

Ni vseeno, kdo je na oblasti

DUŠAN UDOVIČ

Če imamo kaj malega spomina, moramo priznati, da kar zadeva obeleževanje 25. aprila, dneva osvoboditve v Italiji, ni vseeno, kdo je na oblasti. Ni še dolgo tega, kar je bil ta dan v dolgotrajni Berlusconijski eri za mnoge razlog za ustvarjanje napetosti, polemik in relativiziranja tega, kar je v zgodovini predstavljal fašizem. Zgled je dal sam tedanji predsednik vlade, ki se proslav dneva osvoboditve demonstrativno ni udeleževal, o konfiniranih antifašistih pa trdil, »da so bili na dopustu na morju na državne stroške«.

Danes je vzdušje bistveno drugačno. Novi predsednik države Sergio Mattarella je s prvo gesto po izvolitvi zgovorno nesel venec k Ardeatinskim jamam. Pred nekaj dnevi je parlament povabil predstavnike partizanov in z njimi proslavil sedemdesetletnico ob pozdravu predsednika republike. Vse je glasno prepevalo partizansko »Bella ciao«, takega vzdušja v italijanskem parlamentu ob prazniku osvoboditve ni pomniti.

Vtis je, da se ob tej okrogli obletnici prav zaradi dejstva, da ni na oblasti desnica, nasprotno utrjuje zavest o tem, kdo je bil na pravi strani in kdo na napačni. Odporniško gibanje in njegove vrednote so prikazane kot last družbe v celoti, ob obletnici se daje velik poudarek tistim, ki so s partizanskim bojem po tragični fašistični zablodi zmogli vrniti italijanski državi čast in dostojanstvo.

Seveda ne živimo v idili. V italijanski zgodovini ostaja še veliko nedorečenega in prav v zvezi s fašizmom, njegovimi dejanji in posledicami se še marsikaj rado pomete pod preprogo. Hude napake je v stanju narediti tudi državni aparat, tako kot se dogaja s škandaloznimi odklapanji deklariranim fašizmom (Moriju so ga ravno včeraj preklicali). Povprečno vedenje o tem, kaj je za Italijo pomenilo odporniško gibanje, je zlasti med številnimi mladimi in manj mladimi zaskrbljujoče pomanjkljivo, kot izhaja te dni iz številnih medijev. Res pa je tudi, da so se prav mediji in televizija v Italiji ob tej obletnici angažirali, tako kot še nikoli doslej.

Bolj se dogajanje odmika v čas, bolj je potrebno nanj osvežiti spomin, kajti gre za premoženje vrednot, ki ga demokratična družba za svoj lasten obstoj potrebuje kot temeljno življenjsko limfo.

KRIZA V SREDOZEMLJU - Še veliko nedorečenega po vrhu EU

Več denarja za operacijo Triton, toda brez obvez o sprejemanju beguncev

GRČIJA - Vrh finančnih ministrov EU

Atene in evroskupino ločuje še velik prepad

RIGA - V pogajanjih z grško vlado ostajajo velike razlike, je po zasedanju evroskupine ocenil njen šef Jeroen Dijsselbloem. Grški finančni minister Janis Varufakis je moral na srečanju poslušati številne kritike. Priznal, da se grška vlada in posojilodajalci ne strinjajo o pokojninah, izvršbah in ciljih glede primarnega presežka, a je hkrati zagotovil, da so Atene zavezane dosegati rešitve.

Na 19. strani

BRUSELJ - EU bo prihodnji teden predstavila načrt izvedbe političnih zavez za reševanje begunske krize v Sredozemlju, ki jih je v četrtek pozno zvečer sprejel vrh unije. Konkretni prispevke je najavilo petnajst članic unije in Norveška. Italija v sodelovanju z agencijo za zunanje meje Frontex pripravlja načrt delovanja okrepljene operacije Triton, so pojasnili v Bruslju.

Vrh EU je predsedinoči sprejel politične zaveze za reševanje beguncev, preprečevanje smrtonosnih potovanj čez Sredozemlje z ukrepanjem proti tihotapcem z ljudmi, za bolj solidarno obravnavo beguncev med članicami ter za krepitev sodelovanja z Afriko. A veliko podrobnosti je še treba doreči. EU bo tako prihodnji teden pripravila podroben načrt ukrepanja do junija, ko bodo voditelji znova pregledali stanje.

Na 19. strani

TRST, GORICA - Včeraj obisk nekaterih ustanov in objektov

Predsednik OKS Bogdan Gabrovec spoznal športno realnost Slovencev v Italiji

TRST, GORICA - Včeraj se je na Tržaškem in Goriškem mudil novi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Bogdan Gabrovec, ki je obiskal nekatere športne ustanove in objekte Slovencev v Italiji ter se srečal s predstavniki ZSSDI in nekaterih društev ter krajevnih uprav. Gost je bil navdušen nad organiziranostjo slovenskega športa v Italiji, nekatere dobre prakse namerava prenesti tudi v Slovenijo. V okviru obiska je bil govor tudi o možnih rešitvah vprašanja obnove in vzdrževanja Stadiona 1. maj v Trstu.

Na 7. strani

TRST Dežela: priziv na DUS proti uplinjevalniku

TRST - Deželna vlada Furlanije-Juljske krajine je včeraj najavila priziv na deželno upravno sodišče (DUS) iz Lacija proti povojnemu mnenju, ki ga je izdala pristojna komisija za presojo vpliva na okolje glede usklajljivosti plinskega terminala skupine Gas Natural s Tržaškim zalivom. Odločitev deželne uprave sledi prizivu tržaške občinske uprave proti gradnji uplinjevalnika v Žavljah, ki je zadnji sklep sprejela v ponedeljek.

Na 11. strani

RIM - Vlada Preklic priznanja fašistu iz Parme Paridu Moriju

RIM - Vlada je sinoči na predvečer praznika osvoboditve preklcala državno priznanje, ki ga je fašist Paride Mori prejel ob dnevu spominjanja na fojbe in eksodus Italijanov iz Istre. Novico nam je posredovala poslanka Tamara Blažina, preklic priznanja sta v tiskovnem izjavi sporočila parlamentarca Demokratske stranke iz Parme Patrizia Maestri in Giuseppe Romanini, ki pozdravljata odločitev predsedstva vlade. Priznanje Moriju, ki je padel v Sloveniji po kapitulaciji Italije, je upravičeno sprožila veliko polemik in negotovanj.

GORICA - Dokončna odločitev organizatorjev Festivala vegetarijancev letos ne bodo priredili

25. APRIL - Danes Spominska slovesnost v Rižarni

TRST, GORICA - Niz spominskih prireditev ob 70. obletnici osvoboditve bo danes dosegel vrhunec z osrednjo slovesnostjo v Rižarni, kjer bosta govorila tržaški župan Roberto Cosolini in dolinski župan Sandy Klun. Poleg tega bodo številne druge spominske pobude na Tržaškem in na Goriškem. Ob tej priložnosti smo se pogovorili s partizanom Silvanom Stranščkom.

Na 6., 7. in 15. strani

Kraške specialitete so navdušile Korošce

Na 5. strani

Trst: spet "dvoboj" Furlanič-Cosolini

Na 6. strani

Rita, tržaška Judinja, ki je padla kot partizanka

Na 12. strani

Gorico zapustilo sto prosilcev za azil

Na 16. strani

VOLČJI GRAD - Jutri ob 11. uri proslava Jurišnega bataljona XXX. divizije IX. korpusa NOV

Po skrivnih kraških poteh v bitko za osvoboditev Trsta

Prva četa pred Gorenknovo hišo v Volčjem Gradu

Druga četa Jurišnega bataljona pred isto domačijo

Prenovljena spominska plošča

Stojan Kosmina-Stojko

VOLČJI GRAD - V tej lepi vasi na komenskem Krasu, od koder seže pogled daleč naokoli, se te dni pripravljajo na jutrišnje slavje ob 70-letnici pohoda jurišnega bataljona XXX. Divizije IX. korpusa NOVJ. 28. aprila pred 70 leti je bataljon prav iz Volčjega grada krenil v boj za osvoboditev Trsta. Bil je prva partizanska enota, ki je prodrla v mesto. V spomin na ta dogodek je na pročelju domačije »pri Gorenknih« na začetku vasi vgrajena spominska plošča, ki so jo postavili julija 1981. Vaščani so zelo ponosni na to obeležje, še zlasti Stojan Kosmina - Stojko, gospodar domačije, ki je zadnje dni obnavljal spominsko obeležje. Novo, ki bo odkrito ob jutrišnji slovesnosti, pa je izdelal domači kamnosek, Volčjegrajec Matej Štolfa.

»Zadnje večje spominsko svečanstvo smo pripravili pred desetimi leti, na njej je bilo prisotnih 16 še živčih nekdanjih borcev bataljona. Za jutri sta napovedala prisotnost oba še živeča borca, Franc Habjan, doma iz Domžal in Oton Medveš iz Kobarida«, nam je povedal Stojan Kosmina. Bivši župan in praporščak OZB Komen Danjel Božič pa nam je posredoval podatke o tej partizanski enoti.

Oton Medveš

Otona Medveša sem kot izjemno prijaznega in dobrodušnega človeka imel priložnost spoznati, ko sem pred leti kot

novinar Novega Matajurja kar pogosto zahajal v Kobarid. Oton je vse življenje ostal navezan na svojo izkušnjo in partizanske vrednote. V partizane je šel kot 14-letni deček, potem ko so mu fašisti aretirali očeta in vso družino izgnali iz Kobarida. Očeta Ludvika so odpeljali v taborišče Dachau, od koder se ni več vrnil. Kot borec Bazoviške brigade se je Oton udeleževal bojev v Posočju, nakar je bil premeščen v jurišni bataljon XXX. divizije. Poti so ga zanesle na Gorenjsko, v Trnovski gozd in nazadnje na Kras, od koder je iz Volčjega grada s soborci kot 16-letni fant krenil v boj za osvoboditev Trsta. Oton je bil do starosti izvrsten športnik, kolesar dolgoprogaš. Če je le mogel, se je po vojni iz Kobarida vračal v Volčji grad, tudi z dirkalnim kolesom.

Elitna partizanska enota

Jurišni bataljon je bil ustanovljen na podlagi odredbe Glavnega štaba NOV decembra 1944. To je bila elitna enota IX. korpusa, sestavljali so jo izbrani, pogumni borci, oboroženi z avtomatskim orožjem, bila je določena za posebne naloge in zahtevne spopade s sovražnikom. Čeprav je to uradno bila četa, so jo vsi imenovali bataljon. Ob prihodu v Volčji grad je bil njegov poveljnik Karlo Maslo, tam pa je bil za poveljnika imenovan tovariš Slavec, ki je enoti poveljeval v pohodu na Trst. Ukazan je bil hiter prodor bataljona v osrčje mesta, kar se je tudi zgodilo.

Borci so bili ob prihodu v Volčji grad na pragu osvoboditve aprila 1945 le-

po sprejeti. Prespali so na treh domačijah, pri Gorenknih, pri Kovačevih in pri Majcnovih. 28. aprila zvečer je napočil čas za odhod in bataljon je, razporejen v treh četah, krenil čez Kras proti Trstu. Po skrivnih poteh so prišli do Dola pri Vogljah, kjer jih je čakal vodnik, izkušen partizanski častnik Lado Ferluga-Cvek.

Lado Ferluga - Cvek

Kot nam je pred leti za Primorski dnevnik povedal sam Lado Ferluga-Cvek je bil v tistem času član vojaške komisije Komande mesta Trst, odgovoren za sektor Lonjer, Katinar in Rocol. Od komandanta mesta Trst Martina Greifa-Rudija je dobil nalogo, da 30. aprila v Dolu pri Vogljah prevzame jurišni bataljon XXX. divizije in ga preko Opčin vodi v tržaško predmestje. Ferluga je bil dober poznavalec terena, naloga pa je bila zelo tvegana, ker so bili na Opčinah močno utrjeni Nemci, poleg tega pa so bile povsod postavljene ovire in minska polja. Oton Medveš se spominja, kako so Nemci v noči osvetljevali gozd z raketa-mi, nekje pa so partizani zašli na minsko polje. Eksplozirala je mina in nekemu borcu odtrgala nogo.

Lado Ferluga-Cvek je bataljon spretno vodil mimo Opčin na Gropajski vrh, od tam pa je že bilo videti, kako je iz smeri Lipice prodirala 4. jugoslovanska armada, pred njo so trumoma bežali Nemci v smeri Trsta. Cvek je v zavetju noči skupaj z Danilom Pertotom in Brunom Legišo vodil bataljon do padriških borov, potem pa mimo nemškega bunkerja v Lonjer. Časa za postanek ni bilo in bataljon je napredoval do vile Revoltella. Pri Bošketu je prišlo do streljanja.

Venceslav Legiša

Tako se dogodka spominja borec bataljona Venceslav Legiša, kot smo njegovo pričevanje vnuku Jaru Furlaniju objavili v Primorskem dnevniku pred petimi leti:

»... Noč je pri kraju. Napetost je velika in velika je tudi želja, da pridemo do cilja. Ko smo na Katinar, se dani. Pomislimo, da je 1. maj. Nadaljujemo v smeri proti mestu. Vse je mirno, tiho. Zavedamo se, da ne bo šlo kot po olju.

Pri Sv. Alojziju naenkrat zaslišimo rafal mitraljeza, takoj zatem začnejo pokati še granate in topovi. Nemci so v neposredni bližini. Vse naokoli poki bacev in eksplozije. Smo hitri in izkušeni. Najdemo izhod in se prebijemo na prosto. Ko smo dovolj oddaljeni in se čutimo bolj varni, se spet združimo. Smo vsi, komandir pa je ranjen v nogo. Odpeljejo ga v tržaško glavno bolnico. Ranjeno nogo mu potem odstranijo.

Gremo proti mestu. In že smo na Ulici Rossetti. Nebo je jasno, ne dežuje več. Pri sebi imam premočeno volneno plahto (sicer smo vsi premočeni) in ko

grem mimo neke hiše pomislim, da jo lahko nekje posušim. Žensko z otroki, ki je bila na dvorišču vprašam, če jo lahko raztegнем na žico, da se posuši. Ona privoli. Prikorakamo do kasarne na Ulici Rossetti. Na straži je italijanski vojak, ki se noče vdati, verjetno ne razume, kaj se pravzaprav dogaja. Nihče mu ni povedal, da so se Nemci vdali. Tam blizu je vojaški voz in nanj vržem ročno bombo. Eksplozija prestraši vojaka, ki zbeži v kasarno ...

Zatem eden od tovarišev pride povedat, da so se Italijani vdali in naj ne streljamo.

V kasarni je le nekaj italijanskih vojakov, večina so to Tržačani, podrejeni Nemcem, samo kuhar je iz Neaplja. Rečemo jim, da če želijo lahko grejo prosto domov. To storijo vsi razen kuharja, ki ostane z nami. Naročim mu naj skuha kavo. V svojo skodelico dam toliko sladkorja, da je tega več kot kave. Odpočijemo si in spomnim se na svojo plahto. Grem ponjo a plahte ni več, ženske nikjer. Tako se vrnem v kasarno in tam si izberem drugo plahto.

Ko smo spet na cesti pred kasarno, nam neki starejši človek pride povedat, da so v bližnji šoli pod Ulico Rossetti še Nemci. Gremo navzdol proti šoli in Nemcu na straži rečemo naj se vda, ker je Nemčija kapitulirala, Hitler pa umrl. On vrže na tla puško in dvigne roke. Ostali vojaki pridejo iz šolskega poslopja in se vdajo. Zberemo jih kar tam na cesti, dva partizana naše čete jih peljeta proč proti kasarni in jih izročita drugemu bataljonu; ne vem, kam jih odpeljejo in kaj se z njimi zgodi. Podamo se proti Sv. Ivanu. Spomnim se, da so medtem druge partizanske brigade iz različnih smeri prišle v mesto ...»

Bil je prvi maj, nepozaben dan za partizanske borce. Krvni davek, ki so ga plačali za osvoboditev mesta je bil velik, padlo jih je na tisoče. Jurišni bataljon XXX. divizije IX. korpusa pa bo ostal v zgodovini kot prva partizanska enota, ki je prodrla v Trst.

Jutrišnja slovesnost

Jutrišnja slovesnost ob 70-letnici v Volčjem gradu prirejajo Občinsko združenje borcev za vrednote NOB Komen, Občina Komen in Društvo Debela griža Volčji Grad. Začela se bo ob 11. uri s pozdravom župana Občine Komen Marka Bandellija. Slavnostni govornik bo predsednik ZZB Slovenije Tit Turnšek, sledila bo predaja prapora jurišnega bataljona praporščaku OZB Komen Danjelu Božiču. Nastopila bosta MPZ Jezero iz Doberdoba in Pihalni orkester Komen, predstavili pa bodo tudi brošuro »70 let od bitke za Štanjel«, medtem ko je razstavo partizanskega orožja pripravil muzej Tabor lokev. Prireditelji obenem vabijo na tovariško druženje.

Dušan Udovič

SLOVENIJA

Prireditve ob dnevu upora in 70-letnici osvoboditve

LJUBLJANA - Sedemdeseto obletnico konca druge svetovne vojne in osvoboditve v začetku maja bodo v Sloveniji obeležili s številnimi prireditvami. Osrednja slovesnost bo v organizaciji Zveze združenj borcev NOB 9. maja v Ljubljani pod geslom 70 let pod svobodnim soncem. Prizorišče osrednje majske slovesnosti, ki jo poleg Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije prireja Mestna občina Ljubljana in organizacija združenja borcev Ljubljana, bo ljubljanski Trg Republike, slavnostni govornik pa nekdanji predsednik republike Milan Kučan. Prireditve v režiji Iztoka Toryja predvideva bogat kulturni program z različnimi pevskimi zbori. Skozi slovesnost bodo prikazali zgodbe o začetku vojne, Osvobodilni fronti, žrtvah vojne (Pohorski bataljon, talci, taborišča, izseljeni in izgnani...) do osvoboditve Evrope in Slovenije.

Že to nedeljo pa bosta Območno združenje borcev za vrednote NOB Nova Gorica in Občina Šempeter-Vrtojba v sodelovanju z ostalimi goriškimi občinami v Šempetru pri Gorici pripravili osrednjo regijsko prireditve ob 70. obletnici osvoboditve z naslovom Svoboda je zasijala. Prireditve z okoli 200 nastopajočimi se bo udeležil tudi predsednik republike Borut Pahor, osrednji govornik pa bo častni predsednik ZZB NOB Janez Stanovnik.

Z osvoboditvijo je tesno povezano tudi praznovanje dneva upora proti okupatorju v spomin na ustanovitev Osvobodilne fronte. Proslave so že včeraj potekale v Slovenj Gradcu, Škofji Loki, Celju, Divači, Žalcu, Grosuplju, Tolminu, Portorožu in Metliki, v naslednjih dneh pa še po številnih drugih krajih. Med drugim se bodo danes na Nanosu spomnili prve večje partizanske bitke na Primorskem leta 1942, jutri pa bodo na planini Golobar pri Tolminu obeležili obletnico ustanovitve Gradnikove brigade. Tudi sicer bodo tokratne okrogle obletnice poleg prireditve priložnost za razne spominske pohode.

Na sam dan upora proti okupatorju, 27. aprila, bodo vrata za obiskovalce odprli v uradu predsednika republike Boruta Pahorja. Obiskovalci si bodo lahko ob 10. in 12. uri ogledali poslopje predsedniške palače, v kristalni dvorani pa bo na ogled maketa spomenika vsem žrtvam vojn na območju Slovenije. Spomenik bo postavljen na Kongresnem trgu v Ljubljani, predvidoma leta 2016. Isti dan bo v ljubljanski festivalni dvorani potekala tudi slavnostna seja predsedstva ZZB NOB.

Prihodnjo soboto, 2. maja, bodo na osrednjem ajdovskem trgu obeležili 70. obletnico ustanovitve prve slovenske narodne vlade, v naslednjih dneh pa si bodo sledile proslave osvoboditve posameznih slovenskih mest. Manjkalo ne bo niti kulturnih prireditev, od koncertov do razstave ob 70. obletnici osvoboditve Maribora v tamkajšnjem Muzeju narodne osvoboditve 8. maja.

Vrhunec bo že omenjena proslava v Ljubljani 9. maja, ko bo vzporedno potekal tudi tradicionalni Pohod ob žici okupirane Ljubljane. Teden dni kasneje, 16. maja, pa bodo z osrednjo proslavo na Poljani pri Prevaljah obeležili 70. obletnico zadnjih bojev druge svetovne vojne na evropskih tleh. (STA)

Zadruga Primorski dnevnik

Upravni odbor
sklicuje

Redni Občni zbor

V prvem sklicu, v ponedeljek, 27. aprila 2015 ob 10.00 na sedežu zadruga, Ul. Montecchi 6 v Trstu,

v drugem sklicu, v torek, 28. aprila 2015 ob 18.00 v Kulturnem domu Prosek Kontovel na Proseku št. 2, v Trstu.

Dnevni red:

1. otvoritev, namestitev predsedstva in zapisnikarja, imenovanje verifikacijske komisije in skrutinatorjev;
2. poročilo Upravnega odbora o poslovanju v letu 2014;
3. predstavitev obračuna za poslovno leto, ki se je zaključilo 31. 12. 2014;
4. poročilo Nadzornega odbora;
5. razprava o obračunu in odobritev;
6. izvolitev Nadzornega odbora, predsednika Nadzornega odbora in določitev honorarjev;
7. stanje na Primorskem dnevniku.

PARTIZANSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA PRIMORSKO IN GORENJSKO

Štev. 84 — leto III

Sreda 25. aprila 1945

Cena 1.— lito

Z Jugoslovansko Armado v poslednji napad

Zadnje vesti z našega bojišča nas potrjujejo v prepričanju, da gre res za tedne, ko bo vsa Jugoslavija očiščena od sovražnika. V mesecu dni nezadržne ofenzive naše vojske se je glavna frontna črta premaknila stotine kilometrov proti zapadu. Očiščena je bila skoraj vsa Bosna, Kordun in Lika, razbita je bila sremska fronta in naša vojska preganja sovražnika danes že daleč v Slavoniji. Četrta Armada je v silnem zaletu osvobodila vse Hrvatsko Primorje ter v tem trenutku čisti Reko in Sušak od ostankov poraženih nemško-ustaskih band. Tisoči mrtvih krvnikov našega naroda pokrivajo bojišča, velikanske količine orožja in vojnega materiala so padle v roke naših zmagovalnih čet.

Naše oči so uprte proti vzhodu, z velikim navdušenjem zasledujemo zmagoslavni pohod naše vojske. Misel, da so tanki četrte Armade, v kateri se bore tisoči naših primorskih fantov, danes morda že na meji Slovenskega Primorja in Istre in da bodo drveli dalje proti Trstu ter da jih nič na svetu ne more ustaviti, nam vzvalovi kri v silnem navdušenju in nam daje silnega borbenega poleta. Zmaga je naša! Naši bratje so in, naša jeklena armada prihaja v silnem naskoku, da nam poda roko, da skupaj z njo obračunamo z zločinsko drhaljo, ki ropa in mori po naših vaseh, ki s strašnim terorjem hromi naša mesta. Jeklena pest naše Jugoslovanske Armade razbija vse načrte temnih reakcionarnih sil, ki bi hotele odtrgati našo Primorsko, našo Istro, naš Trst od nove Jugoslavije.

Prihaja trenutek, o katerem smo sanjali štiri leta ter se nanj pripravljali, trenutek, ko bomo osvobodili Trst, Gorico, Celovec in vso zemljo, ki je naša ter jo za vekomaj priključili našemu narodnemu telesu. V težko in neenako borbo smo šli pred štiri leti z zavestjo, da bomo svojo svobodo priborili le sami. Zavedali smo se, da če hočemo biti gospodarji na svoji zemlji in si svoj dom urediti tako, da bo za nas najbolj prav, moramo sami priti za orožje in sami izgnati okupatorja iz naše domovine. Iz naše silne volje po svobodi in neodvisnosti se je rodila naša vojska. Danes predstavlja naša vojska tako silo, da je v stanju, ne le osvoboditi svojo domovino, temveč tudi zavarovati našo neodvisnost ter obračunati z vsakomur, ki bi si hotel lastiti našo zemljo. Ponosni smo na našo vojsko, saj je utelešena naša štiriletna borba, naše trpljenje in naše nade.

V tem poslednjem naskoku na sovražnika bo igral posebno važno vlogo naš IX. Korpus Jugoslovanske Armade, ki operira v zaledju sovražne fronte, v kolikor lahko govorimo o kaki organizirani sovražni fronti na naših tleh. IX. Korpus je zrastel v neenaki borbi s sovražnikom na Primorskih tleh, iz primorskega ljudstva ter je izrazil njegove volje, da hoče živeti v novi Jugoslaviji. Borba za svobodo Primorske stopa v tem trenutku v svoje končno in odločilno

Velika zmaga IX. Korpusa

Šest sovražnih postojank na juriš zavzetih

Po neuspehi sovražni ofenzivi proti IX. Korpusu, v kateri je sodelovalo 40.000 sovražnih vojakov in ki je imela namen uničiti našo vojsko na Primorskem, so edinice IX. Korpusa prešle takoj v odločno ofenzivo in napadle sovražnikove postojanke na Banjšci in Trnovski planoti v Fobcah, Kašu, Pušalah, Zavrhu, Podlaki in Spodnjem Lokovcu.

Sovražnik je v prepričanju, da je IX. Korpus strah, brezskrbno strahoval z ropanjem in nasilstvom tamkajšnje nemočno civilno prebivalstvo. 21. 4. v jutranjih urah pa so edinice IX. Korpusa kot vihar v silnem poletu počistile to zločinsko sodrigo iz vseh postojank. Sovražnik je panično zbežal proti Orgarju in Gorici, kamor so ga podile naše zmagovalne edinice. Vse intervencije iz Gorice in Predmeje so bile energično odbite.

Sovražnik je utrpel velike izgube v ljudeh in materialu.

Naši borci so pokazali veliko borbeno moralo, udarnost in manevrsko sposobnost. Vsa borba, ki je trajala od druge ure zjutraj do šeste ure zvečer, je bila en sam juriš. Visoko sposobnost naših edinic dokazuje tudi dejstvo, da smo v vsej ofenzivi imeli samo enega mrtvega in šest ranjenih.

Načrt za operacije, pri katerih je sodelovala tudi naša artilerija in zavezniško letalstvo, je napravil štab IX. Korpusa, ki je tudi vodil operacije. Borci so v polnem zaupanju v uspeh in zmago sledili poveljem, ki jih je štab Korpusa postavil pred nje in zmagali.

Ta velika in uspešna ofenziva IX. Korpusa ponovno dokazuje, da so bili vsi napori sovražnika v zadnji ofenzivi brezuspešni, da je IX. Korpus danes močnejši kot kdajkoli prej. IX. Korpus bo v polni meri izpolnil nade, ki jih stavlja vanj primorsko ljudstvo. (PROD DK)

Sušak in Banjaluka - dve blesteči zmagi

Beograd 24. aprila: Vojno poročilo Generalštaba Jugoslovanske Armade.

Naše čete so nadaljevale ofenzivo v Hrvatskem Primorju in ob podpori naše morarice zlomile srdit sovražnikov odpor ter zavzele in osvobodile veliko pomorsko luko in mesto Sušak kakor tudi pristanišče Martinšćico. Poleg tega je bilo osvobojeno celo področje Orobniškega polja. Naše čete z nezmanjšano silovitostjo vodijo borbe za Reko.

V izredno težkih okoliščinah so se naše suhozemske čete in pomorske enote izkrcale na otokih Čres in Lošinj ter po trodnevni bojih popolnoma zavzele in osvobodile ta dva otoka. Med velikim vojnim plenom je 34 topov in 35 minometov.

V uspešnem napredovanju proti zapadu so naše čete po ostrih bojih osvobodile Banjaluko in zavzele poleg tega vsa sovražna

oporišča na levem bregu Vrbasa. Vodijo se boji za Bosansko Gradiško.

V Slavoniji naše čete nezadržno napredujejo. Včeraj je bilo osvobojenih 16 večjih krajev in večje število vasi.

Borcem in poveljnikom edinic, ki so se posebno odlikovale pri osvoboditvi Sušaka, Senja, Kraljevice in drugih mest v Hrvatskem Primorju ter otokov Čresa in Lošinja, je maršal Tito izrekel posebno pohvalo.

Zavezniki na Padu

London 24. apr: Poslednja poročila iz Italije pravijo, da so prednji oddelki V. in VIII. armade na več mestih dosegli reko Pad. Nemci se umikajo pod neprestanimi udarci zavezniškega letalstva, ki je v enem tednu napravilo 21.000 poletov.

Povratek maršala Tita iz Moskve

Beograd 20. apr. Danes je prišel v Beograd z letalom Maršal Tito na povratku iz Sovjetske Zveze. Na letališču mu je bil prirejen slaven sprejem.

razdobje. Naš IX. Korpus je vztrajal in se boril ter premagoval vse zapreke v svesti si svoje velike naloge, da mora razviti povsod na Primorskem, v Trstu in naših mestih zastavo nove Jugoslavije. Ta trenutek, ki smo ga imeli vedno pred očmi v naši težki borbi, je sedaj pred nami. Naš IX. Korpus mora postati v tem poslednjem obračunu s sovražnikom jedro splošne narodne vstaje vsega primorskega ljudstva zlasti pa v mestih in sovražnih postojankah, katere narodno osvobodilna borba še ni zajela v taki meri kot ostale dele Primorske. Že tak demoralizirani sovražnik mora povsod čutiti naše udarce, še bolj moramo povečati strah in zmedo v njihovih vrstah. Bljmo

sovražnika na vsakem koraku, preprečujemo mu reden umik in uničevanje tovarn, javnih naprav itd., kar vse predstavlja naše narodno premoženje. Zato vsi po orožje vsi v edinice IX. Korpusa J. A. V vrstah Jugoslovanske armade moramo čimprej očistiti našo primorsko zemljo zločinskih roparskih band. Čim slajnejša bo naša zmaga, tem bolj trdne bodo naše meje, ki jih bomo začrtali z našo oboroženo roko. Da bo naša vojska svojo nalogo lahko v polni meri izpolnila, mora tudi zaledje v teh poslednjih dneh dati vse iz sebe, ter mobilizirati vse svoje sile v vojsko in za vojsko. Čas, ko se bo odločala naša usoda je tu - odločili jo bomo mi sami!

RATEČE - Načrtovani begunski center buri duhove

V Kranjski gori nočejo prebežnikov (v Italiji)

KRANJSKA GORA - Italija namerava v nekdanji stražarnici na mejnem prehodu s Slovenijo v občini Trbiž urediti center za begunce. To skrbi Ratečane in Kranjskogorčane, ki menijo, da bi lahko namestitve beguncev imela negativen učinek na turizem, poroča Slovenska tiskovna agencija. Na četrtkovi seji so občinski svetniki Kranjske gore sklenili, da za aktivno vključitev v postopek zaprosijo pristojna ministrstva. Župan Janez Hrovat je pojasnil, da je Italija sprva nameravala begunski center vzpostaviti na meji z Avstrijo. Vendar je bila tamkajšnja stavba premajhna, poleg tega sta avstrijska Koroška in država Avstrija Italiji sporočili, da se ne strinjata z namestitvijo beguncev v okolico avstrijske meje.

Tako sedaj Italija namerava center za okoli 40 beguncev vzpostaviti na slovenski meji, čeprav bi se občani Trbiža tudi sami radi izognili namestitvi beguncev na tem območju. V občini Trbiž so v dveh dneh zbrali 2200 podpisov proti centru, strah pa preveva tudi sosednje Ratečane, ki so o tej problematiki razpravljali na zboru krajanov. »Za Rateče to predstavlja neke vrste obremenitev. Prišli bi namreč v sobivanje s povsem drugo kulturo,« je izpostavila predsednica Krajevne skupnosti Sonja Kavalar. »Nismo nacionalno ali versko nastrojeni proti nikomur, ampak namestitve beguncev lahko predstavlja veliko obremenitev za turizem,« je poudaril tudi župan Hrovat. Bojazen je, da bi kakšen zaplet z begunci lahko negativno vplival na turistično sezono.

Na drugo plat pa je opozoril bivši kranjskogorski župan in sedanjí občinski svetnik Jure Žerjav. »Vsi ljudje, ki pridejo, imajo ime in priimek,« je izpostavil in spomnil, da smo bili še nedolgo nazaj sami v situaciji, ko smo razmišljali, kam bi se umaknili. Poleg tega je izpostavil, da smo v bistvu pustili Italijo na cedilu, da se mora sama ukvarjati z begunsko problematiko.

Kranjskogorčani ne želijo ravnati etično sporno. Pri sprejemu stališča do begunskega centra se niso tako kot v sosednjem Trbižu opredelili za nasprotno, temveč le za izraz zaskrbljenosti glede primernosti lokacije. O tem bodo obvestili ministrstvu za zunanje in za notranje zadeve ter ju prosili za aktivno vključitev v postopek.

Prebežniki, ki jih bo Slovenija sprejela v okviru pilotnega projekta preselitve beguncev, bodo v Sloveniji dobili medna-

rodno zaščito, status begunca, je včeraj v Ljubljani medtem novinarjem povedala generalna direktorica Direktorata za migracije in integracijo na notranjem ministrstvu Nina Gregori. Koliko jih bo Slovenija lahko sprejela, bo po besedah Gregorijeve odločeno potem, ko bo evropska komisija predstavila pilotni projekt prevzemanja beguncev za razbremenitev članic unije pod največjim migracijskim pritiskom.

Premier Miro Cerar je v četrtek ob robu izrednega vrha EU o begunski problematiki v Bruslju ocenil, da bi lahko sprejeli med 15 in 20 beguncev. »Status begunca pomeni, da bodo imeli stalno bivališče in v Sloveniji lahko ostanejo vse življenje,« je pojasnila Gregorijeva. Taka oseba lahko v skladu z zakonom o tujcih vloži prošnjo za združitev družine in po odločitvi ministrstva se ji lahko pridružijo družinski člani.

Nekdanji mejni prehod pri Ratečah (levo bivša stražarnica)

Župan Trbiža Renato Carlanioni

Župan Kranjske Gore Janez Hrovat

ŠPETER - Srečanje z ustvarjalci ob svetovnem dnevu knjige v multimedijem muzeju SMO

Literarno-glasbena Noč knjige

ŠPETER – Pomen književnosti in knjig nasploh, odnos do literarnega ustvarjanja in jezika pa še druge osebnostne zgodbe in zanimivosti so bile v ospredju Noči knjige, ki sta jo ob svetovnem dnevu knjige v Špetru priredila multimedijem muzej SMO in Inštitut za slovensko kulturo. Kot je v pozdravnem nagovoru povedala Donatella Ruttar so literarno-glasbeni večer povezali z eno izmed inštalacij muzeja SMO, in sicer z Govorečo knjižnico.

V SMO so tako na Noč knjige povabili novinarja in pesnika Jurija Paljka, ki je letos prejel nagrado Vstajenje, beneško pesnico in učiteljico Antonello Bukovaz in tržaškega pisatelja Marka Sosiča, ki je med drugim eden izmed kandidatov za nagrado Kersnik. Vsi trije so z intervjuji in s svojimi deli že med »protagonisti« Govoreče knjižnice multimedijskega muzeja v Špetru. Pogovor z njimi je vodil novinar in pesnik Miha Obit.

Paljk je priznal, da je na začetku mislil, da gre za prvoaprilsko šalo, ko so mu sporočili, da je dobitnik nagrade Vstajenje za svojo knjigo Kaj sploh počnem tukaj, v kateri so zbrana raz-

Miha Obit je vodil pogovor z novinarjem in pesnikom Jurijem Paljkom, beneško pesnico in učiteljico Antonello Bukovaz in tržaškim pisateljem Markom Sosičem

NM

mišljanja o različnih temah in povedal, da se naslov v bistvu navezuje na delo »What am I doing here« svetovnega popotnika Bruca Chatwina. Po Paljkovem mnenju je svet knjig lep, ker je raznolik, tudi književniki pa imajo pravico, da delajo napake. Sicer pa je literaturo nasploh označil kot tisto sidro, ki v nevihti ali nemirnem morju predstavlja lep pristan.

Antonella Bukovaz je povedala, kako kot otrok knjig sploh ni poznala, ker jih doma niso imeli, in je torej knjige, predvsem pa poezijo odkrila kasneje. Pred tem so zadnje obstajale pravljice, molitve, pesmi v domačem narečju. Potreba po pisanju je izraz nekega notranjega nemira, ki ga pesnica želi potešiti. In kot je med branjem knjige vedno prepričana, da bo na-

slednja lepša ali bolj primerna, tako misli, ko piše svoje pesmi, da bo naslednja boljša. Tudi izbira jezika, v katerem ustvarja, in sicer italijanščine, je odvisna od želje po obvladovanju. »V slovenščini ali narečju tega ne zmorem. Trpim zaradi tega, in mislim, da je ta občutek skupen mnogim iz moje generacije, da imamo nek svoj jezik, a ga istočasno nimamo.«

Sosič pa je predstavil svojo zadnjo knjigo in spregovoril o tednu, ki ga je preživel v Topolovem v okviru projekta Koderjana in kjer se je navadil na »čudovito praznino in pomembno samoto«. O pisanju pa je med drugim povedal, da »imamo književniki veliko odgovornost, ki je sad našega privilegija, da lahko pišemo.«

Lik pesnika Dina Menichinija, ki se je rodil na Štupci in je nato živel v Špetru, je predstavila Cristiana Burelli, ki vodi knjižnico Antiquaria Martinich v Vidmu. Bil je tudi literarni kritik, imel je veliko stikov z glavnimi književniki iz petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja, Burellijeva pa je pri urejanju gradiva iz njegove bogate zasebne knjižnice izvedela marsikaj tudi o glavnih italijanskih založbah iz preteklega stoletja, kot je bila na primer All'insegna del pesce d'oro.

Noč knjige se je zaključila s prijetnim koncertom furlanskega kantavtorja Loris Vescova, ki ga je spremljal Leo Virgili. Naj še omenimo, da je na Noči knjige sodelovalo tudi Kulturno društvo Ivan Trinko s pobudo Izberi knjigo, v okviru katere so udeleženci prejeli knjižno darilo. (NM)

ŠPETER - Na sedežu gorske skupnosti, ki začasno gosti dvojezično nižjo srednjo šolo

Odkrili dvojezično tablo

Vrtec in šola razkrojena na treh lokacijah - Obnova poslopja v Ažlinski ulici je v teku - Dežela potrdila sredstva za prizidek

ŠPETER – Na sedežu gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda v Špetru so včeraj uradno odkrili tablo, ki označuje, da tam deluje dvojezična nižja srednja šola. Odkar je marca 2010 iz varnostnih razlogov Občina Špeter zaprla stari šolski sedež v Ažlinski ulici, delujejo namreč dvojezični vrtec, osnovna šola in nižja srednja šola v treh različnih poslopijih, kot je pred odkritjem table spomnila zgodovinska ravnateljica dvojezične šole Živa Gruđen, ki se je upokojila septembra lani. Vrtec, nekaj razredov osnovne šole in ravnateljstvo so v dijaškem domu, kolidžu Pavla Diakona, ostali razredi osnovne šole v nekdanjem učiteljsku, nižja srednja šola pa v prostorih gorske skupnosti. Na pročelje kolidža in nekdanjega učiteljskega so podobni tabli postavili že pred časom. Pred uradnim odkritjem nove table sta pozdravila tudi župan Špetra Mariano Zufferli in komisar Gorske skupnosti Sandro Rocco. Vsi so izrazili upanje, da bi bile prostorske težave dvojezične šole kmalu rešene in bi bila spet združena na enem samem sedežu. Obnova poslopja v Ažlinski ulici se je začela lani, pred kratkim pa je Dežela potrdila, da bo zagotovila sredstva za gradnjo prizidka, ki naj bi omogočil, da bo na starem sedežu dovolj prostora za vse otroke, čeprav je v teh petih letih število otrok, ki obiskujejo dvojezično šolo, močno naraslo. (NM)

KOROŠKA - Večer Okusov Krasa v gostišču Ogris v Bilčovsu pri Beljaku

Kraške specialitete so navdušile Korošce

Večer kraške kuhinje je pripravili pri SDGZ v sodelovanju s SGZ iz Celovca

CELOVEC - Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) in koroška Slovenska gospodarska zveza (SGZ) sta na Koroškem priredila večer kraške kuhinje v okviru letošnje izvedbe Okusov Krasa, tokrat v gostišču Ogris - Miklavž v Bilčovsu pri Beljaku.

Za Furlanijo Julijsko krajino je avstrijski trg najbolj stabilen in perspektiven. Naš teritorij lahko doseže s turistično in kulinarčno ponudbo, z učinkovito promocijo in aktivnim trženjem še veliko turistično rast. S podobnimi pobudami prispevamo k večanju prepoznavnosti naših krajev kot turistične destinacije, ovrednotenju kraškega teritorija, zgodovine, kulinarčne in vinske dediščine ter tipičnih lokalnih proizvodov.

Kraški večer je z degustacijo specialitet in predstavitvijo enogastronske pobude Okusov Krasa presegel vsa pričakovanja, kajti v gostišču Ogris je skoraj zmanjkalo prostora.

Podpredsednik SGZ, gostilničar Hanzi Ogris je med častnimi gosti pozdravil predsednika SGZ Benjamina Wakouniga, direktorico Marino Einspieler ter župana Občine Bilčovs Manfreda Maierhoferja, iz Italije pa predsednika SDGZ Nika Tenzeja, podpredsednika Alana Oberdana, predsednico gostinske sekcije Pavlo Živic in predsednika sekcije za trgovino na drobno Ervina Mezgeca. Močna je bila tudi udeležba koroških elektronskih in tiskanih medijev.

Kraški večer je predstavila kulinarčna izvedenka in raziskovalka značilnosti Krasa Vesna Guštin ter strokovno pospremila goste skozi večer pri Miklavžu. Ob vsakem hodu so postregli z vrhunskimi kraškimi vini.

Prijeten večer se je začel v zunanjih prostorih (na sliki), kjer so natakari postregli s »pozdravom iz kuhinje« in kozarcem penine. V nadaljevanju so ob svečano pripravljenih mizah postregli še vrhunske kreacije kraške kuhinje. Pavla Živic, predsednica gostinske sekcije, je usklajevala delo kuharic in

kuharjev iz skupno osmih kraških gostiln, da je bil vsak izmed šestih hodov na jedilniku paša za oči in kulinarčni užitek. Pri dogodku so sodelovali Kavarna Vatta, gostilna Veto, trgovina Mezgec, društvena gostilna Kontovel, gostilna Guštin, hotel&restaurant Pahor, gostilna Sardoč in Lokanda Devetak, poseben domači kruh pa je spekla pekarna Čok. Ob jedeh so postregli odlična vina iz sledečih kleti: Piščanci Brut Bole, Glera Sancin, Malvazija Ota, Vitovska Zidarich, Refošek Grgič, Muškat Kocjančič, katerih značilnosti so predstavili prisotni vinarji. Večer so zaključili s kavo Primo Aroma.

Zvočno sta večer popestrila mladi muzikant Michael Umrig iz občine Šmarjeta v Rožu in Aleks Rutar iz istoimenskega podjetja Rutarharmonika v Žitari vasi.

Ob koncu večera je predsednik SDGZ Tenze v zaključnih pozdravnih besedah izpostavil, da je večer

Okusov Krasa sad poglobljenega sodelovanja slovenskih gospodarskih organizacij iz avstrijske Koroške (SGZ) in naše dežele (SDGZ) ter goste povabil na obisk gostinskih obratov, ki jih upravljajo Slovenci v Italiji oz. na Krasu. Slovenske gostilne iz tržaškega in goriškega Krasa namreč prirejajo od oktobra do novembra štirinajsto izvedbo Okusov Krasa.

Obenem je poudaril, da izvedbo in promocijo dogodka so omogočili sponzorji pobude Okusi Krasa in sicer Avtonomna dežela FJK, tržaška Pokrajina in Trgovinska Zbornica ter Agencija Spirit Slovenija.

Televizijski prispevek o tem dogodku si boste lahko ogledali tudi v nedeljski oddaji Dober dan Koroška. (Jutri, 26. aprila, bo na programu ORF video prispevek - <http://volksgruppen.orf.at/slovinci/sporedi/stories/doberdankoroska/>).

25. APRIL

Micromega: zdaj in vedno Odpornišтво

RIM - Ora e sempre Resistenza (Zdaj in vedno odpornišтво) je naslov posebni številki, ki jo je italijanska revija Micromega namenila 70-letnici zmage nad nacifašizmom in koncu druge svetovne vojne. Revijo, ki objavlja poslanico predsednika republike Sergia Mattarelle, bogatijo avtorski prispevki in pričevanja uglednih osebnosti, med katerimi Gustavo Zagrebelsky in Alberto Asor Rosa. Micromega (založniška hiša Espresso-Repubblica) je za pričevanje zaprosila tudi tržaškega slovenskega pisatelja Borisa Pahorja, ki je edini, če se ne motimo, opozoril na obdobje pred kapitulacijo Italije 8. septembra 1943. Če se je za Italijane Resistenza pričela takrat, se je za Slovence pričela mnogo prej, pravi Pahor, ki omenja italijanski napad na Slovenijo in fašistično zatiranje Slovencev in Hrvatov. Priletni književnik opozarja tudi na povojne poboje v Sloveniji. Za Slovence druga vojna ni bil le boj proti nacifašizmu, temveč tudi osvobodilni boj proti okupatorjem slovenske zemlje.

ZGODOVINA - Predstavitev dveh knjig

V Ljubljani o boju Koroških Slovencev proti nacifašizmu

Predstavitev knjig v Ljubljani se je udeležilo veliko ljudi

ROŠA

LJUBLJANA - Kot četrti dogodek v okviru letošnjih Koroških kulturnih dnevo, je v viteški dvorani Muzeja novejšo zgodovine Slovenije v Ljubljani potekala predstavitev dveh knjig o žrtvah protinacističnega boja Koroških Slovencev. Nemško pisano monografijo »Wer war Klara aus Šentlipš/St. Philippen?« (Kdo je bila Klara iz Šentlipša?) je predstavila avtorica Brigitte Entner. Podarila je, da je v delu skušala na podlagi več biografskih zgodb predstaviti širšo podobo raznarodovalne nacionalsocialistične politike med drugo svetovno vojno na Koroškem. Avtorica je pri tem izpostavila, da je naslov knjige povzet po dolgo časa zamolčani tragični zgodbi ene izmed žrtev koncentracijskih taborišč po imenu Klara iz Šentlipša.

Nemško-slovenski zbornik Peršman, ki sta ga Lisa Retzl in Gudrun Blohberger uredili in izdali v spomin na 70-letnico pokola 11-članske Sadovnikove družine pri Peršmanu v Podpeci nad Železno Kaplo, je predstavil prevajalec Štefan Pintar. Ljubljansko občinstvo je podrobno seznanilo s potekom zadnjega velikega zločina nacističnih enot, ki se je na Koroškem zgodil le nekaj dni pred koncem druge svetovne vojne. Pintar je ob tem

še opozoril, da je avstrijsko sodstvo po drugi svetovni vojni zločin na kmetiji Peršman sicer raziskovalo, delo sodnega epiloga pa ni prišlo nikoli. V nadaljevanju pa je posebej izpostavil, da gre za izdajo omenjenega zbornika, kakor tudi za ustanovitev zgodovinskega društva Peršman, postavitev ter širitev istoimenskega muzeja, ki se nahaja prav na kraju nekdanjega zločina in velja danes za osrednji muzej narodnoosvobodilnega odpora Koroških Slovencev v Železni Kapli, v veliki meri zaslugi pripisati nemško govorečim intelektualcem iz Univerze v Celovcu, saj naj bi prav ti s svojim delom izdatno skrbeli za spominjanje na nacionalsocialistično strahovlado.

Naj še omenimo, da je zbornik Peršman izdala založba Wallstein Verlag, Göttingen, ki je poskrbela tudi za nemško inačico nadvse uspešnega romana Angel pozabe, delo pisateljice Maje Haderlap. Z mednarodnim naborom uporniških pesmi je ljubljansko predstavitev sklenila skupina »Praprotnice« (Irene Strasser, Hanka Pörtch in Rozi Sticker) ter harmonikar Jörg Errenst. Dogodek je potekal v soorganizaciji Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva in Muzeja novejšo zgodovine Slovenije. (Roša)

NOVICA ZA ŠTUDENTE

Nagradni natečaj inštituta SLORI

TRST - Slovenski raziskovalni inštitut - SLORI razpisuje nagradni natečaj za zaključna dela študentov druge in tretje bolonjske stopnje, diplome štiri letnih študijskih programov, magistracije in doktorate. Natečaj je namenjen študentom, ki so v času natečaja opravili diplomski oz. podiplomski študij na družboslovnih področjih, s katerimi se ukvarja SLORI. Z nagradami namerava SLORI spodbuditi mlade in perspektivne diplomirane strokovnjake k študijskemu izpopolnjevanju in raziskovalnemu delu oziroma k sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom pri raziskovalnih projektih.

Na Slorijev nagradni natečaj v letu 2015 se lahko prijavijo kandidati, ki so:

- diplomirali/magistrirali/doktorirali na univerzah v Italiji, Sloveniji in drugih državah v akademskem letu 2013/2014;
- diplomirali/magistrirali/doktorirali na univerzah v Italiji, Sloveniji in drugih državah v akademskih letih 2011/2012 in 2012/2013, in sicer pod pogojem, da se niso prijavili na SLORI-jev nagradni natečaj v letih 2013 in 2014.

Kandidati lahko prijavijo naloge, ki predstavljajo pomemben ali izviran prispevek k poznavanju slovenske skupnosti v Italiji, njene družbene strukture, funkcije v sklopu njenega naseljenega in družbenega prostora, njenih razvojnih procesov na družbenem, kulturnem, političnem, gospodarskem, pravnem in izobraževalnem področju, medetničnih odnosov, identitetnih in jezikovnih praks ter komunikacije. Naloge se lahko osredotočijo tudi na druge manjšinske študije, ki vsebujejo primerjavo s slovensko skupnostjo v Italiji.

Ob oddaji prijavnega obrazca morajo kandidati v zaprti ovojnici z oznako »Nagradni natečaj SLORI za univerzitetne naloge 2015« priložiti še:

- fotokopijo osebnega dokumenta, iz katerega je mogoče razbrati podatke o osebnosti, državljanstvo in stalno prebivališče;
- kopijo diplomske/magistrske/doktorske naloge;
- kratko predstavitev obravnavane tematike (v obsegu največ ene tipkane strani), z navedenimi razlogi za njeno izbiro in pomenom zaključnega dela za slovensko skupnost v Italiji, z lastnoročnim podpisom in datumom.

Izbir nagrajenih zaključnih del bo opravljen predvidoma v šestdesetih dneh od zaključka natečaja. Seleksijski postopek predvideva preverjanje formalnih ustreznosti nalog in recenzijo ter oblikovanje strokovnega mnenja o nalogah, ki zadoščajo prijavnim pogojem. Izbir nagrajenec opravi znanstveni svet SLORI na podlagi recenzentskih mnenj in predlaga kandidate upravnemu odboru. Na sklep upravnega odbora ni pritožbe.

Prijavne obrazce s pogoji nagradnega natečaja je mogoče prevzeti na sedežu Slovenskega raziskovalnega inštituta - SLORI, Trst, Ul. Beccaria 6. Telefonska številka za dodatne informacije je 040 636 663, e-pošta pa info@slori.org. Besedilo natečaja je objavljeno tudi na spletni strani www.slori.org. Rok za oddajo prijavne dokumentacije je ponedeljek, 15. 6. 2015, na sedežu inštituta ali po pošti (s priporočenim pismom, oddanim do vključno 15. 6. 2015).

25. APRIL - Ob 70. obletnici osvoboditve polaganje vencev in niz spominskih prireditev

Danes osrednja slovesnost v Rižarni

Niz spominskih prireditev ob 70-letnici osvoboditve bo dosegel vrhunec danes. Osrednja slovesnost bo ob 11. uri v Rižarni, kjer bosta govorila tržaški in dolinski župan Roberto Cosolini in Sandy Klun. Na sporedu bodo verski obredi in polaganje vencev, po uradni slovesnosti bo kot običajno nastopil Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič. Svečanosti in polaganje vencev bodo tudi v drugih občinah, od Milj do Doline in Nabrežine.

Sicer so se mnoge spominske prireditve odvijale že **včeraj**. Pokrajinska in tržaška občinska uprava sta polagali vence v Spominskem parku, na spomenik padlim v Istrski ulici, v Ul. D'Azeglio, pri Narodnem domu pri Sv. Ivanu in na openskem strelišču pod vodstvom občinske odbornice Antonelle Grim in pokrajinskega podpredsednika Igorja Dolenc. Pri Sv. Ivanu se je miljska občinska uprava na kraju njegovega umora v Ul. Pindemonte spomnila partizanke Alme Vivode. Spominska slovesnost je bila tudi pri Narodnem domu pri Sv. Ivanu v priredbi SKD Slavko Škamperle in krajevnega odbora za počastitev padlih v NOB. Govorili so predstavniki sindikata upokojevcov SPI-Cgil Elio Gurtner, Samo Pahor in Aljoša Fonda. V Miljah so se v dvorani občinskega sveta poklonili spominu Luigija Frausina. V repentabski občini so položili vence pred mnoge spomenike, posebej občutena pa je bila prireditev v Repnu. Spominske pobude pri spomeniku padlim na Colu se je udeležila tudi pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat, ob glasbeni spremljavi Aljoša Saksida pa so zapeli učenci repenske OŠ Antona Fakina.

Vrhunec prireditev ob 70-letnici osvoboditve bo **danes** z uradno slovesnostjo v Rižarni, kjer bodo poleg govorov tu-

di običajni verski obredi. Glede na to, da je 25. april na soboto, židovskega obreda danes ne bo. TPPZ čuti kot svojo dolžnost, da se na dan zmage nad nacifašizmom s pesmijo spomni vseh, ki so se borili v NOB in žrtvovali svoja življenja, da bi lahko bodoče generacije živele v miru in v boljšem ter pravičnejšem svetu. Zato bo po uradni slovesnosti priredil krajši koncert, da bi posredoval vrednote miru, svobode, bratstva in solidarnosti.

Stranka komunistične prenovе bo priredila praznik osvoboditve v ljudskem domu v Podlonjerju (Ul. Masaccio št. 24). Ob 13. uri bo kosilo, ob 15.30 bo polaganje vencev. Priložnostno misel bo podal Izток Furlanič.

Glavna slovesnost v dolinski občini bo danes popoldne pri občinskem spomeniškem parku v Dolini v priredbi Občine Dolina, kulturnih društev in sekcije VZPI iz Brega. Prireditelji vabijo občane in goste, da se ob 16. uri zberejo pred županstvom, od koder bo ob 16.30 krenila povorka s prapori do prizorišča proslave, ki jo bodo spremljale koračnice Pihalnega orkestra Breg iz Doline pod vodstvom Edvina Križmančiča. Priložnostni govor bo v okviru pestrega programa podal zgodovinar Gorazd Bajc.

V Nabrežini bo občinska uprava v sodelovanju s krajevno sekcijo VZPI polagala vence pred spomenike padlim v posameznih vaseh (med 7.30 in 9.15). Na nabrežinskem trgu pred spomenikom bo nato krajša spominska svečanost z nastopom nabrežinske godbe, pozdravom župana Vladimirja Kukanje, priložnostnim govorom in zborovskim nastopom.

Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca vabi na svečanost, ki bo danes ob 10. uri pri spomeniku padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca (Istrska ulica št. 192). Slavnostni govornik bo novinar in predstavnik VZPI-ANPI Dušan Kalc, sodelujeta Marjetka Popovski in pevska skupina Cvet v laseh iz Izole.

V Miljah bo ne nazadnje ob 9.30 polaganje vencev pri spomeniku padlim v NOB. Govoril bo miljski župan Nerio Nesladek, zbor Jadran pa bo zapel nekaj priložnostnih pesmi.

Polaganje vencev na openskem strelišču (levo) in pri Sv. Ivanu v spomin na prvo padlo partizanko v Italiji Almo Vivodo (desno)

FOTODAMJ@N

Polaganje vencev pri spomeniku padlim v NOB v Repnu

FOTODAMJ@N

Spominska prireditev pri Narodnem domu pri Sv. Ivanu

FOTODAMJ@N

Prispevek 155 evrov za otroke, rojene leta 2014

Otrokom, ki so se rodili leta 2014 in so bivaajoči v Trstu, katerih družine ne presegajo 14 tisoč evrov dohodkov po izračunu Isee, bodo prejeli prispevek v višini 155 evrov za nakup farmacevtskih proizvodov za otrokovo higieno. Tako je včeraj sporočila tržaška občinska odbornica za socialna vprašanja Laura Famulari.

Družine bodo lahko farmacevtske proizvode dvignili v občinskih lekarnah na Trgu Oberdan 2 in v Drevoredu 20. septembra 6.

Botanični vrt Carsiana spet odprt

Botanični vrt Carsiana v zgonski občini bo danes odprl vrata. V vrtu je zbranih več kot 600 vrst rastlin. carsiana bo odprta ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure, od torka do petka pa od 10. do 13. ure.

Univerza: minuta tišine za pobile kenjske študente

Na vseh fakultetah in oddelkih tržaške univerze se bodo v ponedeljek opoldne z minuto tišine spomnili pokola študentov univerze v Garissi v Keniji. Tako je pozval rektor tržaške univerze Maurizio Fermeglia. Tržaško vseučilišče se bo s tem pridružilo 800 univerzam iz vse Evrope, od Moskve do Lisbone, ki se bodo skušale na tak način oddolžiti spominu pobitih in opozoriti na razraščanje nasilja v Afriki.

Bila je izgnana, a se je vrnila

Pred dnevi so jo izgnali iz Italije v Lombardiji, v četrtek pa se je skušala vrniti v državo iz Slovenije. 47-letno ukrajinsko državljanko so finančni stražniki s Proseka izsledili v dostavnem vozilu, ki je v nočnih urah pripeljalo preko nekdanjega mejnega prehoda na Fernetičih iz Slovenije v Italijo. Med rutinskim pregledom so stražniki opazili, da je precej živčna. Izpeljali so računalniško preiskavo in kaj kmalu ugotovili, da jo je milanski prefekt že marca 2013 izgnal iz države zaradi številnih kaznivih dejanj, največ tatvin. Odtlej pa se je že nekajkrat vrnila in bila prav tolikokrat izgnana. Finančni stražniki so jo odpeljali v tržaški zapor.

Radio Tre danes o Narodnem domu

V današnji oddaji File urbana (ob 10.15 po Radio tre Rai) bo govor o Trstu, med drugim tudi o požigu Narodnega doma.

OBČINA TRST - Ostra polemika v (bivši?) koaliciji

Župan Cosolini kršil volilne dogovore, ne kršil jih je predsednik Furlanič...

Če je kdo v zadevi Hera kršil dogovore, je bil to župan Roberto Cosolini. Tako menita Stranka komunistične prenovе in Komunistična stranka Italije, ki sta na včerajšnji novinarski konferenci zelo kritično ocenili politično situacijo v levosredinskem zavezništvu Občine Trst. Pokrajinska tajnika Peter Behrens in Bruna Zorzini Spetič menita, da ni veliko možnosti za obnovo volilnega sodelovanja z Demokrasko stranko (občinske volitve bodo spomladi prihodnje leto), vrata za to pa še niso popolnoma zaprta.

Občinska svetnika Izток Furlanič in Marino Andolina sta napovedala, da bosta odslej imela popolnoma proste roke v odnosu do Cosolinijevega odbora. Tudi kar zadeva proračun, je izrecno poudaril predsednik občinskega sveta. Njegovo stališče ne pomeni še dokončnega umika iz več-

PREDSEDNIK TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA IZTOK FURLANIČ

ne, odnosi med levico, Demokrasko stranko in županom pa so močno zrahljani, čeprav do volitev manjka še eno leto.

V obeh komunističnih strankah niso dobro sprejeli zadnjih Cosolinijevih stališč, v katerih župan in ponovni županski kandidat dejansko izključuje možnost obnove volilnega zavezništva z Zvezo le-

vice. Slednjo naj bi v Cosolinijevem zavezništvu zamenjala neka nova leva občanska lista, dejansko nadgradnja že obstoječe liste, ki jo v mestni skupščini zastopata Patrick Karlsen in Roberto Decarli. Marsikdo v DS na tihem upa, da bodo ponovno Cosolinijevo kandidaturu podprli tudi nekateri krogi sredine in desne sredine. Skratka vse volilne igre so še odprte.

Na tiskovno konferenco levih strank se je sinoči polemično odzval Cosolini, ki očita Furlaniču in Andolini ne le nasprotovanje sklepu o Heri, temveč tudi predložitev nekaterih popravkov k predlogu sklepa. Če bi bili slednji odobreni, bi po županovem mnenju povzročili veliko škodo Občini. Cosolini je prepričan, da je SKP dejansko že izven večinske koalicije, to pomeni v opoziciji. Župan Furlaniču tudi očita, da ni podprl takojšnje izvršljivosti skle-

pa o Heri in se je s tem odpovedal svoji institucionalni vlogi.

Zadnja dogajanja v zvezi s Hero so odprla še drugo »fronto« na levici in sicer v stranki Svoboda, ekologija in levica. V njej se v odnosu do Cosolinijevega odbora soočata dve različni stališči. Deželni svetnik Giulio Lauri meni, da mora SEL trdno ostati v levi sredini in torej prihodnje leto spet podpreti Cosolinija. Vodja občinskih svetnikov Marino Sossi je drugačnega mnenja, saj zagovarja bolj neodvisno stališče do župana in njegove stranke.

Sossi nikakor ne more »prebaviti«, da je strankarski somišljenik Mario Real ne samo podprl sklep o servisni družbi Hera, ampak tudi, da je bil njegov glas odločilen. To vsekakor ni prvič, da se je Sossi odkrito opredelil proti politiki mestne uprave.

S.T.

NAŠ INTERVJU - Tržaški partizan Silvano Stranščak

Povsod so dobri in slabi ljudje, ampak večina je prijazna

Tržačan Silvano Stranščak, letnik 1926, je bivši borec Gubčeve brigade. V partizanih je preživel 37 mesecev: najprej v gozdovih Bele krajine, nato v novi Jugoslaviji: na rojstni Kolonkovec se je vrnil šele leta 1946. Z 89-letnim prijaznim in dinamičnim upokojemcem, ki se je med našim pogovorom v prostorih društva Rovte-Kolonkovec večkrat prešerno nasmejal, smo obnovili njegovo vojno izkušnjo.

Kje ste bili v zadnjih dneh aprila in prvih dneh maja 1945?

Na poti v Ljubljano. Vojno sem preživel v Beli krajini, v Gubčevi brigadi. V Ljubljano smo prišli 8. maja, vzdušje je bilo zelo veselo.

Bili ste torej med njenimi osvoboditelji?

Res. Če pa nas ne bi bilo, bi se Ljubljana sama osvobodila. Nemci, vmes je bil tudi kakšen belogardist, četnik, so se predali. Veliko smo jih polovili. Mislili so, da se bodo vrnil v Nemčijo mimo Koroške, da ne bi prišli v roke Rusom, pa so se nam raje predali.

Se jim je izbira obrestovala?

Mislil, da ja. Ampak tiste, ki nam niso oddali orožja, smo klaznovali. Vojsake so nato poslali v ujetništvo, v delovne čete. Nemci so plačali visoko ceno, domov so se vrnil šele šest let kasneje.

Mi smo tri mesece preživel na meji s Koroško, ja, zbirali smo tudi domobranke, potem smo v Kamniku varovali tovarno eksploziva, nato so nas premestili na Primorsko, v Tolmin. Domov sem se vrnil leta 1946.

Kako ste pravzaprav vstopili v Gubčevo brigado?

Kot še ne sedemnajstletnega fanta so me Italijani najprej poslali v posebne bataljone: Aquila, Avezzano, Amendolara pri Cosenzi, na jonski obali. Iz naših krajev je bilo 23 mladih, tja so nas poslali z namenom, da bi kopali jarke proti izkrcanju zaveznikov. Lahko si mislite, pretovorili smo morda eno samokolnico materiala!

Silvano Stranščak danes ... FOTODAMJ@N

Ko mi je oče v pismu sporočil, da so se zavezniki izkrcali na Sicilijo, sem se odločil za beg. Na pot je šlo šest mladih: 3 dni smo hodili peš do Montalbana, po poti pa vojaške obleke zamenjali za civilne.

So bili ljudje v Kalabriji prijazni z vami?

Dali so nam, kar so mogli. Na svetu so vedno dobri in slabi ljudje, večina pa je prijazna. Peljali smo se z vlaki, potovali smo po dva in dva, da ne bi zajeli vseh skupaj. Ko smo naleteli na italijanske patrulje, smo skočili z vlaka ... če nisi imel vojaških oblek, si se lažje izognil aretaciji. V Grljanu smo skočili z vlaka in se nato s tramvajem peljali do Svete Ane in peš domov. Kmalu se je razširil glas, da sem doma, prihajali so in spraševali, kje so njihovi sinovi. Vsi se niso vrnil, nekateri so šli k zaveznikom v Gravino pri Bariju, od tu pa v Niš, kjer so jih malo izvežbali in so se nato borili kot prekomorci.

Za partizane ste se določili tudi vi, ki ste se medtem vrnili v domačo vas.

Najprej sem se vrnil na delo v združeno prodajalno v Ulici Costalunga. Začeli smo zbirati sanitetni material za partizane: nekatere mame so delale v bolnici in prinašale domov, kar se je dalo. Shranjevali smo ga z Valerijo Kocijančič - Špele, ki ga je nato odnašala kdo ve kam. Pisali smo tudi razna gesla po zidovih, na primer živel Tito in živila Jugoslavija. Po še-

... in kot novinec v Gubčevi brigadi (četrti z leve)

OSEBNI ARHIV

stih mesecih sem se odločil, da grem v partizane: alternativa je bila delati s fašisti ali ponovno obleči vojaško obleko.

Dva dneva smo preživel v nekem bunkerju v Dolini, eni tistih lop na njivah, v katere so se kmetje zatekali pred dežje. Vodič nas je nato pospremil do Marezig, kjer je bilo zborna mesto cele Istre, od tu smo šli peš čez Mašun do drugega zbornega mesta. Neka bolničarka nam je rekla: recite, da ne znate dobro slovensko in vas bodo poslali na Primorsko, bližje domu. Mi pa smo hoteli v Jugoslavijo. Šli smo v Belo krajino in se vključili v Gubčevo brigado.

So vas tu dobro sprejeli?

V Gubčevi brigadi je bila večina Slovencev, nekaj je bilo tudi Rusov. Nekateri so nas gledali zviška, kot Ljubljančani še danes večkrat gledajo na Primorčane, ampak človek se s časom prilagodi in pridobi ugled. Ne bi pa smeli posploševati, ljudje so ljudje, niso Istrani ali Furlani, ne moreš jih soditi na podlagi tega, od kod prihajajo.

Kakšne spomine imate na tiste mesece?

Dogajalo se je vse mogoče. Enkrat smo bežali, drugi tekli za njimi. Ogromno smo hodili, bili smo vedno v gozdu. Spominjam se, kako smo enkrat prenašali ranjence s sanmi, ki so jih vleklili voli, do letališča smo hodili dva dni. Enkrat pa smo šli na počitek čez Gorjance v Črnomelj, na

osvojenem ozemlje.

Moj sovaščan Anton Marsič je umrl v Kresnicah 17. septembra 1944, med napadom na postajo. To je bil primer pogreška, ki jih naredijo komandanti: začeli smo jurišati, ne da bi vedeli, da so Nemci v bunkerjih. Če bi bili bolj tihi, bi jih verjetno presenetili, tako pa ... Anton je dobil rafal v nogo, ki mu je pretrgal žilo. Nisem ga več videl. Z nami je bil tudi Aleksander Dujc od Svetega Ivana, bojim pa se, da sploh ne vejo, kje je zakopan.

Kakšni so bili odnosi s prebivalstvom?

V teh krajih je bilo dosti izdajalstva in belogardistov, medtem ko so bili na Primorskem skoraj vsi na strani partizanov. Nek duhovnik ni hotel pokopati naših žrtev na pokopališču, zanj smo bili divjaki. Bili so tudi taki, ki so se skrivali in smo jim pravili skrivači. Ampak tudi, če so bili proti, so ti dali kos kruha. Človek je tak, se zmehča, tudi če je trd ... če ni prav divjak, vidi, da si tudi ti človek.

Kako danes gledate na vojni čas? Se je izplačalo?

Nekaj se je iz vsega tega le rodilo. Življenje se je izboljšalo, ni več tistega tlačanja, zaničljivosti, zanemarjanja Slovencev. Časi so se spremenili.

Tudi moje življenje je, se mi zdi, dobro uspelo. Samo let ni mogoče odvzeti, časa ne moreš ustaviti. (pd)

GROPADA - Jutri

Zaključni koncert Primorske poje

Jutri bo padel zastor nad 46. mednarodno revijo Primorska poje, ki je bila letos posvečena 110. obletnici rojstva Ubalda Vrabca in 70. obletnici konca 2. svetovne vojne. Na sporedu bosta še zaključna koncerta in sicer ob 15.30 v Cerkvi sv. Florjana v Zavarhu in ob 17. uri v Kulturnem domu Skala v Gropadi.

V Gropadi se bo publikli predstavilo šest zborov in sicer domači združeni Mešani pevski zbor Skala-Slovan iz Gropade in Padrič pod vodstvom Jarja Jarca, Skupina ljudskih pevov Kulturnega društva Mandrač iz Kopra (dir. Mojca Lepej), Vokalna skupina Glas iz Bilj (dir. Ingrid Praznik), Mešani pevski zbor iz Zagreba Slovenski dom (dir. Ivica Ivanović), Pevsko društvo Oktet Bori iz Postojne (dir. Janez Gostiša) in Mešani pevski zbor Adriatic iz Hrvatina (dir. Mario Petvar).

Organizacijo koncerta so si prevzeli Mešani pevski zbor Skala-Slovan iz Gropade in Padrič, Moška vokalna skupina Lipa iz Bazovice, Moški pevski zbor Kraški dom iz Repna, Moški pevski zbor Tabor iz Opčin, TPPZ Pinke Tomažič ter Mladinska vokalna skupina Anakrousis v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev.

Beloruski duo na Devinskem gradu

V okviru Glasbenih aperitivov na Devinskem gradu bosta jutri ob 11. uri nastopila beloruska violinistka Julija Lebedenko in pianist Alexander Poljakov. Izvajala bosta skladbe Brahmsa, Masseneta, de Falle, Elgarja, de Sarasateja in Caccinija. Koncert prireja International Chamber Music Academy in Zavod združenega sveta Jadranskega morja s prispevkom devinsko-nabrežinske občine.

ŠPORT - Obisk novega predsednika OKS Bogdana Gabrovca pri slovenskih športnikih v Italiji

Spoznavanje žive in zdrave stvarnosti

Gost se je v spremstvu predsednika ZSSDI Ivana Peterlina mudil v Gorici, Sovodnjah, Repnu, Trstu in Jamljah - Možnosti za rešitev vprašanja obnove Stadiona 1. maj

Pravijo, da športniki najbolj promovirajo slovenstvo po svetu, kar velja tako za Slovenijo kot tudi za slovenski šport v Italiji. Tak vtis si je verjetno ustvaril novi predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Bogdan Gabrovec, ki se je včeraj mudil na Tržaškem in Goriskem, kjer je obiskal nekatere športne ustanove in objekte.

Gabrovec se je v spremstvu predsednika ZSSDI Ivana Peterlina in članov odbora krovne organizacije slovenskih športnikov v Italiji spoznal utrip realnosti, ki, kot je dejal Peterlin, šteje 57 društev, ki ne životarijo, ampak so zdrava. Obisk se je začel v Slovenskem športnem centru Mirko Špacapan v Gorici, kjer so Gabrovca pričakali predsednik SZ Olympia Mihael Corsi, športni direktor Andrej Vogrič in tajnica Damiana Cescutti, nadaljeval pa v Sovodnjah, kjer se je gost srečal z županjo Alenko Florenin in predsednikom ŠD Sovodnje Zdenkom Kuštrinom. Predsednik OKS se je nato podal na Tržaško, kjer se je v telovadnici v Repnu srečal s predstavniki društev Sloga in Sloga Tabor Ingrid Kalan in Marcom Kraljem ter Ambrožem Peterlinom in Staško Cvelbar, na igrišču NK Kras pa z repnabarskim županom Markom Pisanijem in predsednikom kluba Goranom Kocmanom. V Trstu je obiskal Stadion 1. maj, kjer ga je pričakal predsednik SZ Bor Igor Kocijančič z drugimi predstavniki združenja, nazadnje pa se je v

Predsednik OKS je obiskal tudi Stadion 1. maj v Trstu

FOTODAMJ@N

Jamljah udeležil občnega zbora ZSSDI.

Predsedniku OKS je slovenski šport v Italiji strnjeno orisal predsednik ZSSDI Peterlin, ki je med drugim poudaril krovnost organizacije, ki združuje vsa slovenska športna društva v Italiji, dalje tudi pedagoško vlogo športa in njegovo naraščajočo kakovost. Gost se je seznanil tudi s prvim delom raziskave o našem športu, ki jo opravlja Slovenski raziskovalni inštitut. V juniju bo na voljo tudi drugi del raziskave, v okviru katerega so anketirali 2500 otrok o tem, kateri jezik govorijo doma, tako da bodo pri ZSSDI kmalu imeli točno sliko položaja in

bodo lahko gradili strategijo, kako gojiti slovenščino pri pošolskih dejavnostih, zlasti v športu, s katerim se ukvarja kar 90 odstotkov šolske populacije. Bogdan Gabrovec pa se je soočil tudi z manj lepimi platmi, kot je npr. dotrajanost tržaškega Stadiona 1. maj, kamor dnevno zahaja okoli dvesto-tristo ljudi. Med možnimi nakazanimi rešitvami, pri katerih bi sodelovala slovenska stran, sta bila omenjena podpora v sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu ter slovenskim ministrstvom za izobraževanje, pa tudi reševanje vprašanja skupaj z italijanskim olimpijskim komitejem. (iž)

Dobre izkušnje prenesti v Slovenijo

Gospod predsednik, kakšen vtis ste si ustvarili ob današnjem obisku?

Moram reči, da čudovit. Sem zelo prijetno presenečen, da naši rojaki v Italiji odlično ohranjajo športno aktivnost, zelo dobro z župani in seveda ogromno naredijo s prostovoljnimi delom, da so objekti, v katerih se izvaja športna dejavnost, primerno urejeni in da je zelo velika paleta športa. Zelo všeč mi je, da celo najmlajše vozijo s posebnimi prevoznimi sredstvom, grede ponje v vrte in šole, jih pripeljejo v dvorano, od tam pa jih odpeljejo starši, kar ima dvojni in dober učinek, da tudi starejši počasi navajajo na športno okolje in jih priprčujejo, da je dobro, da, ko bodo njihovi otroci malo večji, sami to delali. Kako dobro izkušnjo bom tudi prenesel v naš slovenski prostor.

Verjamem, da bomo lahko tudi glede vprašanja položaja Stadiona 1. maj v Trstu naredili vse, da se ta zadeva izboljša. Tu mislim predvsem v sodelovanju z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu in na to, da bomo tudi realno poskrbeli za določena sredstva,

BOGDAN GABROVEC

FOTO DAMJ@N

ki so potrebna, da se stadion obnovi.

Kaj lahko pri tem stori OKS v okviru svojih pristojnosti?

Mi lahko našemu pristojnemu ministrstvu priporočamo, da nameni ustrezna sredstva. Drug prijem je, da z italijanskim olimpijskim komitejem dosežemo dogovor, da po principu vzajemnosti ta najprej pomaga tu na tem področju, mi pa potem ugotovimo, ali je kaka potreba v našem primorskem delu, da pomagamo kak objekt obnoviti preko naših razpisov, ali pa skupaj preko Mednarodnega olimpijskega komiteja solidarnosti najdemo vir in skupaj prijavimo prenovu tega objekta. (iž)

VELIKI TRG - Množična pobuda

Lučke v obrambo javnega šolstva

Več sto dijakov, profesorjev in občanov (organizatorji pravijo, da jih je bilo več kot petsto) je predsočnjim na tržaškem Velikem trgu (**foto Damj@n**) nastopilo v obrambo javnega šolstva. Prižgali so lučke v sklopu vsedržavne pobude Flash mob za javno šolstvo, ki naj bi ga po prepričanju organizatorjev močno ogrožala šolska reforma vlade Mattea Renzijs. Podobne prireditve so se odvijale v številnih večjih in manjših italijanskih mestih.

Mnogi udeleženci in udeleženke shoda so prišli na osrednji tržaški trg oblečeni v črno ter inscenirali neke

vrste pogreb, ki naj bi ga rimska levosredinska vlada privoščila javnemu šolskemu sistemu. V rokah so imeli lučke podobne pogrebnim lučkam, na prireditvi ni bilo govorov, vse je potekalo v tišini, kot se spodobi za takšno »pogrebno« priložnost.

Prireditelji so zelo zadovoljni z udeležbo in z odmevom, ki so jih bile prireditve deležne po vsej Italiji. To je prva in gotovo ne zadnja tovrstna pobuda, ki predstavlja tudi vsestranski politični pritisk na parlamentarce, da izboljšajo oziroma korenito spremenijo predlog šolske reforme aktualne vlade.

cerone 8, II. nad., tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

ZSKD vabi člane na ogled svetovne razstave Expo Milano 2015 v petek, 15. maja. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Urniki odhoda avtobusov: 5.00 - Domjo (pri banki Antonveneta); 5.20 - Trst (Trg Oberdan); 5.45 - Sesljan (avtobusna postaja pri nasproti beninske črpalke); 5.30 - Gorica (parkirišče pred pokopališčem); 5.40 - Cormons (pri krožišču pred vhodom v mesto). Za prijave in informacije na tel. 040-635626 ali info@zskd.eu.

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v Zagreb v torek, 2. junija. Ogleдали si bomo, poleg katedrale z ožjo okolico in zagrebškim kosilom, tudi stari del mestnega jedra. Prijave in ostale informacije čim prej po tel. 347-9322123 (sestra Angelina) ali 340-139507 (gospa Erika).

LETNIKI 1960 vabljeni na izlet, ki bo 13. junija. Info in vpis na tel. 040-2171334, 335-6407258 (Nives) ali 349-4133919 (Marinka).

SKD PRIMOREC prireja celodnevni izlet v Gardaland v soboto, 13. junija. Zbirališče in odhod ob 6. uri v Trebčah (s postanki na Opčinah, na Proseku in v Devinu). Vpisovanje v Ljudskem domu v Trebčah v ponedeljek, 4. maja, od 16. do 17. ure. Info na tel. št. 333-3671734.

EXPO MILANO 2015 - KD Sovodnje prireja v soboto, 29. in nedeljo, 30. avgusta, izlet na svetovno razstavo Expo Milano 2015. Odhod v soboto zgodaj jutraj iz Sovodenj ob Soči, povratek v poznih večernih urah. Info in prijave do četrta, 30. aprila, po tel. 349-3666161 (Erik), erikfigelj@hotmail.com.

Prireditve

OBČINA DEVIN NABREŽINA, v sodelovanju s krajevno sekcijo VZPI, bo polagala vence pred spomeniki padlim danes, 25. aprila: ob 7.30 Županstvo; ob 7.40 Slivno; ob 7.50 Medja vas; ob 8.00 Devin; ob 8.05 Vižovlje; ob 8.10 Cerkovlje; ob 8.15 Mavhinje; ob 8.25 Prečnik; ob 8.40 Trnovca; ob 8.45 Prapro; ob 8.55 Šempolaj; ob 9.10 Križ; ob 9.15 Nabrežina. Ob koncu polaganja vencev bo pred spomenikom na nabrežinskem trgu krajša spominska svečanost: nastop nabrežinske godbe; pozdrav župana; priložnostni govor Giorgio Zeriali; zborovski nastop.

OBČINA DOLINA, sekcije VZPI-ANPI in Slovenska kulturna društva iz Brega vabijo na osrednjo občinsko proslavo ob 70. obletnici osvoboditve izpod nacifašizma danes, 25. aprila, ob 16.30 pri občinskem spomeniku padlim v Dolini. Nastopajo združeni pevski zbori, pihalni orkester Breg, Nižja srednja šola Simon Gregorčič in recitatorji. Slavnostni govornik: zgodovinar prof. Gorazd Bajc. Zbirališče ob 16. uri pred Občino. Vabimo, da se proslave udeležite z lastnim praporom.

SKP IN SIK vabita, ob 70. obletnici osvoboditve, danes, 25. aprila, na praznik in ljudski dom v Podlonjerju: ob 13. uri odprtje kioskov, ob 15.30 polaganje vencev in govor tov. Iztoka Furlaniča.

TPPZ PINKO TOMAŽIČ vabi danes, 25. aprila, približno ob 12.30 na tradicionalni koncert v Rižarni.

TRŽAŠKA POKRAJINSKA ZDRUŽENJA VZPI-ANPI, ANED in ANPPIA bodo danes, 25. aprila, položili venec na osrednji proslavi v Rižarni.

VZPI - ANPI, DOLINA, MAČKOLJE, PREBENEG obvešča, da bo danes, 25. aprila, ob 15. uri položila venec na vaški spomenik padlim v NOB na Taborju v Dolini.

ZDRUŽENJE ODBOR ZA SPOMENIK PADLIM V NOB iz Škedenja, od Sv. Ane in s Kolonkovca vabi na svečanost ob Prazniku osvoboditve danes, 25. aprila, ob 10.00 pri spomeniku padlim v NOB iz Škedenja, od Sv. Ane in s Kolonkovca, Istrska ul. 192. Slavnostni govornik: novinar in predstavnik VZPI-ANPI Dušan Kalc. Sodelujejo Marjetka Popovski in pevska skupina Čvet v laseh iz Izole.

FOTOVIDEO TRST 80 sporoča, da je v prostorih Ljudskega doma v Križu na

KULTURNA DRUŠTVA IN SEKCIJE VZPI IZ BREGA

VABIJO NA OSREDNJO OBČINSKO PROSLAVO

70. obletnice osvoboditve

DANES V DOLINI OB 16.30

PRI OBČINSKEM SPOMENIKU V DOLINI - ZBIRALIŠČE OB 16.00 PRED OBČINO - NASTOPAJO ZDRUŽENI PEVSKI ZBORI, PIHALNI ORKESTER, RECITATORJI IN NSŠ SIMON GREGORČIČ - GOVOR: PROF. GORAZD BAJC

ogled fotografska razstava Nataše Peric »Poezija kontrastov«. Urnik od srede do nedelje od 11. do 14. ure in od 18. do 22. ure.

KONCERT REVIE PRIMORSKA POJE bo v Kulturnem domu Skala v Gropadi v nedeljo, 26. aprila, ob 17. uri. Nastopajo: MePZ Skala Slovan (Gropada-Padriče), Skupina ljudskih pevk KD Mandrač (Koper), Vokalna skupina Glas (Bilje), Slovenski dom (Zagreb), Oktet Bori (Koče), MePZ Adriatic (Hrvatini). Koncert organizirajo KD Skala in zbori vzhodnega krasa v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev.

VAŠKA SKUPNOST SOCERB in Krajevna skupnost Črni Kal vabita vse nekdanje borce, znance in prijatelje tostran in onstran meje na Spominsko proslavo ob 30-letnici postavitve spomenika svojim padlim v NOB ter 70-letnici osvoboditve. Slovesnost bo v nedeljo, 26. aprila, ob 15. uri pred spomenikom na Socerbskem vaškem trgu.

SKD IGO GRUDEN vabi na odprtje razstave Rožice Nadlišek »Suhozidi«, ki bo v kavarni Gruđen v Nabrežini v ponedeljek, 27. aprila, ob 18. uri.

NŠK vabi ob začetku letošnje pobude Primorci beremo na srečanje z Jurijem Paljkom in njegovo knjigo Kaj sploh počnem tukaj, ki bo v torek, 28. aprila, ob 18. uri v čitalnici NŠK, Ul. Sv. Frančiška 20. Z avtorjem se bo pogovarjal Jernej Šček.

SKUPINA 35-55: SKD F. Prešeren iz Boljunca vabi v torek, 28. aprila, ob 20. uri v društveni bar na G'rici na otvoritev fotografske razstave »Kdo pa so ti mladi fantje...?«. Sodeluje MoPZ Fantje pod latnikom.

VZPI - ANPI, ANED, ANPPIA priredijo v torek, 28. aprila, med 15. in 21. uro v Galeriji Tergesteo v Trstu Praznik ob 70-letnici osvoboditve: predstavitev publikacije 0-44, srečanje s partizani in deportiranci, branje partizanskih pričevanj, okrogla miza o znanstveni raziskavi in odporništvu ter srečanje z združenji partizanov in deportirancev Italije, Slovenije in Hrvaške. Prisotni bodo partizani in deportiranci, predstavniki inštitutov za zgodovino osvobodilnega gibanja, NŠK, glasbeniki in recitatorji.

OŠ FINŽGAR in SKD Barkovlje vabita, ob 70. letnici konca 2. svetovne vojne, da bo na domačem pokopališču v sredo, 29. aprila, ob 15. uri. Na sporedu polaganje vencev, priložnostna misel učiteljic osnovne šole, nastop učencev in ŽVS Barkovlje.

MLADINSKI KROŽEK PROSEK KONTOVEL s pokroviteljstvom sekcije VZPI Prosek Kontovel Anton Ukmar - Miro prirejata, v sodelovanju z ostalimi vaškimi društvi ter z OŠ Avgust Černigoj s Proseka, prvomajski predvečer v četrtek, 30. aprila, ob 21.00 na B'lanču. Ob priliki 70. obletnice osvoboditve Trsta in konca druge svetovne vojne, bomo slavnostno obeležili spomin na ta dan s časovno kapsulo. V primeru slabega vremena bo proslava v Kulturnem domu. Tra-

dicionalna budnica bo 1. maja z zbirališčem ob 8.15 pri Soščevi hiši.

PISANO V POMLAD - V Oddelku za mlade bralce NŠK v Narodnem domu v Trstu, so do četrta, 30. aprila, na ogled ilustracije Žive Pahor: ob ponedeljkih in torkih, od 9.00 do 13.30 ter od srede do petka, od 13.30 do 18.00.

SKD LONJER-KATINARA obvešča, da bo razstava »Lonjer, partizanska vas« na ogled do 30. aprila v prostorih ŠKC v Lonjerju ob sobotah in nedeljah, od 16. do 18. ure.

SKP IN SIK vabita 1. in 2. maja na prvomajski praznik v Podlonjer. V petek, 1. maja, ob 13.00 prvomajsko kosilo; ob 17.00 govor; ob 19.30 ples s skupino »Bob O' Lones«. V soboto, 2. maja, ob 17.00 odprtje kioskov; ob 19.00 razprava »Delo-prekernost, neustrezne rešitve vlade«, sledi glasba z Dj-em.

SKP vabi 1. in 2. maja na prvomajski praznik pod šotorom v Križ. V petek, 1. maja, ob 12.00 odprtje kioskov; ob 17.00 prvomajski pozdrav; ob 17.30 koncert TPPZ P. Tomažič in prijateljev, sledi ples s Kraškimi ovčarji. V soboto, 2. maja, ob 15.00 odprtje kioskov in ex-tempore za otroke in mladino na temo »Svoboda-mir«; ob 17.00 okrogla miza »Osvoboditev in takrat pridobljene pravice, ki so danes ogrožene«. Ob 20.00 ples s skupino Nebojska.

SKD BARKOVLE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete prireja v četrtek, 7. maja, predavanje ob diapozitivah »Očetov naših imenitna dela. Slovenski stavbarji in kamnoseki v okolici Trsta«. Predavatelj prof. Božidar Premrl. Začetek ob 20.30.

V NŠK, Ul. Sv. Frančiška 20, je do 15. maja na ogled razstava akvarelov Sophie Vinci »Navdih«. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10. do 18. ure. **SPOMINI IZ FRONTE 1914-1918:** razstava bo odprta ob sobotah, od 9. do 14. ure in ob nedeljah, od 15. do 18. ure. Vodenji ogledi in izredni obiski na info@mitteleuropa-institute.org.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 25. aprila 2015

DAN OSVOBODITVE

Sonce vzide ob 6.02 in zatone ob 20.03 - Dolžina dneva 14.01 - Luna vzide ob 11.43 in zatone ob 2.18.

Jutri, NEDELJA, 26. aprila 2015

MARCELIN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15,8 stopinje C, zračni tlak 1012,7 mb raste, vlaga 66-odstotna, veter 3 km na uro jugovzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 13,3 stopinje C.

Lekarne

Danes, 25. aprila 2015

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baiamonti 50, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Oberdan 2 - 040 364928, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8 - 040 54393, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040 271124, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Trg Oberdan 2, Sv. Ivan - Trg Gioberti 8, Ul. Baiamonti 50, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Sesljan - 040 208731 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Baiamonti 50 - 040 812325.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka ob 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Izleti

KRU.T IN DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV TRST vabita na spomladanski izlet v Arboretum Volčji Potok in Kamnik z okolico v četrtek, 7. maja. Prijave in informacije v Ul. Ci-

Primorski dnevnik

TM **tmedia**

OGLAŠEVALSKA AGENCIJA

obvešča, da bosta v soboto, 25. aprila 2015, naša urada zaprta.

Brezplačna št. **800.912.775**

Web: www.tmedia.it/primorski
E-pošta: primorski@tmedia.it

Čestitke

Danes praznuje svoj 96. rojstni dan naša draga teta VIDA. Topel objem in koš poljubčkov od vseh njenih dragih. Jasmina, Ivan in Mija pa bodo teti Vidi zapeli »Mi te imamo radi... radi prav zares«.

Kino

AMBASCIATORI - 16.45, 19.15, 21.45 »Avengers: Age of Ultron«.

ARISTON - 17.00, 19.00, 21.00 »I bambini sanno«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 20.00 »The Circle«; 18.00 »Figlio di nessuno«; 21.45 »Il Figlio di Hamas - The Green Prince«.

FELLINI - 16.15, 18.30, 21.00 »L'ultimo lupo«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Mia madre«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Adaline - L'eterna giovinezza«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.45, 21.10 »Into the Woods«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.25, 20.40 »Brezčasna Adaline«; 13.20, 15.20 »Domov«; 14.30, 16.30 »Domov 3D«; 13.40, 16.20, 20.00, 21.00, 22.00, 22.40 »Hitri in drzni 7«; 22.25 »Kdo = Mi2«; 16.00, 19.10 »Nočni lov«; 17.15, 19.15, 21.10, 23.00 »Odklikana«; 13.45 »Pepek«; 18.30 »Siciljanska kmečka čast/Glu-mači«; 14.00, 16.00, 18.00 »Spuži na suhem«; 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 »Spuži na suhem 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Samba«; Dvorana 2: 16.30, 19.00, 21.30 »Cristiada«; 16.40 »Home - A casa«; Dvorana 3: 18.10, 20.10, 22.10 »Black Sea«; Dvorana 4: 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Se Dio vuole«; 16.00, 18.30, 21.00 »Avengers: Age of Ultron«.

SUPER - 17.30, 19.30, 21.30 »Wild«.

THE SPACE CINEMA - 16.00, 17.00, 18.50, 21.40, 22.10 »Avengers: Age of Ultron«; 15.10, 18.00, 20.50 »Avengers: Age of Ultron 3D«; 15.15, 17.30, 19.45, 22.00 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 16.15, 19.00, 21.45 »Fast & Furious 7«; 15.10, 17.30, 19.50, 22.10 »Black Sea«; 15.00, 17.35 »Le vacanze del piccolo Nicolas«; 19.45 »Humandroid«; 19.40, 21.50 »Se Dio vuole«; 15.35 »Home - A casa«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.15 »Le vacanze del piccolo Nicolas«; 17.00, 19.40, 22.20 »Avengers: Age of Ultron«; Dvorana 2: 15.30, 17.30, 20.00, 22.00 »Mia madre«; Dvorana 3: 15.30 »Avengers: Age of Ultron«; 18.00, 21.00 »Avengers: Age of Ultron 3D«; Dvorana 4: 15.15, 17.15, 19.50 »Adaline - L'eterna giovinezza«; 22.00 »Fast & Furious 7«; Dvorana 5: 15.30, 17.45, 20.10 »I bambini sanno«; 22.10 »Black Sea«.

Poslovni oglasi

OSTROŽNO BRDO, BRKINI
PRODAMO DOMAČIJO - hišo in objekte za opravljanje kmetijske dejavnosti.

Kontakt: 041-780105

PRODAM STANOVANJE ulica Papaveri, Opčine.
Tel. 3400503429

Mali oglasi

IŠČEM KNJIGO avtorja Lojza Kovačiča »Prišleki, 3. del«, Slovenska matica, leto 1985. Tel. št.: 348-5165977.

NA OPČINAH dajemo v najem opremljeno samostojno stanovanje: dve sobi, dnevna soba s kuhinjo, kopalnica in velika terasa. Tel. št.: 040-211936.

PRODAM SCOOTER trikolesnik piaggio, MP3, 250 IE, črne barve, letnik 2006, prevoženih 24.000 km in servisiran. Tel. št.: 331-3901302 ali 040-291479.

PRODAM enkratne ročno vezene namrne in naglavne rute za narodno nošo. Tel. 040-299820 ali 340-8868570.

PRODAM hišo s terenom, na lepi sončni legi nad Rojanom. Potrebna popravila. Tel. št.: 338-4069412 (v večernih urah).

PRODAM zazidljivo zemljišče v Boljuncu, 1.150 kv.m., ograjeno in s priključkom za vodo in kanalizacijo. Cena po dogovoru. Tel. št.: 333-8479139.

RESEN GOSPOD išče zaposlitev za ročno pranje posode v kavarnah ali gostilnah, tudi za pol dneva ali občasno. Tel. št.: 327-7409432.

RESNA GOSPA išče kakršnokoli delo, z lastnim prevozom. Tel. št. 329-3227075.

V MAVHINJAH prodajamo staro hišo, sestavljeno iz dveh zgradb ter z dvoriščem. Potrebne obnove. Tel. št.: 348-6500067.

ZANESLJIVA GOSPA išče delo kot hišna pomočnica (tudi likanje) ali kot negovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št.: 347-8601614.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠEREN sporoča staršem dijakov, da bodo skupne govorilne ure v ponedeljek, 27. aprila, od 17.30 do 19.30 za bienij in klasično smer; v torek, 28. aprila, od 17.30 do 19.30 za trienij znanstvene in jezikovne smeri.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA SALEŽ 46 je odprt vsak dan do 26. aprila.

Tel. 040-229439

KMEČKI TURIZEM ŠKERLJ, SALEŽ 44, je odprt ob sobotah in nedeljah.

Tel.: 040-229253

VINOTOČ (OSMICA) PRI KAMNARJEVIH V VOLČJEM GRADU bo ponovno odprt ob sobotah in nedeljah do 26. aprila.

Osmice

BORIS PERNARČIČ je odprl osmico v Medji vasi št. 7. Tel. št. 040-208375.

DARIO IN JELKA sta odprla osmico v Ricmanjih. Toplo vabljeni.

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju. Toplo vabljeni! Tel. 340-3814906.

DRUŽINA LAURICA je odprla osmico v Dolini. Toplo vabljeni. Tel. št.: 040-228511.

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briščiki 18. Tel.: 339-2019144.

ERIKA IN MARTIN sta v Križu odprla osmico. Vabljeni! Tel. št.: 040-220605.

IVAN PERNARČIČ ima v Vižovljah odprto osmico. Tel. 040-291498.

NA KONTOVELU »Kamence« je odprta osmica.

OSMICA je odprta pri Škerku v Praprotnu. Tel. št.: 040-200156.

OSMICO je odprl Miro Žigon, Zgonik 36. Tel. 040-229198.

OSMICO je odprl Renzo Tavčar, Repen 42. Tel. 338-3916147.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkski odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

V KLETI PAROVEL v Boljuncu je odprta spomladanska osmica. Tel. 346-7590953.

V SAMATORCI št. 50 sta odprla osmico Cvetko in Zmaga Colja. Vabljeni! Tel. 040-229224.

ŠUBER je odprl osmico na Opčinah. Tel. št.: 349-7158715.

Obvestila

SKP, krožek Kras - Giuliano Goat, bo danes, 25. aprila, polagal vence na spomenike padlim na Vzhodnem Krasu s sledečim urnikom: Opčine ob 9.00, Trebče ob 9.15, Gropada ob 9.30, Padriče ob 9.45 in Bazovica ob 10.00.

DSI vabi v ponedeljek, 27. aprila, v Peterlinovo dvorano, Ul. Donizetti 3, na večer z naslovom »Faccetta nera«. O svojem potovanju po Etiopiji bo predaval Bruno Križman. Začetek ob 20.30.

GLASBENA MATICA vabi člane na redni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 27. aprila, ob 8. uri v prvem in v torek, 28. aprila, ob 19.00 v drugem sklicu. Občni zbor bo potekal na sedežu, Ul. Montorsino 2. Dnevni red: uvodni pozdrav, poročila (predsedniško, tajniško, blagajniško in nadzornega odbora), razprava, odobritev obračuna na 2014 in proračuna 2015, razno.

KNJIŽNICA BORISA PAHORJA na Proseku in Narodna in študijska knjižnica vabita k sodelovanju pri pobudi Primorci beremo 2015. Informativno srečanje bo v ponedeljek, 27. aprila, ob 20. uri v Kulturnem domu Prosek Kontovel (1. nadstropje).

OBČINA DOLINA - Odborništvo za produktivne dejavnosti vabi vinarje, ki bi želeli sodelovati na občinski razstavi domačih vin v sklopu letošnje Majence, da prinesejo vzorce (6 steklenic za vsako vrsto vina brez etikete) na županstvo najkasneje do 27. aprila.

ZADRUGA KULTURNI DOM Prosek Kontovel vabi na redni občni zbor v ponedeljek, 27. aprila, ob 7. uri v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu, ki bo v dvorani Kulturnega doma na Proseku.

ZDRUŽENJE DELAVCI PROTI »JOBS ACTU« vabi občane v ponedeljek, 27. aprila, ob 17.30 na pokrajinski sedež SKP-EL, Ul. Tarabochia 3, na javno skupščino na temo »Jobs Act - Italija je še vedno republika, ki temelji na delu?«. Sodelujejo sindikalist Giorgio Cremaschi, Franco Berti odvetnik in strokovnjak za delavsko pravo, Roberta Fantozzi članica državnega tajništva SKP, Stefano Borini tajnik Fiom Cgil - Trst, moderatorja Erika Innendorfer in Peter Behrens.

GOSPODARSKO DRUŠTVO KONTOVEL vabi člane na redni občni zbor v torek, 28. aprila, ob 20.30 v prostorih Društvene gostilne.

OBČINA ZGONIK sporoča, da se bo občinski svet sestal v torek, 28. aprila, ob 19. uri.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 28. aprila, ob 20.45 na sedežu na Padričah pevka vaja.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJCEV Hospice Adria onlus vabi na občni zbor v torek, 28. aprila, ob 10. uri v prvem in ob 17. uri v drugem sklicu na sedež društva v Trstu, Ul. Mazzini 46.

DRUŠTVENA GOSTILNA NA OPČINAH vabi člane na redni občni zbor v drugem sklicu v sredo, 29. aprila, ob 18.00 v prostorih društvene gostilne na Opčinah, Alpiska ul. 18.

GLAVNI ODBOR Vincencijeve Konference vabi na srečanje članov, prijateljev in sodelavcev župnijskih Vincencijevih Konferenc in vseh, ki delujejo v prid bližnjega, v sredo, 29. aprila, ob 16. uri v Peterlinovi dvorani (Ul. Donizetti 3, 1. nadstropje).

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prireja AŠD Zarja in ŠC Melanie Klein. Vpisovanja od 29. aprila na www.melanieklein.org ali od 4. maja v društvenem uradu, ob ponedeljkih od 15.00 do 19.00, ob sredah od 9.00 do 13.00 in ob četrtkih od 14.30 do 18.30. Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA - od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3. do 11. leta starosti. Vpisovanja do 11. junija na www.melanieklein.org (od 29. aprila) ali v društvenem uradu (od 4. maja) ob ponedeljkih od 15. do 19. ure, ob sredah od 9. do 13. ure in ob četrtkih od 14.30 do 18.30. Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569.

lanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

SRENJA BOLJUNEC vabi člane na redni občni zbor, ki bo v sredo, 29. aprila, ob 18. uri v prvem sklicanju. O drugem sklicanju bodo člani obveščeni z vabili.

FOTONATEČAJ ALBERT PEČAR (Berto Tromba): SKD Valentin Vodnik in Majenca prirejata v sklopu letošnje Majence fotonatečaj, ki bo potekal od četrtka, 30. aprila, do 13. maja. Lahko sodelujejo ljubiteljski kot poklicni fotografi z digitalnim ali tradicionalnim fotoaparatom. Pravilnik bo objavljen na www.majenca.com. Vabljeni k sodelovanju!

OBČINE OKRAJA 1.1 - Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor in zadruška La Quercia obveščajo, da v prostorih igralnega kotička Palček v Sosljanu, v Naselju Sv. Mavra 124, je januarja nastala poskusna storitev Mali malček, namenjena otrokom od 12 do 18 mesecev, na voljo od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. Podrobnejše informacije na tel. 040-299099, 335-7492616; pollicino@cooperativaquercia.it.

PRVOMAJSKI NOČNI POHOD na hrib Kokoš, ki ga prirejajo Vaške organizacije iz Bazovice, bo v četrtek, 30. aprila: ob 20.30 krajsa slovesnost pred vaškimi spomenikom padlim v NOB. Zbirno mesto za pohodnike ob 20.45 pri Kalu (cesta proti Lipici), prižig tabornega ognja in ob 21.00 začetek vođenega pohoda (1 ura nezahtevne hoje, obvezna svetilka). Na vrhu prižig tabornega ognja, v organizaciji tabornikov Rodu kraških j'rt iz Sežane, sledi dvig prvomajske zastave in družabnost v koči.

SDGZ obvešča, da bo imelo na razpolago vstopnice za EXPO v Milanu po zelo ugodni ceni. Člani, ki bi želeli obiskati EXPO, naj javijo na info@sdgz.it najkasneje do 30. aprila. V primeru zadostnega povpraševanja se bo priredilo tudi skupni ogled razstave. Datum bomo sporočili naknadno.

SKLAD SERGIJ TONČIČ v Trstu razpisuje nagrado Zlato zrno za umetniške dosežke mladih iz naše Dežele v obdobju 2013-2015. Predloge posameznikov in ustanov prejema do 30. aprila. Podrobne informacije na www.skladtoncic.org.

SKD LIPA - BAZOVICA: klekljarska skupina »Ribice« vabi v petek, 1. maja, ob 17.30 v dvorano Gospodarske zadruge v Bazovici na odprtje razstave Rožic ne bom trgala.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča javnim osebam ali zasebnikom, ki so lastniki nepremičnine in so dali v najem stanovanje, ki je bilo pred tem neoddano, manj premožnim osebam, da lahko prosijo za prispevek kot predvideva zakon (2. stavek 6. člena DZ/6/2003). Prošnja do 4. maja, ob 12. uri izključno na obrazcu na www.comune.duino-aurisina.ts.it - news in na sedežu Socialne službe (Sosljan, Naselje Sv. Mavra 124), po predhodnem tel. dogovoru na št. 040-2017390.

OBČINA DEVIN NABREŽINA sporoča, da je bil odobren razpis za izplačilo subvencije najemnine za l. 2014 za javne ali zasebne stanovanjske enote, razen subvencioniranih stanovanj (11. čl. zakona št. 431/1998 in 6. čl. DZ št. 6/2003). Vloge morajo biti izpolnjene do 4. maja, ob 12. uri z uporabo ustreznega obrazca na www.comune.duino-aurisina.ts.it - news ali na sedežu Socialne službe Občine Devin Nabrežina (Naselje Sv. Mavra 124), po predhodnem tel. dogovoru na št. 040-2017390.

SKD PRIMOREC vabi na redni občni zbor, ki bo v Ljudskem domu v Trebčah v ponedeljek, 4. maja, ob 19. uri v prvem in v četrtek, 7. maja, ob 19. uri v drugem sklicanju.

ZSKD vabi mlade aktivne člane do 25. leta, da se udeležijo delavnice KULTURA zate 2. Delavnice bodo potekale v Trstu, Gorici in v Vidmu od maja do julija. Info po tel. 040-635626 ali trst@zskd.eu.

SKD LIPA iz Bazovice sklicuje redni občni zbor v sredo, 6. maja, ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v Bazovskem domu.

FOTOVIDEO TRST80 vabi na zaključno prireditev foto-video natečaja Ota Hrovatin v petek, 8. maja, ob 20.00 v razstavnici dvorani ZKB, Ul. Ricreatorio 2, na Opčinah.

SPDT vabi v petek, 8. maja, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano, Ul. Sv. Frančiška 20, na predstavitev pohoda iz Rezije do Trsta, ki ga bosta z goriškim planinskim društvom uresničila jeseni ob 2. Slofestu.

EKOLOŠKA SOBOTA - AcegasAp-sAmga in Rajonski svet za Zahodni Kras prireja v soboto, 9. maja, od 10. do 18. ure na javnem parkirišču »Mandrija« na Proseku zbiranje kosovnih odpadkov kot npr. pohištvo, hladilniki, zeleni odrez, steklene šipe, lake, barve, uporabljena olja, pnevmatike idr.

PREŠERNO SKUPAJ, ob 70-letnici osvoboditve, Kulturna društva Vzhodnega Krasa vabijo na Izlet po naših vaseh od Repna do Gročane v nedeljo, 17. maja, zbirališče ob 8.30 v Repnu. Info in prijave pri odbornikih posameznih društev do nedelje, 10. maja.

PRIMORCI BEREMO 2015 - Vabljeni k branju slovenskih avtorjev do 11. novembra. Informacije pri sodelujočih knjižnicah: Narodna in študijska knjižnica, Trst (ponedeljek - petek, 10.00 - 18.00), Občinska knjižnica, Salež (ponedeljek in sredo, 15.00 - 19.00), Knjižnica P. Tomažiča in tovarišev, Opčine (ponedeljek - petek, 16.00 - 19.00), Knjižnica B. Pahorja, Prosek (ponedeljek 19.30 - 21.00).

Prispevki

Ob 20. obletnici smrti Borisa Raceta - Žarka daruje žena Justa 100,00 evrov za ŠD Bor in 100,00 evrov za tabornike RMV.

V spomin na Dariota Škabarja daruje Mirko in Claudio z družinama 40,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Repnu.

V spomin na Milka Puriča darujeta Olga in Vinko 20,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Repnu.

Ob 70. obletnici osvoboditve daruje Anica Daneu 50,00 evrov za negovanje spomenikov padlim v NOB na Opčinah.

V spomin na Anico Ballarini vd. Oberdan darujejo Maria in Bruno, Ondina in Mario, Zmaga in Cvetko ter Marta in Pepi 100,00 evrov za šempoljski cerkveni pevski zbor.

V spomin na drago teto Anico Tretjak vd. Segina darujejo Mimica, Nadja in Nives 50,00 evrov za MoPZ Vesna.

V spomin na dragega Ljona Pregarja daruje Silva Gasperič 50,00 evrov za Slovensko dobrodelno društvo.

Namesto cvetja na grob dragega Feliksa Košute darujeta Bogomil in Giuditta Gruđen 50,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob bratranca Danimirja daruje sestrčna Miranda Zeriali 30,00 evrov za cerkev sv. Urha v Dolini.

1945-2015 Obrazi in kraji Odpornišva

Letos mineva že 70 let od konca druge svetovne vojne, ki je v zgodovini evropskih (in drugih) narodov pustila tragične sledi. Starejši se dogodkov in posledic še spominjajo. Za mlajše generacije pa je odpornišvo že zgodovina. Včasih (pre)malo pozna-na. Da ne bi pozabili junaških dejanj in vrednot, za katere so se borili naši nonoti, smo se na Primorskem dnevniku tudi letos odločili, da jim posvetimo nekaj prostora, ki ga imamo na razpolago. Zato vas vabimo, da v svoje fotografske aparate ujamete vaške spomenike padlim v NOB, spominske plošče, hiše ali bunkerje, predmete, ki so na katerikoli način povezani z dogodki tistega časa. Predvsem pa obraze tistih, ki so se borili proti nacifašističnemu okupatorju.

Skupaj bomo tako ustvarili prav posebno galerijo obrazov in krajev Odpornišva. Svoje fotografije nam lahko pošljete na redakcija@primorski.eu ali nam jih osebno dostavite v uredništvo.

PROSEK - Proslava ob 20-letnici poimenovanja šole

... in na odru se je pojavil sam »Černigoj«

Ljubka prireditve v dvorani Kulturnega doma - Tudi nekdanji učenci

Minilo je dvajset let od poimenovanja prosekške šole po zamejskem likovnem ustvarjalcu Avgustu Černigoju, a spomin na tisti vaški mejnik je v protagonistih takratnih dni še živ in topel. To je bilo mogoče spoznati med slovesnostjo, ki so jo sedanji šolarji in njihovi učitelji in učiteljice priredili v sredo v dvorani Kulturnega doma Prosek-Kontovel.

Prireditve so se udeležili številni osnovnošolčki izpred dveh desetletij, pa tudi »duši« takratne akcije za poimenovanje, Jana Ban in Ksenija Majovski, ki sta - po pozdravu ravnateljice Marine Castellani, prisotna pa je bila tudi didaktična ravnateljica izpred dvajsetih let Stanka Čuk Sosič - sedanjim učencem in prisotnim v polni dvorani pojasnili, zakaj je izbira padla prav na Černigoja, in obnovili, kako so potekale priprave na poimenovanje.

Letošnji šolarji so, verjetno, tega Černigoja že »siti«. Bil je namreč januar, ko so jih začeli učiteljice in učitelja Silvia, Betty, Julijana, Marta, Martina, David in Jordan s pomočjo šolske sodelavke, gospe Karmen, pripravljati na slovesnost. Tako so izvedeli, kdo je Černigoj bil, in preko posnetkov s proslave izpred dveh desetletij zaznali, kako velik je bil tisti praznik za prosekško šolo.

Sledile so priprave na slovesnost. Sestavljen je bil vezni tekst, zadnje tedne se je dobršen del šolskega življenja preselil v dvorano Kulturnega doma, na vaje. In tudi tokrat, kot ob poimenovanju, šolarji niso bili sami. Z njimi so s koračnico proslavljali člani mladinskega odseka prosekške godbe na pihala, pa moški pevski zbor Vasilij Mirk, ki je slavljencu - Černigoju - kar po domače zapel vse najboljše (... dragi Gušto).

Prireditve je bila nekakšna umetniška ponazoritev otroškega radovednega stikanja o obletnici (»Kaj je 20-letnica poroke? ...«) in umetniku Černigoju. Umetniku? Ne samo to, ker so izvedeli, da ob čopiču uporablja tudi svinčnik, je moral nujno biti tudi pesnik. In že je bilo slišati verze Prešernove vrbe ...

Vzdušje v »razredu na odru« je bilo polno simpatične zmešnjave in ljubkih dovtipov, »izpraševanj« in »učenja« o ustvarjalcu, vse dokler se ni petošolec odločil, da prvošolčke »pođuči«, kako je slavljencu ime. Tako se je vsak učenec prvega razreda pojavil na odru z veliko črko slikarjevega imena in primka v rokah, in začel se je pravcat dekonstruktivistični anagram črk. Po štirih, petih neuspešnih poskusih je prispel na oder sam »Černigoj«, nekaj čaral in risal, ter kaj kmalu ugotovil, kje tiči zajec. Prvošolčkov je enajst, črk »njegovega« imena in primka pa štiriinajst. »Slikar« je na umetniški način razrešil zagonetko: zatrobental je, in ena za drugo so na oder pristopile še manjkajoče tri črke, da je ime likovnika (in šole) na županstvo najkasneje do 27. aprila 2014.

M.K.

Majenca kliče

Občina Dolina, Odbornišтво za produktivne dejavnosti, vabi vse vinogradnike, ki bi želeli sodelovati na občinski razstavi domačih vin v sklopu letošnje Majence, da prinesejo vzorce vina (6 steklenic »bordolese« za vsako vrsto vina brez etikete) na županstvo najkasneje do 27. aprila 2014.

Levo: učencem je uspelo sestaviti ime šole; zgoraj prikaz »umetniškega« ustvarjanja, ki ga je mladi umetnik dal na vpogled Stanki Čuk Sosič, marini Castellani, jani Ban in Kseniji Majovski (desno)

FOTODAMJ@N

NABREŽINA - Predstava v okviru projekta o prvi svetovni vojni

Življenje pred nami

Projekt, ki sta ga ob stoletnici prve svetovne vojne skupaj izpeljali občini Devin-Nabrežina in Tržič, se je v četrtek zvečer na prizorišču železniške postaje v Nabrežini končal z verjetno najbolj markantno pobudo, predstavo Življenje pred nami (La vita davanti), ki je ravno za to priložnost nastala izpod peresa mlade avtorice in režiserke Sare Beinat iz kolektiva ConsorzioScenico, ki je delo tudi uprizoril. Občini sta pri tem postavili dva pogoja: da bo predstava osredotočena na naše kraje in da bo blizu mladim. Tako je prišlo do dela, ki zaradi posebnosti prizorišča (območje nabrežinske postaje sprejme okoli osemdeset-sto ljudi, kolikor jih je tudi dejansko prišlo) zahteva zbranost občinstva in je skoraj brez posebnih rekvizitov, nekako kot cestno gledališče.

Člani kolektiva ConsorzioScenico so občinstvu ponudili vrsto zgodb, prepletenimi s fleši: tako zgodbo o dekletu, ki najde osamljen krompir in ga na koncu ponovno zakoplje, da ga ne bi našel kdo drug, dalje zgodbo o dekletu, ki se tik pred fan-

Utrinek s četrtkove predstave

FOTODAMJ@N

tovim odhodom na fronto skrega z njim in se zato ne poslovi, zdaj pa po vseh postajah išče poslovilne robčke, pa tudi zgodbo o vojaku, ki se zbudi v vojaški bolnišnici z amnezijo, saj ne ve, kateri vojski pripada, zato izbira. Predstava tako govori o napori, bojznih in upanju v boljši, pa čeprav negotov jutri, saj se vseskozi vije osrednje vprašanje, se pravi, koliko življenja imajo še pred seboj protagonisti dogajanja.

Kot že rečeno, je bila četrtkova predstava v bistvu zadnja pobuda v okviru projekta devinsko-nabrežinske in tržiške občine (nekaj srečanj bo še na Tržiškem), s katerim so pobudniki zelo zadovoljni: projekt je namreč obsegal okoli petdeset pobud - predstav, okroglih miz idr. - ki so presegle krajevni okvir obeh občin, saj so npr. zajela tudi kraje v Furlaniji. (iž)

NABREŽINA - Predavanje na večstopenjski šoli Virgil Šček

Vrstniško nasilje: kaj storiti?

Predavala psihologinja in psihoterapevtka Samuela Bandi - V vrstniško nasilje vključenih 30 odstotkov otrok - Vloga šole in staršev

Vrstniško nasilje je med šolskimi klopmi sorazmerno razširjen pojav, ni pa edino okolje, kjer se to izvaja. Nasilneži niso samo dečki, temveč tudi dekleta. V problematiko naj bi bilo vključenih 30 odstotkov otrok, med temi jih je več kot polovica žrtev, nasilneži pa naj bi bili v rahli manjšini.

Problematiko je skupini staršev otrok nabrežinske večstopenjske šole Virgil Šček v četrtkovem popoldanskem predavanju predstavila psihologinja in psihoterapevtka dr. Samuela Bandi.

Zavestno ali namerno nasilje, ki ga otrok ali mladostnik, lahko je tudi skupina, izvaja na druge sovrstnike na kontinuiran in organiziran način je le definicija pojava, ki za sabo skriva številne druge nianse, vse pa temeljijo na strahu. Ločuje se med različne vrste nasilja, ki so verbalnega, psihološkega, v obdobju interneta tudi kibernetnega značaja.

Bandijeva je opisala tudi značilnosti žrtve in nasilneža, med katerima je gotovo nasilnež lahko zelo preračunljiv, saj ta izbe-

Samuela Bandi je predavala staršem o vrstniškem nasilju

FOTODAMJ@N

re potencialno žrtev po daljšem času opazovanja. Dobra polovica teh obnašanj se sprevrže v nasilje, ki lahko traja več kot 6 mesecev, včasih celo šolsko leto.

Rešitev tovrstnih odnosov ni enostavno, vendar je psihologinja v prvi vrsti zagovarjala tezo skupnega nastopa staršev in

šole. V šolskih prostorih pa bi moralo vrstniško nasilje nadzorovati in preprečevati tako učno kot neučno osebje. Odrasli bi v teh primerih morali pravočasno ukrepati in nasilnežu pojasniti, zakaj je tako vedenje zgrešeno, po potrebi ga tudi kaznovati.

Največ težav pa po nasilju povzroči

molki in dejstvo, da se odrasli v četrtini primerov ne zavedajo udejanjanja teh nevarnih razmer.

Na trditve, da si nekateri celo zatiskajo oči, so se pozorne slušateljice, prisotne so bile samo mame, opogumile in predstavile svoje poglede. Takoj je prišlo na dan, da ni samo šola kraj, kjer se udejanja vrstniško nasilje. Nekateri otroci se nelagodno počutijo tudi v športnem okolju, saj se večkrat nasilje odvija v slačilnicah, daleč od trenerjevih oči. Med temi je neka mama povedala, da tudi zaradi tega veliko manj agresivnih otrok zapuša športno okolje.

Ob osnovnih in nižjih srednjih šolah se v mladostniških letih nasilje nadaljuje tudi na hodnikih višje šole, kjer pa gre bolj za tradicije, ki se lahko prekinajo z ostrejšim nadzorovanjem. Do izraza pa je prišlo tudi mnenje druge mame, in sicer zgrešena interpretacija dobrega dela staršev, ki vrstniško nasilje zamenjujejo z razvito vlogo liderstva in so do otrokovega obnašanja preveč prizanesljivi. (mar)

DEŽELA - Po tržaški občinski upravi se je tudi deželna vlada obrnila na DUS iz Lacija

Dežela FJK vložila priziv proti plinskemu terminalu

Računalniška simulacija plinskega terminala v Žavljah

Deželna vlada Furlanije-Juljske krajine je na pobudo predsednice Debole Serracchiani včeraj najavila priziv na deželno upravno sodišče (DUS) iz Lacija proti poljnemu mnenju, ki ga je izdala pristojna komisija za presojo vpliva na okolje (it. kratka VIA) glede uskladjivosti plinskega terminala skupine Gas Natural s Tržaškim zalivom. Odločitev deželne uprave sledi prizivu tržaške občinske uprave, ki je zadevni sklep sprejela v ponedeljek, medtem ko sta okoljevarstveni organizaciji Legambiente in WWF pred nedavnim zahtevali čimprejšnjo obravnavo priziva glede uplinjevalnika v Žavljah, ki sta ga vložili leta 2009 na DUS iz Lacija.

Potem ko se je izkazalo, da ni bilo ministrsko dovoljno mnenje glede presoje o vplivu na okolje iz leta 2009 nikdar preklicano, so se skratka lokalne uprave in naravovarstveniki odločili za prizive, da bi lahko enkrat za vselej potegnili črto čez načrt. Predsednica Dežele FJK Serracchiani je že v začetku marca v Rimu izrazila odločno nasprotovanje načrtu družbe Gas Natural za gradnjo plinskega terminala neposredno ministru za okolje Gian Lucio Gallettij in napovedala morebiten priziv. Potrdila je, da nasprotujejo projektu tako deželna vlada kot vse lokalne uprave in institucije. »Glede okoljske presoje VIA razpolagamo z dokumenti, ki dokazujejo, da plinski terminal ni v skladu z okoljem,« je med drugim povedala predsednica Serracchiani in poudarila, da lahko dokažejo, da so gradnja terminala v Žavljah in perspektive za rast prometa v tržaškem pristanišču, ki jih napoveduje nov pristaniški prostorski načrt, nezdržljive, kot je to sicer potrdila tudi Pristaniška oblast.

Deželna vlada pa se je zdaj odločila za sodno pot. »Vselej smo bili prepričani, da bo plinski terminal oviral pristaniške dejavnosti, ker ni uskladjiv z zdajšnjim pro-

metom v tržaškem pristanišču in še manj z napovedanim porastom prometa v prihodnjih letih, postavlja pa se tudi vprašanje vpliva na dejavnosti terminala družbe SIOT. Temu gre dodati, je še poudarila predsednica Serracchiani, da sploh ni jasno, kdo in kako bi skrbel za distribucijo plina. Pristojno ministrstvo ni namreč nikdar izdalo okoljskega dovoljenja za gradnjo plinovoda.

A.G.

Pokrajinski svet pa noče načrta podjetja Smart Gas

Ce se je deželna vlada obrnila na sodišče glede plinskega terminala v Žavljah, se je tržaški pokrajinski svet v četrtek zvečer soglasno opredelil proti gradnji uplinjevalnika v Tržiču, ki ga načrtuje družba Smart Gas. Gre za t.i. mini uplinjevalnik, ki ga namerava Smart Gas zgraditi ob izlivu Timave na industrijskem območju v neposredni bližini tržiškega pristanišča.

Pokrajinski svet je z 20 glasovi sprejel sklep, v katerem je navedenih več tehničnih in političnih razlogov za nasprotovanje uplinjevalniku. Med glavnimi je ta, da je plinski terminal nezdržljiv z razvojnimi načrti tržaške pokrajine in še posebej devinsko-na-

brežinske občine, saj bi med drugim postavil pod vprašaj turistični razvoj zlasti v Sesslanskem zalivu, v Devinu, v Ribiškem naselju in na območju Timave. Sploh pa je pod vprašajem rast celotnega tamkajšnjega območja, so poudarili med razpravo v pokrajinskem svetu in spomnili, da še vedno čakajo na deželni energetski načrt s podatki o tem, koliko energije v resnici potrebuje Furlanija-Juljska krajina.

A.G.

OBČINA TRST Boj proti komarjem in divjim prašičem

Tržaška občinska uprava nadaljuje z bojem proti komarjem in divjim prašičem. Tržaški župan Roberto Cosolini je v ta namen izdal tudi odredbi in povabil občane, da upoštevajo nekatera enostavna pravila, ki bodo lahko po eni strani prispevala k zaježitvi razmnoževanja komarjev v tržaški občini in po drugi preprečila, da se divji prašiči, galebi in golobi naselijo ali preveč približajo mestu.

Občani morajo torej glede komarjev upoštevati, da je od 1. marca do 30. novembra prepovedano puščati na odprtem posode, ki jih lahko napolni deževnica, in skrbeti, da so žlebi vselej urejeni. Dalje morajo občani neposredno zalivati vrtove in vsekakor spravljati posode v suhe prostore.

Občina Trst je tudi spomnila, da je od leta 2008 v veljavi odredba, ki prepoveduje hranjenje divjih prašičev in drugih divjih živali. Odredbo so izdali z namenom, da se prepreči škoda, ki bi jo lahko utrpeli občani zaradi morebitnega nevarnega obnašanja omenjenih živali. Občani morajo biti pozorni tudi pri ravnanju z odpadki, saj je potrebno zagotoviti, da ne bodo imele divje živali dostopa do njih. Ko jih zapustijo v zabojnikih, morajo torej poskrbeti, da so odpadki skrbno zaviti in nedostopni, ravno tako morajo biti občani pozorni, ko hranijo domače živali.

KMEČKA ZVEZA - Zaradi nepravilnega izplačevanja odškodnin za škodo po divjih prašičih

»Ultimat« odborniku Panontinu

Če ne bo ukinjeno strogo omejevalno načelo izplačevanja odškodnin »de minimis«, bo Kmečka zveza ubrala sodno pot

Kmečki zvezi je tokrat prekipelo. Že vrsto let so njeni predstavniki opozarjali na nepravilno delitev odškodnin za škodo, ki jo kmetovalcem povzroča divjad, in se izrecno obregnili ob deželni zakon, znan z latinsko skovanko »de minimis«, po katerem lahko oškodovanci v triletnem prejemajo le omejeno višino odškodnine, namesto poravnave vse povzročene škode.

Ker so doslej naleteli pri deželnih oblasteh na gluha ušesa, se je predsednik Franc Fabec odločil za pisno »opozorilo«. Deželnemu odborniku za krajevne avtonomije, koordinacijo reform, lov in civilno zaščito Paulu Panontinu je poslal odprto pismo, v katerem ga je - tokrat uradno - seznanil z dejstvom, ki je na Tržaškem in Goriškem obče znano. V obeh pokrajinah so se zadnja

FRANC FABEC

leta tako razpasli divji prašiči, da so postali prava šiba božja za kmetovalce, njihova prisotnost pa predstavlja nevarnost tudi za avtomobiliste, kot pričajo številne prometne nesreče, v katerih so bile te živali soudeležene.

Divji prašiči razrijejo vinograde in njive, kmetovalci se jim lahko postavijo po robu le z name-

PAOLO PANONTIN

stitvijo dragih električno varjenih mrež, da zadobijo tako zaščitene kmetijske površine videz nekakšnih utrd.

Pravi križ pa čaka kmetovalce, v prvi vrsti vinogradnike, pri zahtevah po odškodninah za nastalo škodo. Ugotavljanje škode je zamudno, prav tako morajo oškodovanci dolgo čakati na odškodnino. Če pa pov-

zročena škoda v roku treh let preseže vsoto, ki jo je bila določila deželna uprava, nima kmetovalec pravice do izplačila celotne odškodnine.

Tako postopanje je za Kmečko zvezo nepravilno. Zato zahteva, naj deželna uprava spremeni sedanji režim izplačevanja odškodnin po načelu »de minimis« in naj izplača prizadetim odškodnino za vso povzročeno škodo, kajti: divjad je last države, in deželi je poverjena naloga, da v imenu države izplača škodo, ki jo slednja povzroči.

Najbolj zgovorne so zadnje tri vrstice Fabčevega pisma odborniku Panontinu. »Če v roku 30 dni od prejema pisma ne bo prejela pritrdilnega odgovora na omenjene zahteve, bo Kmečka zveza prisiljena ubrati sodno pot za zaščito temeljnih pravic naših članov.«

M.K.

NARODNI DOM - Predstavitev knjige zgodovinarke Marine Rossi o ruskih vojaki v IX. korpusu

Skupni boj ruskih vojakov in partizanov

Zgodba o pogumu sovjetskih vojakov, ki so sanjali lepšo prihodnost - »Zaradi višjih državnih interesov« so bili potisnjeni v skrinjo pozabe

Poglavje polpretekle zgodovine, ki ga je zgodovinarica Marina Rossi podrobno orisala v knjigi Soldati dell'Armata rossa al confine orientale 1941-1945 (Založba Leg) je hkrati zgodba poguma sovjetskih vojakov, kateri so kljub neizprosni tedanjih razmer sanjali lepšo bodočnost in zgodba stiske, odrekani ter trpljenja. V sredo popoldne sta Vsedržavno združenje partizanov Italije in Narodna in študijska knjižnica v Narodnem domu v Trstu priredila predstavitev obsežnega znanstvenega dela. Zgodovinar Jože Pirjevec je uvodoma pohvalil intelektualno radovednost avtorice, kajti »tržaški zgodovinarji se vsi ukvarjajo samo s Trstom ali širšo okolico. Z raziskovanjem po arhivih nekdanje Sovjetske

MARINA ROSSI

FOTODAMJ@N

zveze, pogovori in iskanjem virov v več zikih pa je dala bistveni doprinos k razširjanju strokovnih horizontov.«

V Sovjetski zvezi je desetletja veljal Stalinov zakon, po katerem je bilo treba ka-

teregakoli vojaka, ki ga je sovražnik živega ujel, kaznovati. Ob vrnitvi v domovino je zanj torej bil neizbežen proces ali pa prisilno delo v vojaških taboriških ali zapor-nah kazen. Posledice so bile predvidene tudi za družinske člane. Med drugo svetovno vojno so nacistične sile zajele številne vojake Rdeče armade in jih nato začele novaciti v posebne bojne enote. Na začetku so svojo pozornost namenjali zlasti vojakom muslimanske veroizpovedi. Tisti, ki so bili ruskega oz. slovanskega rodu so bili namreč smatrani za potencialne sovražnike. Po letu 1943 pa so zaradi pomanjkanja sil v svoje vrste vključevali kratkomalo vse. Sovjetski vojaki so se torej znašli pred veliko eksistencialno dilemo: kaj torej stori-

ti? Si pri ranih dvajsetih letih vzeti življenje ali pa si vseeno skušati, čeprav tvegano, izbrati drugačno alternativo? Mnogi so tako skušali zbežati iz nacističnih enot in delavnih taborišč. Domov pa niso smeli, saj bi bili deležni strogih disciplinskih ukrepov. Pridružili so se tako raznim partizanskim enotam, največ jih je prešlo na stran Osvobodilne fronte. Teh je kmalu bilo toliko, da so v okviru IX. korpusa ustanovili poseben ruski bataljon.

Zadolženi so bili za najbolj nevarne funkcije, kot npr. delovanje v minersko-sabotažnih skupinah. Marina Rossi je mdr. podrobno obdelala življenjsko zgodbo nekaterih, ki so dali ključen doprinos za zmago partizanskih sil. Mehdi Huseynzade-

Mikhajlo je npr. eden izmed državnih herojev Azerbajdžana. Z azerskim tovarišem Mirdamatom Sejdivom (poznani kot Ivan Ruski) je sodeloval pri atentatu na nacistično menzo na Ul. Ghega v Trstu in pri napadu na kino na Opčinah, zaradi katerega so potem nacisti ustrelili 71 talcev.

Po letu 1948, Kominformu, je Sovjetska zveza njihovo življenjsko usodo še dodatno prezrla, v kolikor so se bojevali na strani Titove Jugoslavije, t.j. nasprotnika države. Knjiga Marine Rossi, katero je pisala pet let, je torej pomembna, tudi ker daje zaslužen pozornost tistim, ki so bili kljub velikim zaslugam »zaradi višjih državnih interesov« potisnjeni v skrinjo pozabe. (vpa)

LITERARNO-DOKUMENTARNA PUBLIKACIJA - Knjiga Livia Isaaca Sirovicha

Zanimiva zgodba o Riti, tržaški Judinji in partizanki

Mlada tržaška Judinja, padla kot italijanska partizanka. Rita Rosani je bila za svoje dejanje odlikovana z zlato medaljo. Mislim, da malokdo v Trstu pozna zgodbo Rite, ki je v nekaj letih iz malomeščanskega dekleta zrasla v odločno mlado žensko, ki se je odločila za oborožen upor proti nacifašistom. Ritina leta, od vstopa v veljavo rasističnih zakonov v fašistični Italiji do dramatične smrti neizkušene partizanke leta 1944 v okolici Verone, je podrobno raziskal Livio Isaac Sirovich. Napisal je obsežno knjigo *Non era una donna, era un bandito* – Rita Rosani, una ragazza in guerra (Ni bila ženska, bila je bandit – Rita Rosani, dekle v vojni), ki je izšla lani pri veronski založbi Cierre edizioni.

Livio Isaac Sirovich, rojen leta 1949, je po poklicu znanstveni raziskovalec, vendar je napisal že več zanimivih knjig. V svojih literarnih delih se loteva zgodovine, posebej specifične tržaške, prepojene z narodno-jezikovno mešanico. In tudi z velikimi nasprotji. Večkrat so prešla v odprt spor. V tovrstno raziskovanje ga silijo (tudi) njegove korenine. Njegova mati je litovsko-poljska Judinja, oče pa izhaja iz stare dalmatinske rodbine. V znak spoštljivosti do staršev in njihove preteklosti je Livio prevzel oba priimka. Tokrat so mu še posebej prav

Rita Rosani in naslovnica knjige

ki pa so se po propadu fašistične Italije in pred nemškim prihodom vseeno previdno umaknili iz Trsta. Družine Rosani, Rosenzweig v izvirniku (pod fašizmom so poitalijančili vse »tuje« priimke), niso izgnali. Velikokrat, trdi Sirovich, je šlo za igro naključij: pomembno je bilo državljanstvo judovskih družin in od kod so prišle ali točneje pribežale v Trst (države, ki so pregnale Jude, so jim ob rasti nacistične Nemčije, odvzele državljanstvo, npr. Poljska, od koder so bili Naglerjevi). Usodno pa je lahko vplivala lokacija judovske trgovine ali podjetja, »moteča« je bila prisotnost na glavnih mestnih ulicah, še bolj pa kakšna zamera pri fašističnih veljakah. Sicer pa te ni niti prijateljstvo s fašisti obvarovalo, kot pričajo nekatere zgodbe v Sirovichevi knjigi.

Središčna zgodba knjige je seveda Ritina. V prvem delu vezana na usodo zaročenca Kubija, ki so ga najprej poslali v koncentracijsko taborišče v južno Italijo (zanimivi so opisi reakcij domačinov ob prihodu »gospodov« s severa), nato pa v konfinacijo v Abruce, kjer so bili njegovi starši. Iz pisem zaročencev, ki so prihajala do naslovnikov z veliko zamudo in

temeljito okleščena, izhaja na eni strani dekletovo še dokaj »normalno« življenje v Trstu, čeprav so jo izključili iz javne šole, po drugi pa veliko bednejše stanje nasilno odseljenih. Taboriščniki-konfiniranci med drugim niso smeli opisati realnosti, česar svojci in prijatelji, med temi tudi razvajena gospodična Rita, niso razumeli. In zato je Rita Kubija, na katerega se je čutila vse manj vezana, tudi rada kregala. Sicer pa je v zvezo posegla Ritina zaljubljenost v odraslega moškega, ki je prišla na dan na bizaren način (v tistem času je neizkušena mladenka slepo verjela v nasvete ženskega tednika *Grazia*). Vsekakor sta se zaročenca razšla še pred tragičnim zaključkom mladega Kubijevega življenja: izginil je v Auschwitzu.

Malo verjetno je, da je Rita izvedela, kaj se je zgodilo njenemu nekdanjemu zaročencu. Po 8. septembru 1943 je le pričala starše, da zapustijo Trst. V Lignano in nato v Venetu se začenja sklepno poglavje mlade Rite, ki je začela na dogajanje gledati veliko bolj trezno. V tistem obdobju je ključno vlogo igral Umberto Rocca, ki se je iz visokega ofi-

cirja prelevil v partizana, v povojni Italiji pa je nadaljeval vojaško kariero in je postal general. Rita in Rocca, ki je bil precej starejši in seveda poročen, sta postala par. V pričevanjih pripadnikov raznih odporiških sil, s katerima sta prišla v stik, nastopata kot žena in mož.

Partizanko Rito so ubili v njenem prvem spopadu 17. septembra 1944 v kraju Monte Comune v Venetu. Po zaključku vojne si je Rocca, ki je po Sirovichevem mnenju v spopadu ni dovolj zaščitil, veliko prizadeval, da bi sodili morilec Rite in še mlajšega padla partizana. V glavo naj bi oba ranjenca ustrelil mlad oficir salojske republike. Svoje dejanje naj bi po prvih pričevanjih, ki so se z leti razvodenela, utemeljil s stavkom, ki ga je Sirovich izbral za naslov.

JAKOBO-GIACOMO NAGLER, ZA VSE PREDVSEM KUBI

Zelo zanimiv je sklepni del knjige, v kateri avtor na osnovi zapisnikov obnavlja procese proti storilcem. Zaključilo se je z oprostitvijo mladega oficirja in s podelitvijo visokega odličja Riti. Ker pa se je kratka slovesnost dogodila v Veroni, v Trst informacija ni segla. Navdušenje nad osvoboditvijo se je že poleglo, država in Trst sta se takrat spopadala z »normalizacijo« življenja.

Breda Pahor

ZGODOVINA

Vojni dnevnik Bruna Trampuža še v italijanščini

Pri rimski založbi Donzelli je pravkar izšla knjiga tržaške zgodovinarke Marte Verginella z naslovom *La guerra di Bruno* (Brunova vojna). Gre za dnevniške zapise tržaškega Slovence Bruna Trampuža, ki jih je zgodovinarica že objavila v knjigi *Suha pašta, pesek in bombe*, ki je izšla leta 2004 v zbirki *Annales* koprškega Znanstveno raziskovalnega centra. Bruno Trampuž je v podnaslovu knjige predstavljen kot tržaški in slovenski antiheroj obmejne identitete. Knjiga bo doživela krstno predstavitev v Rimu.

Piše se leto 1942, ko se Trampuž poroči, a že dober teden po poroki dobi vpoklic v italijansko vojsko. V italijanski uniformi se bojuje v Libiji in Tuniziji, nato pade v britansko ujetništvo, prijavi se v (staro) jugoslovansko vojsko, na koncu pa prestopi v partizanske vrste.

Marta Verginella, ki poučuje na ljubljanski univerzi, je pri založbi Donzelli že izdala knjigo *Il confine degli altri* (Meja drugih), ki je doživela tudi prevod v slovenščino in hrvaščino.

UMBERTO RICCA

prišle materine družinsko-prijateljske zveze, ki so mu omogočile, da se je dokopal do težko dostopnih dokumentov. Knjiga, posvečena Riti, ki je morala kot privatistka dokončati tedanje učiteljske in je lahko poučevala samo na zasebni židovski šoli, namreč sloni na obsežnem dokumentarnem gradivu. Avtor tudi razkrije, kako je pridobil gradivo, ki bi se sicer izgubilo. Pri tem se je odlikoval z veliko vztrajnostjo in tudi iznajdljivostjo. Publikacija je tako sestavljena iz prepisov (celotnih ali delnih) gradiva, ki se nanasajo na dopisovanje med Rito in njenim zaročencem Kubijem, poslanim v konfinacijo, na povzetke iz tedanjih židovskih glasil, tudi desničarskih, in drugega gradiva judovske skupnosti v Italiji, na omembo zakonov in drugih predpisov, na odlomke iz zapisnikov procesov proti Ritinim morilec in drugega zanimivega materiala.

Zato je obsežna knjiga tudi pomembna pričevalka o nadvse zanimivem poglavju tržaške judovske skupnosti. In prinaša veliko manj poznanih dejstev. Npr. o odnosu judovskih skupnosti in posameznikov do fašizma. Kot piše Sirovich, je bilo med tržaškimi Judi precej takih, ki so – vsaj v začetni fazi – pristopili v fašistične vrste iz prepričanja ali pa iz upanja, da se bodo tako izognili raznim sankcijam. Vendar je bilo v skupnosti tudi precej odkritih in odločnih nasprotnikov, ki so se osebno izpostavili. Največ pa je bilo neodločenih, takih, ki niso doumeli, kaj se pravzaprav dogaja. In so do konca upali, da gre za grozljivo moro, ki bo končno pregnana. Med slednje so nedvomno sodili starši Ritinega zaročenca Kubija, Jakoba-Giacoma Naglerja, še posebej oče, ki ni poslušal svaril sorodnikov, ki so se izselili v Ameriko. Deloma to velja tudi za Ritine starše,

TOMIZZEVE DUH

Mare vostrum

PIŠE MILAN RAKOVAC

*Žalost mene premaguje,
ker zapustil bom svoj dom.
Šel bom daleč v kraje tuje,
več nazaj prišel ne bom.
Domovina, domovina, zbogom, zbogom
zadnjikrat.
Bog ve, ktera bo ravnina grob dajala mi
enkrat.*

Tako so žalobno prepevali naši fantje na poti v Ameriko. Danes je bolje, danes človek vsaj ve, kje bo imel svoj grob: v globinah Sredozemskega morja! V zadnjih desetih letih je na begu v obljubljeno Evropo iz Afrike in Azije potonilo več kot 20.000 ljudi. Evropa je nenadoma zaskrbljena, organizira, načrtuje, sprejema deklaracije in naznanja plemeniti projekt, s katerim bo pomagala razvoju Tretjega sveta, tako, da ljudem ne bi bilo treba bežati pred lakoto, vojno in krivicami. Korektna demokratična fraza, katere uresničitev je malo verjetna. Medtem pa desetine, stotine, tisoči obupancev noč in dan umirajo na evropskih obalah.

Stoletja je krščanski belec podjarmil, osvajal, zatiral narode in plenil po njihovih dobrinah, ko pa so se ti osvobodili kolonializma in se osamosvojili, jih je pustil same. Ko so države Tretjega sveta na svoj način uredile svoje notranje zadeve, se je beli kristjan vrnil in porušil vse, kar so te

ustvarile v Afganistanu, Iraku, Siriji, Libanonu, Palestini, Libiji ... Samo v Egiptu in v Tuniziji nam za zdaj še ni uspelo prikrojiti družbe po naši podobi.

Agencija HINA: »Sredozemlje, zibelka Evrope, ki jo je, po besedah hrvaškega pisatelja Predraga Matvejevića, Evropa pozabila, je postalo grobnica nesrečnikov, ki za neko hipotetično boljše življenje na kocko postavljajo svoje življenje ...« Francoski portal *Le Point*: »Mediterran, množična grobnica naše strahopetnosti.« »Sredozemlje je morje, ne pokopališče!« vzklika premier Matteo Renzi ... Naše šanse so 1 proti 100? Da, natančno tako. To je poker, norost, toda, ali imamo kakšno drugo možnost?, se v svojem romanu *Partir* (Oditi) sprašuje maroški pisatelj Tahar Ben Jelloun ...

Ali smo Mediteranci, Evropejci, pripravljeni storiti resen korak naprej? Evropa sedaj panično zaseda, pričakovati je resnejše napore pri reševanju utopljenec. In kaj še? Malo. Organizirali naj bi prevoz z našimi ladjami do naših pristanišč, porazdelili ljudi po državah, skušali najti delo zanje. Bomo? Ne bomo. Italija tako ostaja edina, ki poskrbi za nesrečnike in je pri tem popolnoma prepuščena sama sebi.

Ampak začeli smo dobro: ko prebiraš zakone in namere z začetka tretjega ti-

sočletja, se zdi, da bereš pravljice. Barcelonska deklaracija iz leta 1995 se zavzema za trajno vzpostavljane miru, stabilnosti, varnosti in skupne blaginje v evro-mediterranskem bazenu. Na osnovi Deklaracije iz leta 2008 je bila v Parizu ustanovljena Unija za Mediteran, partnerstvo, ki zajema vse države članice Evropske unije, 16 držav Mediterana ter Evropska komisija in Arabska liga. Unija za Mediteran danes šteje 43 držav ...

Alarm smo prižgali, ker se ta neprekinjena tragedija v nadaljevanjih dogaja v naših demokratičnih, civiliziranih vodah. No, Sever je tudi že zabil Jug, da sam že sedaj sprejema več beguncev kot vse južноеvropske države. In kam bomo šli na počitnice? S križarkami na Lampeduso in potem v Bengazi? Na preizkušnji je vest in zavest Evrope, tiste Evrope, ki je še včeraj, kot Afrika in Azija danes, bežala v Ameriko.

Prav preroki so verzi Aceta Mermolje: *Barka leži/razklana/na sivem dnu/pristana/in niti jadra/nimam, da bi šel čez/temno vodo...*

Bruseljski dopisnik Dela, Peter Žerjavič: »Posledice arabske pomladi in afriške krize se povečujejo priseljenke tokove čez Sredozemlje. Čeprav so evropski voditelji na vrhu EU in Afrike na za-

četku aprila v Bruslju govorili o črni celini kot celini velikih priložnosti za vse, so v vsakodnevni praksi v ospredju predvsem posledice upoštevanja ... Model, pri katerem vztraja EU, ostaja: trdnjava Evropa. Njen zid prepušča kvečjemu izobražene. Prepričati poskušajo, da bi se ubežniki sploh prebili do evropskih voda. Nazadnje so s sistemom Eurosor omogočili vzpostavljane meddržavne mreže nadzora meja s sateliti, droni, helikopterji ... Položaj se v prihodnjih mesecih utegne že zaostri. Rim trdi, da zgolj v Libiji 600.000 ljudi čaka na poti čez nekdaj v Evropo. Na koncu pa prestopi v partizanske vrste.

I naši istrijski mladiči su kantali, kad su bižali, kako i sad uvi mladi iz Afrike, vierše ča hi je pisao Drago Gervais: *Bog, domovina/Gren kruha po belen svete iskat,/zač su ovde mi ga zeli,/i gren pravicu po svete iskat,/zač su ovde mi ju zeli...*

Evropa (vključno s Slovenijo in Hrvaško), bi se od priseljenške Amerike pred sto leti lahko naučila vsaj nekaj koristnega: sprejeti vsakogar, ki pride k nam po kruh in pravico. Vsaj dokler bivšim kolonijam ne vrnemo tistega, kar smo jim skozi stoletja jemali. Smrt v Mediteranu je smrt Mediterana in smrt nas samih.

SVETOVNI DAN KNJIGE - V Ljubljani večer zamejske književnosti

»V pesmih se ljubijo, v slikah se skrivajo, v kreganju se kvarijo ...«

Na večeru je prisotne nagovoril tudi minister Gorazd Žmavc (tretji z leve)

BF

23. aprila, na svetovni dan knjige, so se 20. slovenski dnevi knjige proti večeru preobrazili v Noč knjige. V Ljubljani, kjer se je včeraj zaključil tudi knjižni sejum, so se vrstili literarni dogodki, odprte knjigarne pa so vabile k nakupu knjig.

S knjigo so v tej noči praznovali tudi na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, kjer je Minister Gorazd Žmavc slovesno odprl prvi večer branja slovenske zamejske literature. Na prijetnem srečanju, kjer so imele glavno besedo zgodbe in pesmi, so nastopili z branjem svojih del štirje predstavniki Slovencev, ki ustvarjajo zunaj meja Republike Slovenije: Katalin Hirnok je uvedla bralni večer z zgodbo v porabskem narečju, sledil je nastop priznane tržaške pisateljice Eveline Umek, ki je prebrala odlomka iz knjige Po sledah fa-

te morgane ter iz najnovejšega romana Sidišče spomina. Borec za ohranjanje slovenske kulturne dediščine v Istri Emil Zonta je poleg branja delil s publiko tudi nekaj osebnih zgodovinskih trenutkov, avstrijsko Koroško pa je predstavljala vsestranski ustvarjalec Ivan Klarič, ki je prebral nekaj svojih pesmi.

Večer je umetniško obarvalo tudi javno branje odlomkov, ki jih je vsak gost dobil ob vходу, in ustvarjanje hrbtnih pozicij. V sproščenem vzdušju je noč knjige zaživela med pripovedjo, zgodbami, pesnjenjem in branjem. Preplet narečja in knjižnega jezika, vsebinski preplet ljubezni, pomena jezika in besed, šaljivosti in umirjenosti, je pričaral prijetno vzdušje, ki se je ob druženju nadaljevalo do poznih ur.

Minister za zamejce in Slovence po svetu Gorazd Žmavc je iznesel misel, da je sodelovanje med slovensko stvarnostjo v matični državi in Slovenci izven nje pomembno za spodbujanje skupnega kulturnega prostora. Izpostavil je tudi pomembno vlogo, ki jo bo nosilo novo knjižno središče v Trstu, ki nastaja ob podpori Urada (na stenah so viseli tudi panoji o nastajajočem TS360) in bo nadomestilo Tržaško knjigarno, ki je obratovala dobrih 40 let. »Manjšine se morajo iz dneva v dan borovati, zato je tako pomembno, da smo skupaj tudi na takih kulturnih dogodkih, kot je današnja Noč knjige,« je zaključil.

Prisotna sta bila tudi predsednik Društva slovenskih pisateljev Ivo Svetina in generalna sekretarka Unesca Marjutka Hafner. »Knjiga nam je danes prej prijateljica kot ljubica, saj se je spomnimo samo eno noč v letu,« pravi Ivo Svetina. Podaril je tudi, da Slovenija večkrat ne izpolnjuje dolžnosti, ki jo ima do manjšine ter da so meje med državama še kako vidne. »Literatura potrjuje identiteto, zato sem vesel, da sem danes tu. Če bomo knjigo večkrat vzeli v roke, jo brali in pisali knjige, potem bomo res narod knjige.«

V nadaljevanju je v prijetnem vzdušju tekla beseda tudi o pomenu besed, zgodovini slovenskega jezika, narečjih, lepoti, ki jo lahko nosijo v sebi zgodbe, in doživeti, ki se lahko prelijejo na papir. O besedah je koroški pesnik Ivan Klarič tako zapisal: »Kaj delajo besede? V pesmih se ljubijo, v slikah se skrivajo, v kreganju se kvarijo ... v tišini se spet rojevajo.«

Barbara Ferluga

GM - Obetavni uspehi učencev iz Gorice, Trsta in Špetra

Mladi in uspešni

Poročanje o uspehih na glasbenih tekmovanjih lahko zgleda naštevaje točk, imen, uvrstitev, ki spadajo v običajni potek pedagoškega programa, v rutino vsakega učenca glasbene šole. Kljub temu, da večina profesorjev spodbuja udeležbo na tekmovanjih, pa se le nekateri učenci odločijo za dodatno investicijo. Dobra uvrstitev lahko že od mladih nog postavlja osnove za kurikulum, koristno služi preverjanju sposobnosti, a je hkrati tudi potrdilo o kakovosti dela profesorja in celotne šole. Zato je Glasbena matica posebno ponosna na pogoste uveljavitve svojih učencev, ki se ob vsaki udeležbi na državnih in mednarodnih tekmovanjih, pohvalno postavljajo v ospredje. V zadnjih dneh so se učenci klavirskega in harmonikarskega oddelka iz Trsta, Špetra in Gorice udeležili štirih tekmovanj v Sloveniji in Italiji ter se domov vrnili s štirimi prvimi nagradami, šestimi srebrnimi nagradami in bronastim priznanjem.

Na poseben način so izstopali dosežki učencev na Primorskem tekmovanju mladih pianistov v Novi Gorici, kjer se je osmerica udeležencev v raznih starostnih kategorijah uveljavila z zlatimi in srebrnimi priznanji (tega tekmovanja so se udeležili učenci sedmih primorskih glasbenih šol). V kategoriji začetnikov je Ema Petejan iz razreda Petre Grassi prejela zlato priznanje, s 95. točkami drugo absolutno nagrado v svoji kategoriji in še posebno priznanje za najboljšo izvedbo sodobne skladbe - Male šale Jeana Coultharda. Poleg

Nagrajena pianistka Ema Petejan s profesorico Petro Grassi

GM

učenke Petre Grassi sta se v tej kategoriji ponašali s srebrnim priznanjem tudi Julija Cante iz razreda Beatrice Zonta in Milena Gergolet iz goriške Glasbene matice (razred: Jana Drassich). Dve srebrni priznanji sta nagradili učence Glasbene matice tudi v 1a kategoriji s Petro Godnič in Ilario Crasnich (prav tako iz razredov profesorice Zonta in Drassich).

Prof. Tamara Ražem pa je s svojimi učenci posegla po kar treh zlatih priznanjih v višjih kategorijah: Katarina Visintin v 1c kategoriji, Simon Kravos in Max Zuliani v 2a kategoriji. Slednja pianista, ki imata za seboj že več uspehov na raznih tekmovanjih, sta se tudi tokrat izkazala, saj sta njuni priznanji hkrati po točkovanju tretja in druga absolutna nagrada. Max Zuliani je prejel tudi posebno priznanje za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega avtorja (dva pre-

ludija iz zbirke 12 preludijev Lucija na Marije Škerjanca). Zuliani je le nekaj dni pred tem uspehom osvojil tudi drugo nagrado (93 točk) na trinajstem italijanskem državnem tekmovanju Città di Riccione.

Pianistka Julija Kralj (vedno iz razreda prof. Ražem) pa se je v prejšnjih dneh podala v mednarodne vode tekmovanja Rospigliosi v Pistoi, kjer je z 91. točkami dosegla odlično drugo mesto in posebno nagrado kot perspektivna pianistka, to je študijsko podporo za desetdnevno izpopolnjevanje na klavirskem tečaju na Malti. Mednarodno tekmovanje Svirel v Štanjelu pa je privabilo harmonikarja Mitjo Tulla, kateremu je žirija podelila 88 točk in bronasto priznanje. Tull študira v razredu Fulvija Jurinčiča na Glasbeni matici v Špetru.

ROP

INTERVJU - V Trst prihaja skupina Verdena

Na sceni že dobrih 20 let

Koncert italijanskega rok benda je razprodan

Skupina Verdena je doma iz Bergama

Tržaško gledališče Miela se pripravlja na pomemben glasbeni dogodek. V ponedeljek ob 21.30 bo namreč v razprodani dvorani nastopila italijanska rok skupina Verdena. Bend so pred dvajsetimi leti ustanovili pevec, kitarist in pianist Alberto Ferrari, njegov brat, bobnar Luca Ferrari, in basistka Roberta Sammarelli. Generacija tridesetletnikov ima prav gotovo še živo v spominu prvenec Verdena, ki ga je skupina izdala leta 1999. Zasedbo so takrat ožigosali za novo Nirvano, njen sound je namreč spominjal na legendarno ameriško grunge skupino. Pesmi, kot sta Valvonauta in Viba, pa sta danes del italijanske rok zgodovine.

Bend, doma iz Bergama, je januarja izdal svojo šesto ploščo z naslovom Endkadenz vol I. O novem albumu in še marsičem smo se pogovorili z bobnarjem Luco Ferrarijem.

Od vaše zadnje plošče Wow so minila že štiri leta. S čim ste se ukvarjali v tem dolgem obdobju?

Z bratom (Albertom, pevcem skupine op.ur.) sva se udeležila glasbene turnee skupine Jennifer Gentle, poleg tega pa sva se ukvarjala z najinim stranskim glasbenim projektom Betoschi. Gre za glasbeni kolektiv iz Bergama, igramo pa svojevrsten, psihedelični rok. Zadnji dve leti pa smo z Luco in basistko Roberto preživeli v glasbenem studiu, kjer smo se posvetili snemanju novega ploščka Endkadenz vol I.

Vaša nova plošča Endkadenz vol I je izšla januarja letos. Kako bi definirali sound novega albuma in v čem se razlikuje od prejšnjih plošč?

Endkadenz je verjetno manj mišičen od prejšnjega ploščka Wow, poleg tega pa je v celoti nastal v glasbenem studiu. Vsi trije smo aktivno sodelovali pri pisanju skladb in ravno tako pri snemanju in miksanju komadov.

Zasloveli ste že s prvenecem Verdena, to je pred šestnajstimi leti. Vaša glasba se je v teh letih zelo razvila, lahko bi rekli, da ste tiste komade nekako prerasli? Vtis imam, da jih v zadnjih letih le redko igrate na svojih koncertih ...

Res je, na koncertih zaigramo vsakič le po eno pesem našega prvenca. Več je komadov s plošč Requiem in Wow, sedaj pa tudi z najnovejšo Endkadenz vol I. Prvenca nismo ravno zatajili, ampak se raje osredotočamo na druge albume.

Ena izmed glavnih novosti novega ploščka je prav gotovo uporaba glasbenega efekta fuzz. Prisoten je skoraj v vseh pesmih in na marsikaterem instrumentu ter vokalu. Zakaj ste se odločili ravno za fuzz efekt?

Z vokali se je najbolj ukvarjal Alberto, v zadnjih časih namreč rad posluša plošče starega ameriškega benda iz šestdesetih The Sonics. Skupina je znana tudi po izrazitih distorzijah vokalov. Z Albertom in Roberto pa smo se tokrat odločili, da bomo tudi mi posneli vokale s posebnimi distorzijami.

Katero glasbo radi poslušate?

Navdušil sem se nad angleškim bendom Uncle Acid and the Deadbeats iz Cambridgea. Fantje so izvrstni glasbeniki, igrajo res posebno, psihedelično stoner glasbo, poleg tega pa pojejo večkrat kar v treh, imenitni! Kar pa se tiče italijanske glasbene scene, so me presenetile skupine Universal Sex Arena, Miriam in Siberia in Le Capre a Sonagli. Alberto rad posluša Elvise in nasploh stari rokenrol, v zadnjih letih pa tudi veliko klasične glasbe.

S ponedeljkovim koncertom boste v Trstu zaključili prvi del glasbene turnee. Kakšne občutke imate po tem prvem delu? Je publika zadovoljna z novimi komadi?

Zdi se mi, da je publika, ko igramo nove pesmi, bolj pazljiva. Starejše uspešnice namreč naši oboževalci že dobro poznajo, medtem ko so nove skladbe seveda glasbena noviteta. Med vsako turnejo je bolj ali manj isto, letos na primer cenijo pesmi prejšnjega albuma Wow, z naslednjo glasbeno turnejo pa bodo prav gotovo uživali ob komadih nove plošče Endkadenz vol I.

Kateri so naslednji glasbeni koraki benda Verdena?

Živimo iz dneva v dan. Sedaj se osredotočamo na novo ploščo in glasbeno turnejo, imamo pa že pripravljen material za nov album, ki bo zelo verjetno izšel že čez nekaj mesecev.

Nocoj, na dan osvoboditve, boste nastopili v Genovi. Mislite, da je še smiselno praznovati to obletnico?

Sicer morda ne za vse, a za katere je nedvomno še smiselno praznovati dan osvoboditve. Kar pa se tiče našega koncerta, upam, da zaradi tega ne bomo imeli prazne dvorane (smeh).

Rajko Dolhar

ŠTEVERJAN - V teku leta sprememba prostorskega načrta

Več površin za kmete, manj pa za gradbince

Vinogradi
v Števerjanu

BUMBACA

V Števerjanu bodo v prihodnjih letih zrastle novi vinogradi. To bo omogočila nova sprememba prostorskega načrta, ki jo bo števerjanski občinski svet obravnaval na prihodnjem zasedanju. Na zadnji seji sta večina in opozicija soglasno podprli smernice za pripravo variante, ki bo predvidoma stopila v veljavo v teku letošnjega leta; po odobritvi v občinskem svetu bo dokumentacija romala na deželo FJK, ki se bo morala o njej izreči v treh mesecih, nato pa bo posodobljenemu regulacijskemu načrtu še enkrat - in tokrat dokončno - prižgal zeleno luč občinski svet.

»O prilagoditvi regulacijskega načrta novim stanovanjskim in poslovnim zahtevam govorimo že več let. To smo občanom obljubili že v prejšnji mandatni dobi, zdaj pa smo končno pri cilju,« pravi števerjanski župan Franca Padovan, po kateri so pri pripravi variante upoštevali prošnje, ki so jih v zadnjih letih vložili občani. »Prejeli smo približno 30 prošenj. Vsako smo preučili, nismo pa vsem ugodili. Preprečiti smo hoteli morebitne spekulacije s spremembo namembnosti zemljišč,« pojasnjuje pristojni občinski odbornik Marjan Drufovka, po katerem je glavna novost 6. variante regulacijskega načrta v tem, da so povečali površino kmetijskih površin, medtem ko so zmanjšali obseg zazidljivih območij.

»Več zemljišč z oznako E2, ki so vinikulirana, čeprav so bili v preteklosti tam vinogradi, smo vključili med zemljišča z oznako E4. Na njih bodo vinogradniki po novem lahko spet sadili trte in razvijali svojo dejavnost,« pravi Drufovka, po katerem se bo površina uporabnih kmetijskih površin v števerjanski občini po zaslugi nove variante povečala za približno 20 hektarjev. »Z varianto bomo ugodili tudi nekaterim občanom, ki so vložili prošnjo za zazidljivost, na splošno pa se bo površina zazidljivih zemljišč v občini skrčila za 1200 kv. metrov. Med nezazidljiva zemljišča smo vključili tudi območja, ki so izpostavljena hidrogeološkemu tveganju, poleg teh pa tudi nekatera zemljišča v lasti zasebnikov, ki so vložili prošnjo za spremembo namembnosti,« pojasnjuje Drufovka in pristavlja, da je bila sprememba prostorskega načrta potrebna tudi zaradi nekaterih javnih del, zlasti krožišča na Jazbinah in širitve števerjanskega pokopališča. »Z varianto regulacijskega načrta smo želeli ugoditi željam domačinov, hkrati pa preprečiti pretirano pozidanost in spodbujati lokalno gospodarstvo, ki temelji na vinarstvu. Podjetja bodo tako lahko povečala proizvodnjo vina, ki je naš razpoznavni znak,« zaključuje župan Franca Padovan. (Ale)

GORICA - Zaradi nelojalne konkurence kaznovali 67 podjetij

Rekorder srbski prevoznik

Finančna straža je v prejšnjem letu kontrolirala 6000 tovornjakov iz vzhodne Evrope, izdala je za 850.000 evrov glob

RONKE

Za eno laško občino

Demokratska stranka (DS) iz Ronk ne nasprotuje spojitvi občin, to pa je cilj, ki ga je treba po ocenah njenih predstavnikov doseči postopno in po ustanovitvi medobčinskih unij, ki so predvidene po deželnem zakonu št. 26/2014. Pri DS tudi menijo, da združitve Tržiča, Ronk in Štancana v eno samo občino ni dovolj: ronški občinski tajnik Franco Miniussi je na javnem srečanju »Città comune: le ragioni del SI' e le ragioni del NO« dejal, da je treba ciljati na združitev vseh osmih občin tržiškega mestnega okrožja in »ustvariti veliko občino, ki bi jo lahko poimenovali Bisiacaria ali Bis-Aquae«. Temu predlogu nasprotuje združenje Città comune, ki zbira podpise za referendum, na katerem bi se občani Tržiča, Ronk in Štancana izrekli o združitvi teh treh občin. Srečanja se je udeležil tudi ronški župan Roberto Fontanot, ki je ponovil, da ne namerava podpisati predloga za referendum, saj meni, da spojitve teh treh občin ne bi imela pozitivnih učinkov.

GORICA

Jamstva za kardiologijo

»Pismo direktorja Pilatija je pozitivno znamenje, pričakujemo pa dodatna pojasnila.« Tako pravi Giuseppe Cingolani, načelnik Demokratske stranke v goriškem občinskem svetu, ki je skupaj z ostalimi svetniki leve sredine vložil resolucijo o učinkih novega lokalnega zdravstvenega načrta na goriško zdravstvo. Zagotovila direktorja zdravstvenega podjetja za Posočje in južno Furlanijo, ki je v pismu županu pojasnil, da goriškega kardiološkega oddelka ne nameravajo osiromašiti ampak le reorganizirati, je po Cingolanijem mnenju razveselivo, vendar ni dovolj, saj je treba kardiološkemu oddelku zagotoviti tudi upravno avtonomijo.

Finančna straža na delu

BUMBACA

Nelojalna konkurenca je ena izmed najhujših težav, s katerimi se spopada prevozniki sektor v Furlaniji Julijski krajini in v Italiji nasploh. Zato je lani goriška finančna straža ob glavnih mejnih prehodih še bolj poostrila nadzor nad tovornimi vozili, predvsem tistimi, ki prihajajo iz držav vzhodne Evrope, in ugotovila veliko število kršitev zakona št. 289 iz leta 1974, ki določa pravila za mednarodne prevoze blaga, ter evropskih pravilnikov in predvsem konvencije konference evropskih ministrov za transport, ki določa pravila za pridobitev CEMT dovolilnic za mednarodni prevoz blaga.

V letu 2014 so finančni stražniki goriškega pokrajinskega poveljstva ustavili 6000 tovornih vozil iz držav vzhodne Evrope, ki so v Italijo v glavnem prišli skozi bivše mejne prehode pri Vrtojbi, Rdeči hiši in Jenkovem. Ugotovili so 67 kršitev omenjenega zakona št. 298/1974: mnogi prevozniki niso imeli dovolilnic CEMT, drugi so finančnim stražnikom izročili pomanjkljive ali neveljavne dokumente. Zaradi teh kršitev so prevoznim podjetjem skupno naložili za 850.000 evrov denarne kazni, osemnajst tovornih vozil pa so začasno zasegli. Največje število kršitev so goriški finančni stražniki zabeležili pri srbskem prevoznem podjetju: le-to si je priskrbelo ponarejeno dovolilnico CEMT, s katero je v enem samem letu kar 47-krat nezakonito uvozilo blago v Italijo. »Tuja podjetja, ki jih je finančna straža oglobila, so izvajala nelojalno konkurenco in so s tem oškodovala italijanska prevozna podjetja. Kršenje zakonodaje jim je namreč omogočilo ponujanje nižjih cen prevoza,« pojasnjuje vodstvo goriškega poveljstva finančne straže v Gorici.

GORICA - Vegetarijanci ne bodo prišli na svoj račun

Festivala ne bo

Lani je festival potekal na gradu

Januarski napovedi, da je prireditev letos »zamrznjena«, je sledila dokončna potrditev. Vegetarijskega festivala, ki je v zadnjih petih letih postal ena izmed najbolj odmevnih goriških prireditev, letos ne bo.

»Z obžalovanjem sporočamo, da združenje Eventgreen v letu 2015 ne bo priredilo festivala vegetarijancev. Projekt je bil vir odgovornosti in zadoščenj, zato je odločitev boleča, združenje pa namerava še naprej delovati v tem prostoru in vanj vlagati svoj trud,« piše v pismu, ki so ga organizatorji naslovili na podpredsednika dežele Bolzonella, župana Romolija, občinsko odbornico Bellanovo, podpredsednico pokrajine Črničev, predsednika Fundacije Goriške hranilnice Chiozzo in predsednika Trgovinske zbornice

Madriža. Pismo so prejeli udeleženci srečanja, ki ga je februarja sklicala dežela, potem ko je Eventgreen napovedal, da zaradi preskromne finančne pomoči javnih ustanov prireditve ne more organizirati. »V luči napovedane podpore raznih ustanov smo zelo pazljivo preučili možnost, da bi tudi letos izpeljali festival. Pretehtali smo številne elemente, od organizacijskega napora, ki ga glavni pokrovitelj prireditve vlaga v okrepitev dejavnosti v tem prostoru, do negotovosti, ki je značilna za sedanjo ekonomsko konjunkturo,« sporočajo iz združenja in dodajajo, da so iz vseh teh razlogov sklenili, da festivala ne bo. Zahvalili so se še ustanovam za podporo in pohvale, ki so jih do danes prejeli na njegov račun.

GORIŠKA - Prvi spomenik postavljen leta 1946

S spominom že desetletja romamo od Tržiča do Jazbin

Postavljanje spomenikov padlim partizanom, izgnanim v taborišča in civilnim žrtvam bombardiranja ali represalij je na območju od Tržiča do Jazbin trajalo štiri desetletja. Časovni razkorak ni bil odvisen le od hitre ali počasne zavzetosti krajanov, udarniškega dela, razpoložljivih sredstev in izbira gradbenega materiala, temveč pogosto od ovir in nasprotovanja uprav, predvsem na ozemlju goriške občine.

Na navedeni namišljeni črti najdemo prvi spomenik tik pred vhodom v tržiško ladjedelnico. Postavljen je bil v spomin ladjedelnikiškim delavcem slovenske, italijanske in furlanske narodnosti, ki so zlasti leta 1943 množično zapustili delovno mesto in se jih je poldrugi tisoč udeležil spopadov na Goriški fronti. Nekaj stotin jih je tudi po zaključku bojev ostalo v brigadah. Spomenik je dvakrat bil startna točka za dolga pohoda, ki sta se zaključila pred Južno postajo v Gorici in na Bukovju.

Naslednje obeležje na tej poti stoji v Selcah. Posvečeno je Proletarski brigadi, ki so jo sestavljali pretežno, a ne samo, italijansko govoreči borci, ki so postali sestavni del prej Goriške fronte in nato IX. Korpusa. K spomeniku v Jamljah dospemo, če ostro zavijemo na desno in se čez kraško gmajno mimo Doberdobskega jezera prebijemo pod Gorjupo kopo do urejenega trikotnika v smeri Komarjev. Spomenik so postavili leta 1980 s pro-

stovoljnim delom in v sozvočju s kraško arhitekturo.

Na vrsti je nato Doberdob, kjer je okrog spomenika pred večstopenjsko šolo urejena zelenica. V vasi so še tri plošče, posvečene talcem, neznanemu borcu in skupini domačinov, ki so jih nacisti mučili in nato njihovo hišo minirali.

Na Poljanah je na zid nameščena plošča petim padlim med vstajo septembra 1943. Večje proslave potekajo, ko vodi mimo Poljan kakšna spominska stafeta ali planinski pohod. Ob letošnji okrogli obletnici se bo primerno podati tudi tja. S Poljan se spustimo v Dol. Spomenik stoji na Palkišču. Poleg skulpture je tam urejen prostor na kraškem pobočju. Spomenik so odkrili leta 1977 in tedaj izdali knjigo o zgodovini Dola. Največ gradiva je namenjenega odporu med drugo svetovno vojno.

Na Vrhu je odkritje spomenika potekalo leta 1974. Vas je bila v središču vihre med prvo svetovno vojno, med drugo pa križišče obveščevalnih in preskrbovalnih poti - stična točka med uporno furlansko nižino in OF na Krasu.

Do Gabrij se spustimo do urejenega platoja na kraškem pobočju, kjer so leta 1980 dvignili pravi obelisk iz apnenca, ki so ga na hlohlih z Golicevniku zdrčali v dolino. Leta 1983 je tam bila najmnogičnejša slovesnost med zletom tabornikov RMV. V Rupi stoji spomenik v bližini nekdanjega vodnjaka. Osnutek ureditve 80 kv. metrov površine je predvideval osrednji steber in v polkrogu nameščen kraški kamnit zid. Spomenik so odkrili leta 1989.

Iz Rupe se usmerimo v Sovodnje, a se ustavimo na Peči. Leta 1973 je občinska uprava naročila zasutje kala sredi vasi. Združenje bivših borcev je predlagalo, da se tam postavi spomenik padlim vaščanom. Enako kot drugod so organizirali nabiralno akcijo, sicer pa so fizično delo opravili sami. Spomenik so odkrili leta 1983.

Pred sovođenjskim županstvom so leta 1965 odkrili rdečkasto skalo. Pomnik je pos-

večen 101 padlemu občanu. Iz posnetkov je razvidno, da se je prireditve tedaj udeležilo 700 do 800 ljudi. Prostorsko ta spomenik ne izstopa, je pa nameščen na zelo vidni točki. Nasproti cerkve je na hišo nameščena plošča v spomin na dva obešena partizana.

Spomenik v Štandrežu stoji na vogalu ob glavnem trgu. Odkrili so ga poleti leta 1982. Pri načrtovanju, razlaščenju, delitvi potrebne površine in pri simboliki, ki naj bi ga vsebinsko opredeljevala, se je zatikalo. Prireditve ob odkritju pa je bila mogočna: s povorko, špalirjem in zborovanjem. V veži Kulturnega doma Andrej Budal je nameščena marmornata plošča z imeni padlih domačinov.

Na glavnem goriškem pokopališču sta spomenika dva. Eden je posvečen krajevnim primorskim borcem, drugi pa borcem 4. Armade. Prvi je nameščen blizu glavnega vхода, drugi stoji v smeri Šempetrskega polja. V Gorici so še štiri pomembne spominske točke, povezane z drugo svetovno vojno. Na pročelju železniške postaje sta dve plošči - druga je končno dvojezična. Nasproti stoji mnogo večje obeležje, ki spominja na deportacije v nemška taborišča. Na grajskem severovzhodnem zidu je sramotno majhna plošča zgolj v italijanščini, ki megleno nakazuje na streljanje od 50 do 100 borcev in aktivistov. V skoraj povsem nedostopnem in tesnem zaporniškem dvorišču stoji plošča, posvečena umrlim po krivdi italijanske kraljevine ali nemškega rajha.

V Podgori so postavili spomenik ob glavni cesti pred vhodom v nekdanje tovarniške obrate. Glavni kiparski element je stisnjena pest. Posvečen je padlim domačinom in tekstilnim delavcem. Tudi to obeležje s stopniščem je bilo postavljeno s prostovoljnim delom krajanov. Na poti v Brda pridemo v Pevmo, kjer stoji spomenik v obliki Triglava in oznako OF. Časovno je prvi na Goriškem in drugi na Primorskem. Postavili so ga že leta 1946 na oširku ob glavni cesti. Takoj za njim so spomenik zgradili v Števerjanu. Visok stolp obkrožajo štirje plameni, ki ponazarjajo voj-

Spomenika na Jazbinah (levo) in v Tržiču (zgoraj)

na prizorišča na domovih, v Italiji, v taboriščih in v partizanskih enotah. Oblikovno izrazita skala pri Štekarjevih nad Valeriščem nas spominja na deportacijo v Nemčijo.

Zemljepisno zadnji v tem potopisu je spomenik na Jazbinah. Postavljen je bil pred tridesetimi leti in je posvečen dvema padlima borcema. V zelenje ovit stoji na cestnem zavoju, zato ga ni mogoče zgrešiti, tudi če se na ogled peljemo z avtomobilom.

Vse te umetniško spominske stvaritve so vredne zaradi svoje sporočilnosti, da jih posebno ob letošnji okrogli obletnici obiščemo med polaganjem vencev in spominskimi svečanostmi ali tudi izven programov. Kaj pa, če si postavimo za cilj, da bo seštevek okrog tisoč ljudi? (ar)

GORICA

Brez orožja v konflikte

Zbirajo podpise za civilne mirovne enote

V Italiji poteka nabirka podpisov v podporo ljudske iniciative za zakon, ki naj ustanovi t.i. civilne mirovne enote.

Pobudnik je gibanje proti nasilju, ki so se mu pridružila še druga mirovniška združenja. Časa za doseg zahtevanega števila podpisov ni več veliko, zato goriški zagovorniki tovrstnih enot pozivajo krajanje, da s svojim podpisom na otipljiv način podprejo iniciativo. To lahko opravijo v volilnem uradu goriške občine med ponedeljkom in petkom od 8. do 12. ure, ob ponedeljkah in sredah tudi med 16. in 17. uro. Ker čas odteka, bodo pobudniki stopili tudi na ulico, med ljudi: jutri, 26. aprila, bodo podpise nabirali med 15. in 20. uro v Ljudskem vrtu na Verdijevem korzu v Gorici.

»Naše mesto, ki je posejano z vojašnicami in se bori za obstanek brigade Pozzuolo, naj raje postane eno izmed središč civilnih mirovni enot,« zatrjuje Renato Fiorelli, privrženec gibanja proti nasilju, in razlaga: »To so sile, sestavljene iz neoboroženih oseb, ki bodo vstopale v konflikte, zato da jih bodo reševale. V ta namen bodo seveda naštudirane in kvalificirane. Civilne mirovne enote navdihuje izkušnja t.i. Gandijevih brigad.« Fiorelli se je že večkrat v javnosti zavzel za njihovo ustanovitev in predlagal, naj poteka usposabljanje v povezavi z goriškim univerzitetnim tečajem diplomatskih ved.

Pobudniki bodo morali oddati podpise 22. maja, nabirka pa poteka do 6. maja tudi na goriški občini; ker gre za uradno nabirko, morajo podpisniki imeti s sabo osebni dokument.

GORIŠKA - Pokrajina in podjetje APT

Avtobusni izleti v kraje spomina

Odkrivanje zgodovine in lepota Krasa: to priložnost bodo imeli udeleženci novega niza ekskurzij, ki ga je Pokrajina Gorica pripravila v okviru projekta Kras 2014+. V sodelovanju s pokrajinskim prevoznim podjetjem APT in združenjem Pro Loco iz Foljana-Redipulje bodo od nedelje, 26. aprila, do nedelje, 13. decembra, organizirali kar osemnajst avtobusnih izletov, ki jih namenjajo vsem tistim, ki bi radi bolje spoznali zgodovino prve svetovne vojne in kraje, kjer so se pred sto leti bojevali, trpeli in umirali fantje in moške različnih narodnosti.

»Cilj niza je predvsem privabljanje turistov, saj so se mnogi Gorici v zadnjih letih že imeli možnost udeležiti avtobusnih izletov z èStoriabusom, ki smo jih priredili z društvom èStoria. Želimo pa si, da bi ekskurzije po krajih, ki smo jih ovrednotili v okviru projekta Kras 2014+, postale stalnica,« je povedala predsednica Pokrajine Mara Černic, predsednik podjetja APT Paolo Polli pa je izpostavil, da bo tudi nov niz ekskurzij potekal pod vodstvom zgodovinarjev in poznavalcev prve svetovne vojne, ki bodo udeležencem razkrivali tudi manj znane plati vojne.

Prva ekskurzija bo potekala že jutri, ko bodo izletnikom prvič ponudili *Itinerarij Kras 2014+*, ki se bo ponovil še 28. junija, 12. julija, 9. avgusta, 27. septembra, 29. novembra in 13. decembra. Izletniki bodo obiskali zasebni muzej prve svetovne vojne v Martinščini in Debelo Grižo, kjer si bodo ogledali t.i. muzej na prostem in obnovljen topniški rov. Zbirališče bo pred železniško postajo v Foljanu-Redipulji, kar velja tudi za večino ostalih izletov: avtobus bo odpotoval ob 9. uri, povratek je predviden ob 12.30.

V nedeljo, 10. maja, bo na vrsti

Topniška kaverna na Debeli Griži BUMBACA

itinerarij *Mostovi vojne*: pred izletom v Pieris, Zagraj, goriški muzej prve svetovne vojne in Solkan bodo udeleženci prisluhnili krajšemu predavanju v dvorani podjetja APT v stavbi goriške železniške postaje. V nedeljo, 31. maja, bo na vrsti obisk Redipulje, 2., 9., 16. in 23. julija pa bodo organizatorji ponudili večerni program z naslovom *Luči in sence na Krasu prve svetovne vojne*: udeleženci bodo prisluhnili predavanju, nato si bodo ogledali še spektakel.

V nedeljo, 20. septembra, je predviden obisk rovin iz časa prve svetovne vojne v raznih krajih, 24. oktobra pa bo izlet posvečen 12. soški bitki in obisku Kobarida (vrnitev bo ob 15. uri). Prvega novembra bo avtobus popeljal izletnike na avstro-ogrsko pokopališče v Foljanu, v Bračanu in na Oslavje, 5. decembra pa še na Vrh, vzpetino Monte sei busi in na ogled nekaterih jarkov. Cena vozovnice znaša 5 evrov.

OB 25. APRILU Svečanosti v mestu in po vaseh

Današnje komemoracije ob 25. aprilu se bodo v goriški občini začele ob 9.15 pri spomeniku v **Pevmi**; sledili bosta še ob 10. uri v **Podgori** in ob 11.30 v **Štandrežu** (ob koncu sprevedo do Budalovega doma). Polaganje vencev na pobudo VZPI-ANPI, AVL in SKGZ bo ob 8. uri pri goriškem zaporu, ob 8.25 ob goriškem gradu, ob 8.45 pred železniško postajo v Gorici, ob 11. uri v Štandrežu in ob 11.30 na glavnem pokopališču v Gorici. V organizaciji prefekture in ob udeležbi civilnih in vojaških oblasti bo na Travniku v **Gorici** danes ob 10. uri dvig zastave, ob 19. uri pa še spuščanje zastave.

Polaganje vencev bo ob 9.20 na **Peči**, ob 9.35 v **Rupi**, ob 11. uri pri spomeniku pred občino in pri spominski plošči na cerkvi v **Sovodnjah**. Komemoracija bo pri spomeniku na **Vrhu**; odhod v sprevedu bo ob 10. uri izpred centra Danica.

V **Doberdobu** bo ob 9. uri maša za padle v NOB; sledilo bo polaganje vencev k spomenikom ob 10. uri v **Jamljah**, ob 10.15 na **Palkišču**, ob 10.30 na **Poljanah** in ob 10.45 v **Doberdobu**. Ob 11. uri bo osrednja slovesnost na Gradini.

V **Tržiču** bo ob 9. uri polaganje vencev na Trgu Unità; ob 9.30 bo spreved krenil izpred bolnišnice San Polo do pokopališča v Ulici XXIV Maggio. V **Ronkah** bo ob 8.45 maša v cerkvi sv. Lovrenca, ob 9.30 bo izpred občine startal spreved, sledilo bo polaganje vencev pri spomenikih na pokopališču, v Selcah, v Ulici San Lorenzo in na Trgu Unità; pri telovadnici bo odkritje plošče v spomin na Ondino Peteani. V **Štarancanu** bo ob 9.30 zbirna točka na Trgu Republike, slovesnost bo pri občinskem amfiteatru. V **Gradišču** bo ob 11. uri svečanost v veži občinske palače.

GORICA - Sejem ljubiteljev vrtnarjenja Travnik v cvetju upa, da bo vreme prijazno

Za danes in jutri napovedali izredno odprtje trgovin

Travnik v cvetju

BUMBACA

Na goriškem Travniku se je včeraj začela tridnevna prireditve *Gorica v cvetju*, ki jo prireja združenje Assofiore Italia in Le Nuove Vie v sodelovanju z goriško občino. Osrednji mestni trg se je spremenil v pisan vrt, na katerem so zacveteli rododendroni, kamelije, zlatice, hortenzije, geranije, vijolice, sivka, angleške vrtnice in številne druge rastline, od dišavnih do dreves: zaradi slabega vremena je bil obisk včeraj skromen, prireditelji pa upajo, da jim bo danes in jutri vreme bolj naklonjeno.

Zaradi prireditve, ki so jo organizirali predvsem zato, da bi poživili mestno središče in vanj privabili čim več obiskovalcev, so trgovci za danes in jutri napovedali izredno odprtje trgovin.

GORICA - Pred kapucinsko menzo ni več bivakov

Begunce odgnali

Skupina prebežnikov, ki je več dni in noči bivakirala pred kapucinsko menzo na Trgu Sv. Frančiška v Gorici, je končno dobila streho nad glavo. Goriška prefektura je v četrtek in včeraj ves dan mrzlično iskala rešitev za afganistanske prosilce za azil, za katere v raznih objektih v mestu - v domu Nazareno, hotelu Internazionale in domu Faidutti - doslej ni bilo prostora: po posredovanju notranjega ministrstva so sinoči 56 afganistanskih prebežnikov iz Gorice odpeljali v Lombardijo in Ligurijo, danes pa bodo drugo skupino njihovih soživaljancev - okrog 50 ljudi - odpeljali v mesti Chieti in Terni. Včerajšnji avtobus je odpotoval izpred kapucinske menze, na današnjega pa se bo druga skupina Afganistancev vkrčala na Trgu Tommaseo.

Pred cerkvijo Marije Vnebovzete ni torej v noči z včerajšnjega na današnji dan prespal nihče, kar bi tako ali drugače preprečila goriška mestna policija, ki je že včeraj zjutraj na podlagi odredbe župana Ettoreja Romolija poskrbela, da so begunci odstranili svoja ležišča, odeje in spalne vreče. Nato je občinska uprava podjetju za okoljske storitve Ison-tina Ambiente zaupala tudi dezinfekcijo območja, kjer so se že več dni kopičili odpadki in je smrad po urinu postajal neznošen.

Župan Ettore Romoli, ki je v sredo prefekturi postavil »ultimat« in zahteval, naj prebežnike odpeljejo drugam, je bil včeraj zadovoljen. »Položaj je postajal nevzdržen, zato smo bili prisiljeni nekoliko zaostriti tone. Nespodobno in nečloveško je namreč, da ljudje spijo na pločnikih, zato nismo mogli ravnati drugače,« je povedal Romoli, ki je bil včeraj ves dan v stiku z goriškim prefektom Vittorim Zappalortom in drugimi funkcionarji. »Veseli nas, da apel na podministra Filippa Bubbica, ki je v prejšnjih dneh obiskal županstvo, ni ostal neusliščan. Dogaja-

Prosilci za azil pred odhodom v Lombardijo

BUMBACA

nje bomo seveda še naprej pozorno spremljali, saj ostaja v našem mestu zelo visoko število beguncev,« je dejal župan Romoli. Zadovoljstvo je izrazil tudi deželni odbornik Gianni Torrenti, ki je bil v teh dneh stalno v stiku z vodjo oddelka za priseljevanje na notranjem ministrstvu, prefektom Mariom Morconejem. (Ale)

GORIŠKA - Šolstvo Z županoma in na šolah

Marco Jarc kandidira na listi Flc-CGIL

Marco Jarc (desno) in Adriano Zonta

Kandidat na listi Flc-CGIL za Višji šolski svet, ravnatelj Marco Jarc, se je v okviru volilne kampanje srečal z nekaterimi krajevnimi upravitelji, med temi tudi z županoma Fabiom Visintinom iz Doberdoba in Robertom Fontanotom iz Ronk. Oba se spopadata s težavami pri obnavljanju oziroma gradnji šole.

»Občine so od vedno na strani šol in želim si, da bi tako bilo še v prihodnje. Župana Visintin in Fontanot pa se morata boriti proti neznošni birokraciji in omejitvam pakta stabilnosti. Predlog, da bi šole izvzeli iz pakta, ni obrodil sadov,« je o pogovorih povedal Jarc, ki je sogovornika spraševal tudi o tem, kaj se obeta od združevanja občin. »Visintin je povedal, da bodo pristojnosti glede šol za enkrat ostale občinam, toda gotovosti ni. Tudi sredstva iz zaščitnega zakona prihajajo z zamudo in je vsako načrtovanje oteženo. Fontanot pa je bil kritičen do deželne uprave, ki da nima posluha za potrebe krajevnih šol,« je ugotavljal Marco Jarc, ki se je zavzel za sodelovanje šol, sindikatov in upraviteljev, zato da bosta raven zaščite in delovanje slovenskih šol vseh stopenj zagotovljena. Z deželnim tajnikom sindikata Flc-CGIL Adrianom Zonto se je kandidat mudil tudi na slovenskem višješolskem polju v Gorici.

Volitve bodo v torek, 28. aprila, volilni sedeži bodo tudi na štirih ravnateljstvih slovenskih goriških šol.

RONKE Frullani, smrt mojstra fotografije

Maurizio Frullani

S smrtjo Maurizia Frullanija je Goriška izgubila enega izmed najbolj uveljavljenih avtorjev umetniške fotografije. Ko so pred dobrim tednom odprli v goriškem grajskem naselju razstavo članov združenja Prologo, na kateri izstopa Frullanijeva fotografija, smo v pogovorih udeležencev »ujeli« žalostne besede, da se fotograf za vedno poslavlja. Umrli je v četrtek popoldne na svojem domu v Ronkah.

Rojen je bil leta 1942, bil je poročen in imel je sina. Leta 1967 je diplomiral na visoki šoli za telesno vzgojo ISEF v Rimu. Fotografiji se je začel posvečati že pred tem in se s svojimi avtorskimi dosežki uveljavljal, kar mu je nanese tudi mednarodna priznanja. Z letom 1974 je bilo njegovo ustvarjalno delo vse bolj povezano s potovanji, zlasti v Indijo, in s tamkajšnjo glasbo, kar je obrodilo ciklus fotografij. Dragoce- no fotografsko gradivo, ki ga je razstavljal po Italiji in v tujini, je prinesel tudi iz Eritreje, kjer je poučeval italijanščino. V očeh hranimo tudi posnetke iz ciklusa o svetnikih, mitih in legendah.

Frullanijeva fotografija je bila plod dolge obdelave in je dosegala visoko stopnjo dodelanosti, z njim je zato umrl avtentičen mojster.

ANHOVO - Občani proti cementarni Saloni

Sežigajo tudi gume

»Imamo top tehnologijo, skladno z mednarodnimi načeli, z novima investicijama bomo še bolj okolju prijazni«

»Lokalno prebivalstvo se ne strinja s kurjenjem odpadkov v Saloni Anho,« sporočajo iz civilne iniciative *Zagotovimo vsaj našim otrokom čisto in zdravo okolje*, ki ima okrog 300 podpornikov. Prepričani so, da ima kurjenje odpadkov v Saloni prevelike posledice na okolje in ljudi. »V zadnjih letih smo v to lokacijo investirali več kot sto milijonov evrov. S tem smo proizvodnjo linijo pripeljali na nivo najboljših cementarn v Evropi. Po številnih okoljskih kriterijih se uvrščamo med deset odstotkov najboljših cementarn,« pa odgovarjajo v Saloni, kjer zagotavljajo, da je bolj kot to, kaj kurijo, vpliv na okolje odvisen od tehnologije, ki jo pri tem uporabljajo. »Ta, ki jo imamo v Saloni, je gotovo top tehnologija, skladna z mednarodnimi načeli,« zagotavlja član uprave Salona, Tomaž Vuk.

»Že več kot trideset let spremljamo stanje zaprašnosti v našem okolju. V vseh teh letih smo zmanjševali zaprašnost z delci PM10 s številnimi posodobitvami in drugimi ukrepi v procesu. Opažamo, da zaprašnost sledi merjenjem v Novi Gorici. So pa vrednosti na tej lokaciji praviloma deset odstotkov nižje, kot so izmerjene v Novi Gorici,« je včeraj v Anhom zagotovil Vuk. Za proizvodnjo tone cementa v Saloni porabijo okrog 100 kilogramov goriva. Tega pridobivajo s kurjenjem različnih materialov: 30 odstotkov predstavljajo odpadne gume, 25 odstotkov trdi odpadki, kot so plastika, les in tekstil. Odstotek ali dva je živalske moke, približno enaka količina predstavlja mulj iz čistilnih naprav - ko bo zgrajena tista v Vrtojbi gre pričakovati, da bodo kurili tudi mulj iz nje, pogovori o tem potekajo -, ostali del goriva pa predstavlja petrolejski gre za mazut, ki je pretvorjen v trdno obliko.

»Odpri smo za vsako diskusijo, tako s posamezniki kot z organiziranimi skupinami, nihče doslej ni naletel na zaprta vrata,« komentira Julijan Fortunat, predsednik uprave Salona, ustanovitev civilne iniciative, ki naj bi se kmalu preoblikovala v društvo. Pri civilni iniciativi so prepričani, da za Saloni še vedno veljajo dovoljenja o izpustih za cementarno, čeprav je že leta sežigalnica, in opozarjajo, da za slednjo veljajo veliko strožji predpisi kot za cementarno. »Obratujemo skladno z evropsko direk-

GORICA - Velika prizadetost v mestu

Barbara za vedno odšla pri 47 letih

V četrtek se je na Goriškem naglo razširila žalostna vest, da je v bolnišnici v Vidmu umrla 47-letna Barbara Bizaj. Po rodu je bila iz Podgore, živela je v Gorici. Odločno prerano se je poslovila od svojcev, znancev in prijateljev ter kolegov. Prizadeti bodo tudi ljudje, ki so jo srečevali na goriškem sedežu Čedajske banke - Kmečke banke, saj je bila tam zaposlena več kot 25 let. Kot uradnica je delala v raznih podružnicah banke, povsod tam namreč, kjer je bila potreba po usposobljenem osebj. Pred kratkim je Barbara Bizaj prejela posebno priznanje, ki ga banka podeljuje uslužbencem za četrtoletno zvestobo. V glavni podružnici na Verdijevem korzu v Gorici smo jo videvali še do pred nekaj tedni. Njeno zdravje se je naenkrat poslabšalo, nemudoma so jo odpeljali v videmsko bolnišnico, vendar zaman, saj ji niso več mogli pomagati.

Barbara Bizaj se je rodila 24. marca 1968 v Podgori očetu Brunu in mami Zmagi Leban. Po slovenski osnovni in nižji srednji šoli je diplomirala na višji trgovski šoli. Po študiju se je zaposlila v Kmečki banki. Bila je edinka in zupusca mamo Zmago, medtem ko je oče Bruno umrl pred štirimi leti. Z žalostjo v srcu smo včeraj obiskali gospo Zma-

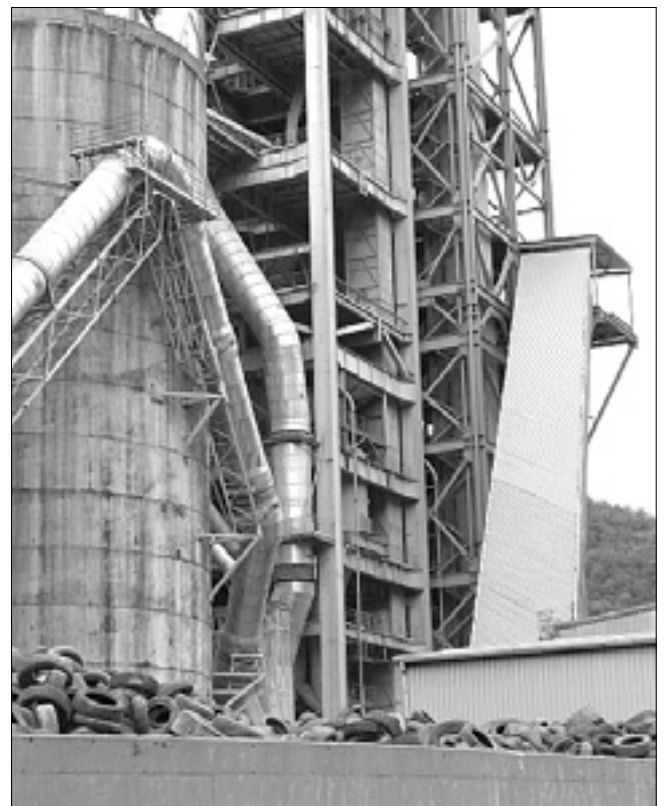
Barbara Bizaj

go, zato da bi ji izrazili prizadetost ob izgubi hčere. Sožalje so ji prihajali izražati številni znanci, prišla pa je tudi skupina uslužbencev banke. Barbaro so imeli radi zaradi njenega veselega in družabnega značaja in cenili so jo, ker je bila vestna sodelavka.

Pogreb 47-letne Barbare Bizaj bo v ponedeljek, 27. aprila. Ob 10. uri bodo krsto odpeljali iz kapele splošne bolnišnice v Vidmu, ob 11. uri bo pogrebni obred v podgorski cerkvi. Sledila bo upepelitev. (vip)

V Saloni kurijo odpadne gume, čemur nasprotujejo člani civilne iniciative

FOTO K.M.

no, ki opredeljuje pogoje za uporabo alternativnih goriv in odpadkov v sežigalnicah in cementarnah,« odgovarja Vuk.

V Saloni v letošnjem letu načrtujejo dve večji investiciji, pojasnjuje predsednik uprave. Prva bo naprava za doziranje alternativnih goriv, druga pa bo naprava za izločevanje kloridov. Težki sta okrog 11 milijonov evrov. »Omenjeni investiciji sta vzbudili kar nekaj skrbi v okolju. Prebivalcem lahko sporočimo, da bomo svoj vpliv z njuno pomočjo zmanjšali. Prepričan sem, da se bo to izkazalo v naslednjih letih. »Prvi sklop prinaša izboljšave v vodenju procesa. S tem bomo zagotovili boljše kakovost produktov in večjo varnost našega obratovanja in bolj stabilen proces. Do določene mere bomo zmanjšali tudi naše vpliv ena okolje. Drug sklop te investicije pa je naprava za dodaten prevzem, skladiščenje in uporabo alternativnih goriv na mestu, kjer danes uporabljamo odpadne gume,« pojasnjuje Vuk. S količinami in tipom od-

padkov bodo ostali v okviru dovoljenja, ki je bilo Saloni podeljeno v letu 2007. »Vsako spremembo na naši napravi pa moramo prijaviti agenciji za okolje. Na podlagi tega agencija ustrezno spremeni naše dovoljenje,« še pojasnjuje Tomaž Vuk, ki zagotavlja, da bo Saloni s tema investicijama pomembno prispeval k manjšemu obremenjevanju okolja.

V Saloni še dodajajo, da so kljub zahtevnemu poslovnemu okolju - slovenski gradbeni trg je po ponovnem upadanju konec lanskega leta sicer začel rasti, a po ocenah analitikov, je ta rast kratkotrajnega značaja - lani uspeli povečati prihodke za več kot 12 odstotkov v primerjavi s prejšnjim letom. »Poslovni rezultat družbe je bil pozitiven, dodatno smo se razdžili za 15 milijonov pri bankah,« opisuje lansko poslovanje Fortunat. Saloni ostaja še 37 milijonov evrov zadolžitve. V letošnjem letu načrtujejo več kot 5 milijonov dobička.

Katja Munih

GORICA - Premiera v nizu Iskrivi smeh na ustih vseh

Poglej, moj dragi Figaro

Glasbena igra je nastala v sodelovanju Kulturnega centra Lojze Bratuž in Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel

Zadnji dogodek v okviru niza veseloiger *Iskrivi smeh na ustih vseh* bo glasbena igra, ki je nastala v sodelovanju Kulturnega centra Lojze Bratuž in Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel.

Glasbena igra *Poglej, moj dragi Figaro* je plod navdušenja nad Mozartovim delom, želje po petju in skupnemu ustvarjanju. In še spoznanja, kako so lahko 200 in več let stare zgodbe aktualne: še vedno obstajata želja, kako uresničiti (pravo) ljubezen, in ljubosumje, obstajajo nesoglasja med spoloma, prevare - včasih nedolžne in zabavne, drugič krute in žalostne. Izbrane arije in dueti iz bolj znanih Mozartovih (komičnih) oper so osnova novo napisane zgodbe, ki sta si jo za-

misllila sopranistka Polona Kante Pavlin in baritonist Manuel Pintar. Zgodba o njem in njej, ki sta živela takrat in živita še danes. Vedno znova v krogu življenja. In s pečatom Mozartove genialnosti, ki kipi od čustev, lahkote ustvarjanja in edinstvene muzikalnosti.

Mlada goriška pevca, ki sta gojenca prof. Franke Žgavec na centru Komel, sta napisala vezno besedilo, ki povezuje arije in duete v novo celoto, jim skuša dati logičen okvir s kančkom humorja in premisleka o vedno ponavljajoči se človeški drami. Poleg dveh pevcev - Polone Kante Pavlin in vlogi Suzanne in Manuela Pintarja v vlogi Figara - sodeluje še lik veznega napovedovalca Don Alfonza, ki ga bo na humorni na-

čin oblikoval Marko Černic, vse to ob klavirski spremiljavi Maestra, že zvestega sodelavca in profesorja Hilarija Lavrenčiča. Režijo so zaupali Emilu Aberšku, ki mu je priskočila na pomoč koreografinja Carolina Bagnati. Scenografijo sta izdelala Aleksander Starc in Sheila Erossa. Glasbena igra bo obogatena tudi s stilnimi kostumi iz Mozartovega obdobja, ki so jih najeli v depozitu ljubljanske opere.

Premiera bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v torek, 28. aprila, ob 20.30; predprodaja in rezervacija vstopnic potekata v centru Bratuž od ponedeljka do petka med 8.30 in 12.30, tudi na tel. 0481-531445 ali preko naslova info@centerbratuž.org.

Osrednja lika v glasbeni igri

DANES IN JUTRI V RUPI Frtalja vabi na praznik

Praznik frtalje v organizaciji PD Rupa. Peč se začne danes ob 16.30, ko bo nastopil otroški pevski zbor; govornica bo števerjanska županja Franca Padovan, sledil bo ples s skupino 34070. Še pred tem bo ob 10. uri v cerkvi v Rupi maša v počastitev zavetnika. Jutri od 16.30 dalje bodo nastop plesne skupine AKŠD Vipava, tekmovanje v cvrtju frtalje in ples z duom Ivo & Marjan.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, Ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V ŠLOVRENCU
SORC, Trg Montesanto 1, tel. 0481-80023.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU
LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 25. aprila

tmedia
OGLAŠEVALSKA AGENCIJA

obvešča,
da bosta v soboto,
25. aprila 2015,
naša urada zaprta.

Brezplačna št.
800.912.775

Web: www.tmedia.it/primorski
E-pošta: primorski@tmedia.it

la, ob 20. uri »Tartuffe« (Molière). 27. aprila ob 20.30 na terasi SNG koncert »KVantavtorska sabotaža v Novi GoVoric«, nastopajo Drago Mislej MEF & NOB ter Tadej Vesenjaj. 6. maja ob 20. uri satirična ganljivka po motivih romana Gustava Flauberta »Gospa Bovary« (Nebojša Pop Tasić). Informacije na blagajna.sng@siol.net ali po tel. 003865-3352247.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V GORICI v Kulturnem centru Lojze Bratuž 25. maja ob 20.30 »Obiski«.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ V GORICI: iz niza veseloiger »Iskrivi smeh na ustih vseh« bo 28. aprila ob 20.30 glasbena igra z izborom Mozartovih arij in duetov »Poglej, moj dragi Figaro«. Prirejata KC Lojze Bratuž in ZSKP; informacije po tel. 0481-531445 ali 0481-538128.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 29. aprila ob 20.45 bo nastopil jazzist Steve Kuhn v triu z Busterjem Williamsom in Billyjem Drummondom. 15. maja bo koncert skupine Area Open Project. Informacije pri blagajni gledališča v Tržiču (od ponedeljka do sobote 17.00-19.00), tel. 0481-494664; več na www.teatromonfalcone.it.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 16.00 - 18.40 - 21.20 »Avengers: Age of Ultron«.

Dvorana 2: 15.40 - 17.40 - 20.00 - 22.00 »Mia madre«.

Dvorana 3: 15.30 - 17.30 »Le vacanze del piccolo Nicolas«; 20.00 - 22.00 »Black Sea«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 15.15 »Le vacanze del piccolo Nicolas«; 17.00 - 19.40 - 22.20 »Avengers: Age of Ultron«.

Dvorana 2: 15.30 - 17.30 - 20.00 - 22.00 »Mia madre«.

Dvorana 3: 18.00 - 21.00 »Avengers: Age of Ultron« (digital 3D).

Dvorana 4: 15.15 - 17.15 - 19.50 »Adeline - L'eterna giovinezza«; 22.00 »Fast & furious«.

Dvorana 5: 15.30 - 17.45 - 20.10 »I bambini sanno«; 22.10 »Black Sea«.

Razstave

SKRD JEZERO iz Doberdoba vabi v četrtek, 30. aprila, ob 19.30 v društvene prostore na odprtje razstave Valentine Figelj »Tisoč in en gumb«. Sodelovali bosta ženski pevski zbor upokojenk iz Gorice pod vodstvom Tanje Pelizon in Tina Jarc, dijakinja Glasbene matice, ki bo zaigrala na violončelo in klavir; razstava bo na ogled do 6. maja.

V GALERIJ STUDIOFAGANEL na Drevoedu XXIV Maggio 15/C v Gorici bo v soboto, 9. maja, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Roberto Kusterle. Riti del corpo«. Razstavo bo predstavil Giuseppe O. Longo; na ogled bo do 30. maja od torka do petka 9.30-13.00, 16.00-19.30, ob sobotah 10.00-13.00, 16.00-19.30.

V GORICI: v Fundaciji Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Carducci) 2 bodo ob fotografski razstavi »Oltre lo sguar-

do - Onstran pogleda« (razstava goriških fotografov od izbruha prve svetovne vojne) 26. aprila ter 10. in 17. maja ob 15. uri potekali brezplačni vodeni ogledi razstave v slovenskem jeziku; razstava bo na ogled do 2. junija ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00; vstop prost.

Koncerti

GLASBA Z VRTOV SVETEGA FRANČIŠKA v dvorani Franciškanskega samostana na Kostanjevici: v torek, 5. maja, ob 20. uri bo koncert mladinskega pevskega zbora Emil Komel iz Gorice z dirigentom Davidom Bandljem, na klavirju in orglah Elisabetta Cavaleri. 12. maja ob 20. uri bo koncert mladih talentov SCGV Emil Komel iz Gorice; vstop prost.

V MARTINŠČINI: v gostilni Al Poeta bo danes, 25. aprila, ob 21. uri koncert skupine Etnoploc (Aleksander Ipavec - harmonika, Piero Purini - saks in Matej Spacapan - trobenta); vstop prost. Informacije po tel. 0481-961305.

V GORICI: na Trgu Seghizzi pri goriškem gradu bo v nedeljo, 26. aprila, ob 11.30 koncert godbe na pihala Stadtkapelle iz Celovca.

V GLEDALIŠČU VERDIV GORICI bo v torek, 28. aprila, ob 20.45 koncert vojaške godbe na pihala brigade Pozzuolo del Friuli ob 1014. obletnici mesta Gorica. Sodeloval bo tudi zbor Sant'Ignazio. Prireja občina Gorica.

FESTIVAL DVORNE GLASBE: 3. maja ob 11.30 v goriškem gradu koncert ens. Pro-tempore. 10. maja ob 21. uri v palači Attems na Kornu v Gorici »Il violoncello che danza, da Gabrielli ad Hindemith«, nastopata Erich O. Huetter in Tanja Schmid.

V NOVI GORICI: v Kulturnem domu bo 4. maja ob 20.15 koncert komornega orkestra Kammer-symphonie Berlin; več na www.kulturnidom-ng.si.

Šolske vesti

POLETNI KAMP V CELOVCU S TEČAJEM NEMŠČINE za srednješolce bo potekal od 24. do 29. avgusta. Organizirata ga Dijaški dom v Gorici. Informacije in vpisovanja do 13. maja oziroma do zasedbe mest (številno mest omejeno) po tel. 0481-533495; več na www.dijaskidom.it.

Izleti

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ v sodelovanju s Slovensko prosveto, ZCPZ-TS, ZCPZ-GO, Zvezo slovenske katoliške prosvete in Združenjem Blanche organizira v petek, 15. maja, udeležbo na predstavitvi slovenske manjšine v Italiji, ki bo potekala v okviru Svetovne razstave Expo 2015 v Milanu. Prevoz z avtobusom iz Gorice in Trsta; informacije na goriškem (0481-536455), tržaškem (040-3481586) in videmskem (0432-701455) uradu Sveta slovenskih organizacij.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV vabi člane na ogled svetovne razstave Expo Milano 2015 v petek, 15. maja. Na razpolago je še nekaj prostih

mest. Urniki odhoda avtobusov: 5.00 - Domjo (pri banki Antonveneta), 5.20 - Trst (Trg Oberdan), 5.45 - Sesslan (avtobusna postaja pri nasproti bencinske črpalke), 5.30 - Gorica (parkirišče pred pokopališčem), 5.45 - Palmanova (parkirišče trgovine Mobili Caramel). Prijave in informacije po tel. 040-635626 ali na info@zskd.eu.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 5. do 10. oktobra potovanje v Rim z avtobusom. Vpisovanje za en sam avtobus bo na društvenem sedežu na Korzu Verdi 51/int. samo ob sredah od 10. do 11. ure od 29. aprila do 27. maja. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument. Na račun 200 evrov.

SKRD JEZERO iz Doberdoba organizira 30. maja izlet v Vicenzo na ogled razstave Tutankamona, Van Gogha in Caravaggia ter mesta z vodičem. Vpisovanje in informacije do 15. maja po tel. 347-1243400 (Magda).

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO GORICA organizira v nedeljo, 10. maja, v sklopu pobude »Kekčeva pot« (lažji pohod namenjeni otrokom in družinam) izlet v okolico Pivke na Notranjskem z vzponom na vrh Sv. Trojice (Krapanova dežela). Zbirna točka parkirišče pri (bivšem) mejnem prehodu Rdeča hiša v Gorici ob 8.45, odhod z lastnimi prevoznimi sredstvi ob 9. uri; informacije in prijave po tel. 347-6220522 (Fanika) in 338-3550948 (Mitja).

EXPO MILANO 2015. KD Sovodnje prireja v soboto, 29., in nedeljo, 30. avgusta, izlet na svetovno razstavo Expo Milano 2015. Odhod v soboto zgodaj zjutraj iz Sovodnje, povratek v poznih večernih urah; informacije in vpisovanje po tel. 349-3666161 (Erik) ali na erikfigelj@hotmail.com do 30. aprila.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško vabi na enodnevni pomladanski izlet v Prlekijo in Varaždin v soboto, 30. maja. Vpisovanje do 17. maja oz. do zasedbe razpoložljivih mest na enem samem avtobusu po tel. 0481-884156 (Andrej F.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-78138 (Sonja Š.). Odhod iz Gorice okrog 6. ure. Udeleženci morajo imeti s seboj veljaven osebni dokument za tužino. Na račun 20 evrov.

Obvestila

»PRAZNIK FRTALJE« v organizaciji PD Rupa-Peč: danes, 25. aprila, ob 16.30 bo nastopil otroški pevski zbor, častna govornica bo Franca Padovan, sledil bo ples s skupino 34070. V nedeljo, 26. aprila, ob 16.30 bo nastop plesne skupine AKŠD Vipava, tekmovanje v cvrtju najboljših frtalje in ples z duom Ivo & Marjan. Deleval bo dobro založen bife s tipično frtaljo in jedmi na žaru. V soboto, 25. aprila, ob 10. uri bo v cerkvi v Rupi maša v počastitev zavetnika sv. Marka. V četrtek, 30. aprila, bo v večernih urah v vasi dvig otroškega in velikega mlaja.

PRVOMAJSKA ŠAGRA v Števerjanu: v petek, 1. maja, ob 17. uri koncert ŽPZ Kombinat in ples z ansamblom Happy day; v soboto, 2. maja, ob 21. uri koncert Radio Zastava. Prireditveni prostor na Bukovju. Vstop prost.

ZDRUŽENJE TUTTI INSIEME prireja danes, 25., in v nedeljo, 26. aprila, tržnico v ljudskem parku v Gorici.

SKLAD SERGIJ TONČIČ v Trstu razpisuje nagrado Zlato zrno za umetniške dosežke mladih iz naše Dežele v obdobju 2013-2015. Predloge posameznikov in ustanov prejema do 30. aprila; informacije na www.skladtoncic.org.

Prireditve

ŠKRD KRAS Dol-Poljane prireja v nedeljo, 26. aprila, ob 19.30 v športno-kulturnem centru Pavlina Komel na Palkišču veseloigro v narečju »Avia cirkus«. Nastopa dramska skupina društva Slovenec iz Boršta in Zabražca. Režiser je Aleksander Corbato.

V GORICI: na sedežu združenja Forum Gorica v Ul. Ascoli 10/a bo v sklopu niza »Novecento inedito« v torek, 28. aprila, ob 18. uri srečanje na temo knjige Santa Pelija »Storie di Gap. Terrorismo urbano e resistenza«. Govorila bosta Gabriele Donato in Marco Pupini. Prireja združenje Forum Gorica v sodelovanju z goriško sekcijo VZPI-ANPI.

KLEPETALNICA GORIŠKEGA LOKA bo v sredo, 29. aprila, ob 19. uri v mali dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. Z deželno odbornico Loredano Panariti bo govor o pristojnosti Dežele na področju šolstva. Prirejata SKGZ in Združenje Darko Bratina.

Pogrebi

V PONEDELJEK, 27. APRILA, V PODGORI: 11.00, Barbara Bizaj (iz videmske bolnišnice ob 10. uri) v cerkvi, sledila bo upepelitev.

V PONEDELJEK, 27. APRILA, V FOLJANU: 11.00, Lina Visintin vd. Sinico (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

V PONEDELJEK, 27. APRILA, V TRŽIČU: 10.50, Aldo Policardi s pokopališča v cerkev Sv. Jožefa (ob 11. uri), sledila bo upepelitev.

1945-2015 Obrazi in kraji Odpornišva

Letos mineva že 70 let od konca druge svetovne vojne, ki je v zgodovini evropskih (in drugih) narodov pustila tragične sledi. Starejši se dogodkov in posledic še spominjajo. Za mlajše generacije pa je odpornišvo že zgodovina. Včasih (pre)malo poznana. Da ne bi pozabili junaških dejanj in vrednot, za katere so se borili naši nonoti, smo se na Primorskem dnevniku tudi letos odločili, da jim posvetimo nekaj prostora, ki ga imamo na razpolago. Zato vas vabimo, da v svoje fotografske aparate ujamete vaše spomenike padlim v NOB, spominske plošče, hiše ali bunkerje, predmete, ki so na katerikoli način povezani z dogodki tistega časa. Predvsem pa obraze tistih, ki so se borili proti nacifašističnemu okupatorju.

Skupaj bomo tako ustvarili prav posebno galerijo obrazov in krajev Odpornišva. Svoje fotografije nam lahko pošljete na redakcijo@primorski.eu ali nam jih osebno dostavite v uredništvo.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - V torek glasovanje za Višji šolski svet

Predstavili kandidatno listo

»Skupaj za slovensko šolo«

TRST/GORICA/SPETER - V torek, 28. aprila, bodo na vseh ravnateljstvih slovenskih šol v Furlaniji Julijski krajini potekale volitve slovenskega predstavnika v Višji (do pred kratkim Vsedržavni) šolski svet. Ta je posvetovalni organ Ministrstva za šolstvo, ki izdaja obvezna mnenja o zakonskih predlogih in upravnih ukrepih na šolskem področju in na področju izobraževanja. Slovenske šole, tako kot nemške na Južnem Tirolskem in šole iz Doline Aosta, imajo od izdaje pooblaščenih odlokov leta 1974 svojega zajamčenega predstavnika v Višjem šolskem svetu. Do danes so v tem posvetovalnem organu zastopali slovensko šolo, in ji tako veliko doprinesli, prof. Samo Pahor, prof. Pino Pečenko, prof. Tomaž Simčič, prof. Silvana Hvalič in prof. Enzo Pavletič. Vsi so bili izvoljeni na listah, ki jih je predlagal Sindikat slovenske šole.

Sindikat se tudi ob teh volitvah predstavlja z listo z geslom »Skupaj za slovensko šolo«, ki je obenem tudi sinteza volilnega programa naših kandidatov. Volilno zborovanje za Tržaško pokrajino je potekalo v četrtek, 23. aprila, v prostorih liceja Prešeren. Predlagatelj liste, prof. Tomaž Simčič, je predstavil kandidata in nosilca liste, šolnika Petra Černica, ki je v službi na klasičnem liceju Primoža Trubarja v Gorici kot profesor zgodovine in filozofije in šolnico Alenko Dobrila, ki služi na Večstopenjski šoli pri Sv. Jakobu v Trstu kot učiteljica. Predlagatelj liste je opisal pristojnosti Višjega šolskega sveta ter razloge, ki so botrovali temu, da so bile te volitve sklicane sedemnajst

let po zadnjih volitvah. Simčič se je kandidatomah zahvalil, da sta z dokajšnjo mero odgovornosti sprejela kandidaturu in povabil člane, da z množično udeležbo na volitvah podprejo kandidata liste »Skupaj za slovensko šolo«.

Deželni tajnik Sindikata slovenske šole Joško Prinčič in predstavnica tržaškega tajništva Vesna Danieli sta podarila, da bo lahko le predstavnik Sindikata slovenske šole zastopal v Rimu specifično slovenskih šol, ne da bi se mu bilo treba prilagajati centralnim interesom vsedržavnih sindikalnih organizacij. Predstavniki Sindikata slovenske šole s kandidatomah na čelu so prepričani, da ima slovenska šola v Italiji, zaradi odstopanja od vsedržavnih meril, take potrebe, ki jih ministrstvu lahko posreduje le samostojen in neobremenjen predstavnik, ki mu je edina skrb dobro

bit in kvaliteten sistemski razvoj slovenske šole. Nadalje sta kandidata Peter Černic in Alenka Dobrila predstavila program liste.

V zgodnjih popoldanskih urah je volilni shod liste »Skupaj za slovensko šolo« nadaljeval na sedežu Večstopenjske šole z dvojezičnim poukom v Špetru, kjer je kandidat Peter Černic orisal vsebinske smernice volilnega programa, ki bodo usmerjale delo predstavnika liste v primeru, da bo izvoljen. V Špetru se je tako sklenila javna predstavitev liste »Skupaj za slovensko šolo«, ki se je začela prejšnji teden v Gorici.

Sindikat slovenske šole vabi vse, ki so v službi na slovenskih šolah in sicer neučno, učno in vodstveno osebje, da se v torek, 28. aprila, udeležijo volitev in zupajo svoj glas listi »Skupaj za slovensko šolo«.

SLOVENIJA TA TEDEN

Zmaga Janeza Janše, polom za vrhovno sodišče

DARJA KOCBEK

Ustavni sodniki so v ta teden razveljavili sodbu v zadevi Patria na vseh treh stopnjah. Soglasno so odločili, da je treba postopek vrniti na prvo stopnjo, torej ljubljansko okrajno sodišče. Tam bo moral o obtožbah, da so predsednik prejšnje desnosredinske vlade in sedanji vodja opozicije Janez Janša ter soobtožena Ivan Črnkovič in Tone Krkovič pri nakupu finskih oklepnikov patria prejeli podkupnino oziroma obljubo podkupnine ter tako ravnali koruptivno, odločiti drug sodnik. Kot glavni razlog za razveljavitev sodbe so ustavni sodniki navedli, da ni dovolj konkretnih dokazov, da bi obtoženi dobili podkupnino oziroma sprejeli obljubo, da jo bodo dobili.

Ali bo ljubljansko okrajno sodišče o primeru Patria vnovič odločalo, je vprašanje. Pravna stroka o tem ni enotna. Po razlagi nekaterih je za vnovično sojenje pre malo časa, saj bo zadeva 10. avgusta letos absolutno zastarala. Po razlagi drugih bo zadeva zastarala šele čez dve leti. Prvi se sklicujejo na stari kazenski zakonik, ki je še veljal, ko naj bi se obtoženi dogovarjali za podkupnine. Ta zakonik je poznal le absolutni zastaralni rok, ki je v primeru patria 10. avgust letos.

Drugi se sklicujejo na nov kazenski zakonik, ki določa, da zadeva v primeru, ko gre za vnovično sojenje, zastara dve leti od razveljavitve pravnomočne sodbe. Po teh določbah bi torej zadeva zastarala šele čez dve leti. Dveletni zastaralni rok za vnovično sojenje o razveljavljenih zadevah je bil z novim kazenskim zakonikom uzakonjen zato, da se sojenje ne bi vlekle v nedogled.

Čeprav je ustavno sodišče leta 2008 po poročanju časopisa Dnevnik že sprejelo stališče, da se mora vnovično so-

jenje tudi v kazenskih primerih, ki se našajajo na staro zakonodajo, končati v dveh letih po razveljavitvi sodbe, kot velja nova zakonodaja, se odločanje, kdaj bo primer Patria zastaral in v tej povezavi o vnovičnem sojenju, lahko še precej zaplete.

Za obtožene in predvsem podporne Janeza Janše je četrtekova odločitev ustavnega sodišča že zmaga in nedvoumen dokaz, da je bila sodba o zadevi Patria konstrukt politično motiviranega in pristranskega sodstva. Za nasprotni tabo odločitev ustavnega sodišča pomeni, da Janša, Krkovič in Črnkovič obtožbe niso oproščeni, ker se ustavni sodniki niso spuščali v dokaze, zahtevajo le, da morajo tožilci v vnovičnem sojenju bolje utemeljiti, zakaj menijo, da so storili očitana kazniva dejanja.

Pogodba o nakupu 135 finskih oklepnikov patria v vrednosti 278 milijonov evrov je bila podpisana leta 2006, v času desnosredinske vlade Janeza Janše. Sodni postopek proti Janši, Črnkoviču in Krkoviču se je začel septembra 2011. Junija leta 2013 je ljubljansko okrajno sodišče Janeza Janšo, Ivana Črnkoviča in Toneta Krkoviča spoznalo za krive. Vsi trije so to sodbu neuspešno izpodbijali na ljubljanskem višjem sodišču, njihovo zahtevo za varstvo zakonitosti so zavrnili na vrhovnem sodišču. Kot zadnjo možnost so nato uporabili še pritožbo na ustavno sodišče.

Ustavno sodišče je razveljavilo sodbu v zadevi Patria teden dni potem, ko je specializirano državno tožilstvo sporočilo, da Janezu Janši že mesec dni neuspešno poskuša vročiti pošiljko s poročilom o finančni preiskavi njegove družine. Po poročanju medijev naj bi tožilci v tej preiskavi ugotovili, da ima Jan-

ša za pol milijona evrov premoženja nepojasnjene izvora. Janša, ki so mu prejšnji teden poslali izročili prek delodajalca, to pa je državni zbor, trdi, da je celotno premoženje njegove družine vredno manj kot 250 tisoč evrov. Pravi tudi, da specializirano tožilstvo za preiskavo njegovega premoženja ni imelo zakonskega temelja, saj je vrhovno sodišče februarja odpravilo odločbo komisije za preprečevanje korupcije (KPK) o njegovem premoženjskem stanju.

KPK je v poročilu, ki ga je objavila januarja 2013, med drugim ugotovila, da se je Janši premoženje glede na uradno ugotovljene virov dohodkov in premoženja nesorazmerno in nepojasnjeno povečalo za najmanj 210.000 evrov. Vrhovno sodišče se ni spuščalo v vsebino poročila, ampak ga je odpravilo, ker je ugotovilo, da je KPK posegla v Janševe ustavne pravice, ker mu onemogoča prej ni poslala v izjasnitve. Janša, ki pravosodje v Sloveniji takrat, ko to ne odloči njemu v prid, označuje kot krivosodje, glede pravilnosti poročila vrhovnega sodišča o odpravi odločila KPK ni imel nikakršnih pomislekov.

Ne glede na to, kako se bo končal primer Patria, ki se vleče že več kot šest let, in kako se bo končal postopek glede domnevnega Janševega premoženja nepojasnjene izvora, ima pravosodje v Sloveniji zdaj še en problem. Zaradi izjav predsednika vrhovnega sodišča Branka Masleše na račun Janeza Janše v času, ko vrhovno sodišče še ni odločilo o Janševi zahtevi za varstvo zakonitosti, so ustavni sodniki sodbu Janši razveljavili namreč tudi, ker je bilo po njihovi oceni kršen videz nepristranskosti sojenja. Ustavno sodišče tako sporoča, da so vrhovni sodniki, ki Masleše niso izločili iz postopka proti Janši, kršili ustavo.

PISMA UREDNIŠTVU

Tržaška občina naj spoštuje dostojanstvo slovenskega jezika

Ustavno sodišče je v treh razsodbah pojasnilo, da pravica do enakopravne rabe slovenskega jezika v stikih z oblastmi ni predvidena zato, ker bi Slovenci ne razumeli italijanskega jezika, temveč zato, ker ustava jamči vsem državljanom enako družbeno dostojanstvo.

Deželni statut je v 3. členu predpisal enakost pravic in ravnanja in deželni zakon št. 27 iz leta 2001 je določil prav na osnovi tega člena, da mora biti na javnih stavbah v občinah s slovenskim prebivalstvom izobešena tudi slovenska zastava. To, da občina Trst ne jamči vedno in povsod rabe slovenskega jezika je integralno odrekanje družbenega dostojanstva slovenskega jezika in njegovih govorcev. Z drugimi besedami ponižanje in razžaljenje.

Največji tržaški župan vseh časov naj spoštuje 6. člen deželne zakona št. 27 z dne 27.11.2001 in naj samo na občinski palači izobeši slovensko zastavo, pa bo videl koliko so Tržičani različni od človeka iz Trevisa, ki se je grdo obnašal z zamorskim študentom. Potem naj po celi občinski palači izobeši vsa obvestila o tem, za kaj so pristojni posamezni uradi, v slovenskem jeziku, in videl bo civiliziran odziv znatnega dela tržaškega prebivalstva.

Zakaj glede tega Cosolini ni nič boljši od Dipiazze? Zakaj Primorski dnevnik zatiska oči pred tem vsakodnevnim ponižanjem in razžaljenjem občinske uprave z županom na čelu? Potem pa prikazuje predstavnika te občinske uprave kot zgled odprtosti do drugačnih. Smo Slovenci mogoče premalo drugačni?

Članek me je razkačal še predno sem ga prebral in prišlo mi je na misel, da bi nekaj napisal o potrebi skrbnih in globokih psihiatričnih preiskav »pilotov« slovenske manjšine, ki jo vodijo v uničenje. Toda nisem študiral medicine in ne bi hotel uporabiti kakega nesrečnega izraza. Tako je prišlo do zgornjega besedila, ki verjetno dovolj olikano pove, koliko je ura.

Prav prisrčen pozdrav

Samo Pahor

Sodobni »valjhuni« slovenske zgodbe

Dobrega pol stoletja pred znamenito Cankarjevo (Jermanovo) opombo v Hlapcih o slovenski zgodovini v času protireformacije, nam je Prešeren s Krstom pri Savici razkril strategijo uresničevanja panevropskega, ideološko premočnega koncepta kulturne krajine, kakršno je s pokristjanjevanjem tudi na naših tleh izrisala agresorska vojaška sila. Intervencijski kazenski ekspediciji je v brezkompromisnem, krvavem obračunu z upornimi Slovenci poveljeval karantanski (slovenski) knez Valjhan. Pesnik ga pomenljivo predstavi kot »sin(a) Kajtimara«, karantanskega (slovenskega) kneza oz. vojvode. Kajtimar ali Hotimir je tisti slovenski »janičar«, ki so ga skupaj z bratrcem Gorazdom (na prošnjo njegovega očeta, slovenskega kneza Boruta) cerkveni in posvetni gospodarji na Bavarskem »obrnili« v krščansko vero.

Današnjim generacijam, obloženim s težkim nahrbtnikom manipulacij in prestreljenim s puščicami zastrupljenim življenja (od prvih odstavkov zgodovinskega spomina do današnjih dni), ni vedno lahko vzpostaviti korektnega odnosa do preteklosti, vse bolj naporno

pa postaja tudi spraševanje, kako naprej. V »upanju in strahu«, marsikdaj zgolj iz varne razdalje in zaviti v zastavo konformizma, opazujemo dimne signale »kredibilnosti« in skupaj z njimi tonemo v kalne vode podložniške servilnosti do oblastnikov in trgovcev z novci. Tukaj in zdaj se s svetlobno hitrostjo spreminjamo v deželico hvaležnih poklonov okupatorski »ekonomiki«, naši sodobni knezi in njihovi oprode pa v izvajalce transakcij na »svobodnem trgu«.

V nizu tragične in farsične epizode naših dni in ob že nekoliko obrabljene poimenovanju povzpeticov za vsako ceno – »tajkunov«, se Slovencem sama po sebi ponuja uvedba termina »valjhun« – za sodobne veljake, slepo zamaknjene v religijo neoliberalizma in prepojene z verskimi dogmami finančnih katedral. S koristolovskimi povezavami potiskajo naš vagonček v odvisnost od judeževih grošev in njegovih »prožnih« podsistemov. Lastne pogoltno ideje prekrivajo s kozmetiko modernega marketinga, politične stranke, ki so jim »blizu«, pa glasove volivcev lovijo na magnetizem razpršenih opilkov dobrobra preizkušene, do demokratičnega dna obrušene »etike« prevar, kulture nasilja, podkupovanja, strahu in ponižanja.

Sodobni »valjhuni« so resnični in visoko pridobitniško motivirani ideološki dediči tistega dela razpoznavne slovenske zgodbe, v kateri – kakor nekoč njihovi vzorniki – na široko odpirajo vrata v »nov razvojni ciklus« izgubljenega dostojanstva.

In luč, toliko opevana in nekomu visoko v slovenski politiki tako ljuba luč na koncu tunela?

Pritrdili bomo tej vnemi in temu videnju. Tam, na koncu tunela, je namreč čisto zares vse več »svetlobe« – od prižganih sveč za propadlimi in prodanimi podjetji, »svetlobe«, ki iz množice brezposelnih in prekarne delavce gori v hvaležen spomin slovenskim in tujim bankirjem ter »nadarjenim« upravljavcem premoženja, »svetlobe«, ki brli v čast in slavo svetohlincem in prevarantom, uničevalcem narodnega ponosa, dela in žrtvovanja.

Radivoj Pahor

Anti-Darwin

Toplo sredozemsko morje postaja grobnica nepopisne množice nedolžnih ljudi, žrtev sebične, butalskega razvojnega koncepta imperialističnih kolonialnih sil in njihovih ideoloških varuhov. Razvpito geslo: »Po meni potop!« se uresničuje skoraj dobesečno. Svet samozadostne bogatije, kjer se v »etičnem« vagončku peljemo tudi mi, se utaplja s svojimi žrtvami in spodbuja razmah najzločnejših nagibov v človeškem bitju.

Ljudje se zagotovo nismo razvili iz opic. Glede na doseženo stopnjo in specialistično dodelavo nekaterih lastnosti (prevara, pohlep, sovraštvo, zastrupljanje odnosov in uničevanje naravnega okolja, mučenje, ubijanje ...), lahko z veliko verjetnostjo domnevamo, da smo nastali iz drugačnega, človeku neprimerno bolj podobnega organizma.

Radivoj Pahor

KRIZA V SREDOZEMLJU - Še veliko nedorečenega po vrhu EU

Za Triton več denarja toda brez sprememb mandata

Italija in Frontex bosta pripravila načrt izvedbe političnih zavez

BRUSELJ - EU bo prihodnji teden predstavila načrt izvedbe političnih zavez za reševanje begunske krize v Sredozemlju, ki jih je v četrtek pozno zvečer sprejel vrh unije. Konkretne prispevke je najavilo petnajst članic unije in Norveška. Italija v sodelovanju z agencijo za zunanje meje Frontex pripravlja načrt delovanja okrepljene operacije Triton, so pojasnili v Bruslju.

Vrh EU je predsinoči sprejel politične zaveze za reševanje beguncev, preprečevanje smrtonosnih potovanj čez Sredozemlje z ukrepanjem proti tihotapcem z ljudmi, za bolj solidarno obravnavo beguncev med članicami ter za krepitev sodelovanja z Afriko. A veliko podrobnosti je še treba doreči. EU bo tako prihodnji teden pripravila podroben načrt ukrepanja do junija, ko bodo voditelji znova pregledali stanje.

Prednostna naloga je preprečiti, da še več ljudi umre v morju. S tem ciljem so se voditelji zavezali k okrepitvi evropskih operacij Triton in Pozejdon v okviru agencije za nadzor zunanje meje Frontex. Predvidena je potrojitev mesečnih finančnih sredstev za Triton in Pozejdon v letih 2015 in 2016. Dodatna sredstva bodo črpali iz proračunskih rezerv EU. Predvideno je tudi povečanje števila plovil, letal in helikopterjev ter osebja.

Mesečni proračun Tritona je sedaj tri milijone evrov. Patuljira lahko le do 30 morskih milj od meje EU. Ta evropska operacija sicer ni pristojna za iskanje in reševanje v Sredozemlju, temveč le za nadzor meje s patroliranjem v bližini obale. Sprememba mandata Tritona ne bo, a v EU kljub temu pričakujejo, da bo potrojitev njegovega proračuna okrepila prizadevanja za iskanje in reševanje, saj je v skladu s pomorskim pravom vsako plovilo dolžno nuditi pomoč ljudem v stiski.

Veliko razprave je o geografskem obsegu delovanja Tritona. V Bruslju so včeraj pojasnili, da bo to vprašanje opre-

Predsednik komisije EU Jean-Claude Juncker in grški premier Alexis Cipras pred četrtkovim vrhom o krizi z migranti v Sredozemlju

ANSA

deljeno v novem operativnem načrtu, ki ga pripravlja Italija in Frontex. Pričakovati je, da bo geografski obseg delovanja Tritona razširjen. Velika Britanija je ponudila ladjo kraljeve mornarice, tri helikopterje in dve patrolni ladji. Po dve ladji sta ponudili Nemčija in Francija, Belgija pa eno. Tudi Slovenija je ponudila pomoč z vojaško ladjo Triglav.

Drugi cilj EU je preprečiti odhod prenatrpanih čolnov in ladij iz Libije, ki je zaradi splošne nestabilnosti, nenačrtovanih mej in bližine Evropi glavna izstopna migracijska točka. Vrh EU se je zavezal k ukrepanju za uničenje poslovnega modela tihotapcev z ljudmi. EU preučuje možnosti za vzpostavitev vojaške operacije, podobne pomorski operaciji za boj proti piratom ob somalijski obali Atalanta.

Vrh je visoki zunanje politični predstavnik unije Federici Mogherini naročil, naj takoj začne priprave operacije v sklo-

pu skupne varnostne in obrambne politike, v skladu z mednarodnim pravom. O podrobnostih včeraj v Bruslju niso želeli govoriti.

Tretji, najbolj občutljiv problem v evropski migracijski politiki je obravnavanje beguncev oziroma migrantov, saj ukrepanje članic hromita finančna kriza ter porast populistov in ekstremistov, ki želijo »trdnjavo Evropo«. Vrh EU se je zavezal za vzpostavitev prvega prostovoljnega pilotnega programa preseljevanja beguncev, a konkretni številki se je izognil.

Četrti cilj pa je odpravljanje vzrokov v državah izvora. EU želi krepitve dialoga z Afriško unijo na vseh ravneh in o vseh vprašanjih. S tem ciljem bo Malta v prihodnjem mesecu gostila vrh EU in Afriške unije o migracijah. Evropska komisija bo sicer maja predstavila celovito migracijsko strategijo, s katero naj bi začrtala bolj sistematičen in geografsko celovit pristop EU k migracijam.

RIGA - Vrh finančnih ministrov

Med Atenami in evroskupino še velik prepad

RIGA - V pogajanjih med mednarodnimi posojilodajalci in grško vlado ostajajo velike razlike, je po neformalnem zasedanju evroskupine v Rigi ocenil njen šef Jeroen Dijsselbloem. Opaziti je pozitiven razvoj, a vsebinsko sta si strani še daleč, je dejal po poročanju nemške tiskovne agencije dpa. Nizozemski finančni minister je poudaril, da je izplačilo blokirane finančne pomoči mogoče le, če Grčija predloži natančen seznam reformnih programov in je glede tega doseženo soglasje. Dogovor, dosežen 20. februarja, ostaja okvir razprave. »Čas seveda teče,« je spomnil Dijsselbloem in menil, da je bilo že preveč izgubljenega. A odgovornost za to po njegovem nosijo predvsem grške oblasti.

Podobno oceno situacije je podal evropski komisar za finančne in gospodarske zadeve Pierre Moscovici. »Premaknili smo se nekoliko naprej,« je dejal, a dodal, da je dogovor še daleč. Napredek v zadnjih dneh namreč ni bil zadosten. Reforme niso pomembne le zaradi denarja, ampak tudi zaradi krepitve konkurenčnosti in ustvarjanja novih delovnih mest, je spomnil. »Od danes moramo pospešiti in se še bolj potruditi. Druge izbire ni,« je opozoril komisar. Cilj je po njegovih besedah stabilna Grčija, ki bo trdno zasidrana v območju evra. A za to se mora potruditi grška vlada. »Nimajo več časa,« je dejal Moscovici.

Dijsselbloema so novinarji vprašali tudi, ali je v območju evra slišati glasove, da bi morali pogajanja z Grčijo opustiti. »Ne. Vsi so trdno odločeni najti rešitev za podporo Grčiji,« je zagotovil šef evroskupine. »A vse skupaj mora biti smiselno,« je še dodal in spomnil, da se grška državna blagajna hitro prazni.

Predsednik Evropske centralne banke (ECB) Mario Draghi pa je poudaril, da z grških bančnih računov denar še naprej odteka. Tako je sedaj potrebno pospešiti v smeri dosege dogovora, je ponovil očitno prevladujoče stališče v Rigi.

Po poročanju tiskovne agencije Bloomberg je moral grški finančni minister Janis Varufakis na srečanju poslušati številne kritike. Kolegi iz območja z evrom so mu očitali, da je način, kako vodi pogovore, neodgovoren. Obtožili so ga, da zapravlja čas, da je hazarder in amater. Grška delegacija se je na drugi strani pritoževala nad sovražno ozračjem.

Tudi Varufakis je po pogovorih priznal, da se grška vlada in posojilodajalci še vedno ne strinjajo o tem, kako bi morali postopati v primeru pokojnin, izvršb in ciljev glede primarnega presežka, a je hkrati zagotovil, da so Atene zavezane dosegi rešitve.

»Grška vlada odločno nasprotuje zahtevi vseh institucij, da bi takoj znižali pokojnine, še posebej sekundarne. Naša vlada je popolnoma nedogmatična. Želimo najti proces, ki bo vodil do uspešnega zaključka in vzajemno koristnega dogovora. Popolnoma razumemo, da je to evropska družina, ki mora na kolegialen način rešiti nasprotja,« je dejal grški minister.

Finančni ministri naj bi bili jezni tudi na grškega premiera Aleksisa Ciprasa, ki je za sprostitev finančne pomoči dan prej lobiral pri nemški kanclerki Angeli Merkel in francoskem predsedniku Francoisu Hollandu ob robu vrha EU v Bruslju na temo migracij. Ministri so namreč mnenja, da skuša Cipras z obračanjem na politični vrh ignorirati njihove pristojnosti. (STA)

SARDINIJA - Aretirali 18 ljudi po Italiji

Razbili islamistično mrežo povezano z bin Ladnom

CAGLIARI - Policija je na Sardiniji razbila mrežo islamskih skrajnežev, ki so bili povezani s pokojnim vodjo Al Kaide Osama bin Ladnom in naj bi stali za enim izmed najbolj krvavih napadov v Pakistanu leta 2009. Leta 2010 pa naj bi taista mreža po ugotovitvah policije načrtovala tudi napad na Vatikan. Do teh ugotovitev je policija prišla po šestletni preiskavi, ki so jo začeli v boju proti ilegalnim migracijam. V okviru preiskave so nato v racijah po vsej Italiji aretirali 18 ljudi.

Kot je na novinarski konferenci v Cagliariju povedal tožilec Mauro Mura, je ta mreža leta 2010, ko se je v Italiji mudil potencialni samomorilski napadalec, morda načrtovala tudi napad na Vatikan. Trdnih dokazov za to sicer ni, obstajajo pa močni sumi, ki temeljijo na prisluhih, v katerih je osumljenec z ironičnimi besedami govoril o papežu, je povedal predstavnik protiteroristične enote policije Mario Carta. Domnevna ključna človeka v mreži naj bi bila lastnik trgovine v sardinskem kraju Olbia Khan Sultan Wali in neimenovani imam, ki je opravljal misijonarsko delo v Brescii in Bergamu.

Nalogi za aretacijo osumljence obtožujejo članstva v organizaciji transnacionalne kriminalne dejavnosti po zgledu Al Kaide in drugih skrajnih organizacij, ki bijejo oborožen boj proti Zahodu in upor

proti trenutni vladi v Pakistanu. Glede na prisluhe sta bila dva osumljenca del varnostne službe bin Ladna, preden so ga ameriški specialci maja 2011 v Pakistanu ubili. Drugi osumljenci so po bin Ladnovi smrti ostali v stiku z njegovimi sorodniki.

Nekatere izmed aretiranih pa so iskali zaradi suma, da so bili vpleteni v bombni napad na bazarju v pakistanskem Pešavarju oktobra 2009, ko je umrlo več kot 100 ljudi, več kot 200 pa jih je bilo ranjenih. Po besedah Carte obstajajo dokazi, da je bil ta napad v veliki meri načrtovan in financiran iz Olibe in da so v njem sodelovali skrajneži, ki so bivali v Italiji.

Policija je še obelodanila, da je bila domnevna islamistična mreža vpletena v tihotapljenje ljudi iz Pakistana in Afganistana prek Italije v Evropo. Migrantom naj bi prek stikov s skorumpiranimi poslovnimi priskrbela začasne vizume ali jim pomagala, da so se lažno predstavljali kot žrtve etničnega ali verskega pregona in tako skušali priti do azila. Sredstva, do katerih je mreža prišla s to dejavnostjo in z zbiranjem prostovoljnih prispevkov, naj bi nato poslala skrajnim skupinam v Pakistanu.

Notranji minister Angelino Alfano je policijsko preiskavo, ki je privedla do razbitja mreže, označil za izjemno operacijo, ki je pokazala učinkovitost varnostnih služb.

BRUSELJ - Evropska komisija

Odobrili rabo 19 gensko spremenjenih organizmov

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj odobrila uporabo 19 gensko spremenjenih organizmov (GSO). Potrdila je deset novih dovoljenj za uporabo GSO v živilih in krmi, obnovitev sedmih obstoječih dovoljenj ter dovoljenje za uvoz dveh vrst gensko spremenjenega rezanega cvetja, ki se ne uporablja za živila ali krmo. Komisija je odobrila več vrst gensko spremenjene krove, soje, bombaža in oljne repice ter dve vrsti nageljnov. Dovoljenja ne vključujejo gojenja GSO. Število GSO, ki se lahko v EU uporabljajo v živilih in krmi, se je s to odločitvijo zvišalo na 68.

Dovoljenja veljajo deset let. Za vse proizvode iz teh gensko spremenjenih organizmov bodo veljala stroga pravila EU glede označevanja in sledljivosti, poudarjajo v Bruslju. Komisija je odločitve sprejela v skladu z veljavnim postopkom, po katerem ima vlogo končnega razsodnika, če članice ne morejo doseči kvalificirane večine za ali proti odobritvi uporabe določenega GSO.

Pred dvema dneva je sicer komisija predlagala spremembe v procesu odobritve gensko spremenjenih živil in krme v EU, ki po njenih besedah zagotavljajo bolj demokratičen proces odločanja o GSO. Nov zakonodajni predlog namreč daje članicam unije več vpliva pri

odločanju, ali bodo na svojem ozemlju omejile ali prepovedale uporabo GSO v živilih in krmi, ki so sicer odobreni v EU. Članice bodo morale sicer omejitve ali prepoved tehtno upravičiti ter zagotoviti, da bo v splošnem interesu, v skladu z evropskimi pravili in mednarodnimi obveznostmi.

V komisiji zatrjujejo, da so upoštevali pomisleke Evropejcev in predlagali bolj demokratičen proces odločanja o GSO, a nezadovoljni so tako predstavniki industrije kot nasprotniki GSO. Tudi odzivi na včerajšnje odločitve so kritični. »Junckerjeva odločitev zgolj potrjuje, da se EU ne namerava približati državljanom, temveč jo približuje ZDA in Monsanto,« meni predstavnica Greenpeacea Franziska Achterberg. »V sredo je Juncker prelomil obljubo, da bo spremenil pravila, ki vsiljujejo GSO evropskemu trgu, čeprav jim večina držav nasprotuje. Danes pa je odprl vrata novemu valu gensko spremenjenih poljščin, da bi ugodil ameriškim biotehničnim korporacijam in trgovinskim pogajalcem,« poudarjajo v Greenpeaceu.

V EU se prideluje le ena vrsta gensko spremenjenega proizvoda - Monsantoova koruza MON810, in to v glavnem v Španiji.

MAKEDONIJA

Vlak do smrti povozil 14 prebežnikov

VELES - Med Skopjem in Velesom v Makedoniji je vlak v četrtek pozno zvečer do smrti povozil najmanj 14 nezakonitih migrantov, so potrdili včeraj na makedonskem notranjem ministrstvu. Šlo naj bi za Somalce in Afganistance, v Makedonijo pa so verjetno prišli iz Grčije.

Po poročanju makedonskih medijev je mednarodni potniški vlak, ki je vozil v smeri Skopja na relaciji Solun-Beograd, v četrtke okoli 22.30 naletel na skupino kakih 50 prebežnikov, ki so hodili po progi. Strojevodja jih je na nevarnost opozoril z zvočnim signalom, a vsi se niso uspešno pravočasno umaknili. Pomoči je prihajala počasi, saj je kraj nesreče dostopen le po železniški progi.

Migranti iz Afrike in Bližnjega vzhoda v Makedonijo ponavadi pridejo preko Grčije. Ta namreč tistim, ki vložijo prošnjo za azil, dovoli, da neovirano odpotujejo naprej v druge države. Njihov končni cilj je načeloma EU. Grško-makedonsko mejo ponavadi prečkajo ponoči, nato pa vse pogostejše hodijo ob železniških tirih, da se ne izgubijo. V železniških nesrečah naj bi jih doslej umrlo že več deset, a nikoli naenkrat toliko kot tokrat. Včasih so jih tihotapci prevažali s tovornjaki, a zaradi zapletov sedaj pot ponavadi opravijo peš, čeprav ta traja več dni. (STA)

Bo Mezgec zamenjal?

Slovenski kolesar Luka Mezgec nastopa od leta 2013 za ekipo, ki je vmes trikrat spremenila ime, pogodba z Giant-Alpecinom se mu izteče letos. Pred časom si ga je ob sebi zaželel nekdanji svetovni prvak Philippe Gilbert, ki nastopa za BMC. Njegov prvi klub je bil Radenska. Nato se je preselil v Savo, od tam pa je leta 2013 odšel v Argos Shimano. Ekpa se je preimenovala v Giant-Shimano, pred začetkom letošnje sezone pa v Giant-Alpecin. V tem času je nanizal 13 zmag (lani, na sliki FOTODAMU@N, je zmagal na zadnji dirki po Italiji v Trstu).

Kitajska podarila stadion

ABIDJAN - Kitajska je Slonokoščeni obali podarila nevskdanje darilo. V tej afriški državi bo zgradila stadion v glavnem mestu Abidjanu za 60.000 ljudi, ki ga bo Slonokoščena obala uporabila za afriški pokal narodov leta 2021. Kitajci bodo ob stadionu zgradili še športno mesto. Kitajska je sicer močno prisotna v Slonokoščeni obali. Trenutno gradi največjo hidroelektrarno v državi in avtocesto, ki bo povezovala Abidjan z mejo z Gano.

JADRANJE - 470 Sivitz Košuta in Farneti na 26. mestu

Do konca dirke sta le še dve ravninski etapi, sobotna od Pulja do Uma-ga (155 km) in nedeljska od Svetega Martina na Muri do Zagreba (177 km), ki pa brčkone ne bosta vplivali na spremembe v skupni razvrstitvi. Tretji dan regat svetovnega pokala v francoskem Hyeresu se za člana Čupe Simona Sivitz Košuto in Jaša Farnetija ni končal po načrtih. Na peti in šesti regati sta slovenska jadralca, ki tekmujeta z italijansko izbrano vrsto, osvojila skromni 34. in 31. mesto. Skupno sta zdrknili še za štiri mesta in sta po novem 26. Mesto za njima sta druga dva Italijana, Capurro in Puppo. Pe šestih regatah še naprej vodi Hrvat Fantela in Marenic. Medtem ko Italijana Zandonà in Trani ostajata na drugem mestu. Danes bodo na sporedu še dva plova. Jutri pa še regata za kolajne.

Slovenski jadralca Vasilijski Žbogar je v razredu finn 4 zdrsnil na sedmo mesto, njegovi reprezentančni kolegi Tina Mrak in Veronika Macarol pa sta trenutno enajsti v olimpijskem razredu 470.

Na Hrvaškem vodi Poljak

Slovenski kolesar Primož Roglič je na tretji etapi dirke po Hrvaškem osvojil drugo mesto, zmagal je Poljak Maciej Paterski. Roglič, kolesar Adrie Mobila, je na 230 kilometrov dolgi kraljevski etapi od Plitvic do vrha vzpona na Učki za Poljakom zaostal 18 sekund. Paterski je prevzel skupno vodstvo, Roglič je drugi.

NOGOMET - Juventus v polfinalu proti »blancosom« in staremu zancu

Španci podcenjujejo

NYON - Italijanski kantavtor Antonio Venditti je pel: »Storie di coppe e di campioni«, podobno kot zgodbi Juventus in madridskega Reala, ki se bosta - tako je določil včerajšnji žreb - srečala v polfinalu lige prvakov. Od leta 1962 sta se italijanski in španski klub pomerila 16-krat. Zadnjič sta se »stara dama« in »blancosi« srečali 5. novembra 2013 (v fazi skupin, izid 2:2). Najbolj pomembna pa je bila finalna tekma v Amsterdamu (maja 1998), ko je Real slavil zmago z golom Mijatovića. Allegrijeve varovance bo na klopi čakal Carlo Ancelotti, ki je v zgodovini črno-belih ostal v spominu le kot poraženec. To ne velja za madridski Real, s katerim je lani osvojil deseti pokal lige prvakov (decembra so Španci osvojili še svetovni klubski pokal). »Real ima nekaj pošastnih igralcev, toda proti njim ne bomo igrali podrejene vloge,« je prepričan športni vodja Pavel Nedved. Brez Modrića in Baleja je madridski klub morda v slabši formi, v primerjavi z Barcelono in Bayernom. Spletni španski mediji so včeraj že pisali o »srečnem žrebu«, saj je po njihovem mnenju Juventus »najboljši nasprotnik«. »Stara dama« so primerjali z zebro med levi oziroma ribo med morskimi psi. Prva tekma bo 5. maja na Juventus Stadiumu v Turinu. Povratna pa 12. maja v Madridu.

Dvoboj Barcelone, ki je sedmič v zadnjih osmih letih v polfinalu tega tekmovanja, in Bayern bo poseben za trenerja Bavarcev Pepa Guardiolo. Ta je z Barcelono kot igralec osvojil ligo prvakov leta 1992, nato pa kot trener s Katalonci v štirih sezonah v vitrine pripeljal 14 lovorik, vključno s tistima iz lige prvakov 2009 in 2011. Leta 2013, ko je Bayern v polfinalu lige prvakov s skupnim izidom 7:0 ponižal Barcelono, Guardiole ni bilo več v klubu, takrat je ekipo vodil Tito Vilanova.

Derbija ne bo

V polfinalu evropske nogometne lige bo Sevilla, branilec lovorike, v polfinalu igrala proti Fiorentini, za katero igra slovenska reprezentanta Josip Iličić in Jasmin Kurtić (slednji sicer v evropski ligi ne igra). V drugem polfinalu se bosta pomerila Napoli in Dnjevpropetrovsk. Prvi tekmi bosta na programu 7. maja, povratni pa teden dni pozneje. Finale bo 27. maja v

Vratar Juventusa Gigi Buffon čaka še na novo priložnost in želi po dvanajstih letih igrati finale lige prvakov, ki bo 6. junija v Berlinu

ANSA

Liga Prvakov

POLFINALA: Juventus - Real Madrid (prva tekma 5. majav Turinu, povratna 12. maja v Madridu); Barcelona - Bayern München (6. in 13. maja).

Evropska liga

POLFINALA: Sevilla - Fiorentina in Napoli - Dnjevpropetrovsk (7. in 14. maja)

Varšavi. Fiorentina, zmagovalka pokala lokalnih zmagovalcev leta 1961, bo po letu 1990, ko je v polfinalu morala priznati premoč Juventusa, skušala priti do svojega prvega finala. Neapeljčani na evropsko lovoriko čakajo že 26 let. Nazadnje so leta 1989, ko je dres Napolija nosil tudi Diego Armando Maradona, osvojili pokal UEFA. Za razliko od drugih treh klubov v polfinalu Dnjeper v evropskih pokalih še nikoli ni prišel tako daleč. Ukrajinci zaradi političnih razmer v svoji domovini evropske tekme igrajo v Kijevu.

ZSŠDI - Občni zbor v prostorih društva Kremenjak v Jamljah

Ivan Peterlin še dve leti

Na občnem zboru so delegati potrdili dosedanjega predsednika - Med gosti predsednik OKS Gabrovec

Sinočnji 44. občni zbor ZSSDI, ki je bil volilnega značaja, je bil intenziven. Veliko je bilo predlogov, novih idej in razmišljanj. Delegati društev članic ZSSDI (prisotnih je bilo 47 na skupnih 57) so izvolili nov odbor, ki ga bo še drugi dve leti vodil dosednji predsednik Ivan Peterlin. Bil je edini kandidat. Zanj je glasovalo 85 volilnih upravičencev (40 glasov).

Glavni gost ZSSDI je bil predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije Bogdan Gabrovec, ki si je v popoldanskih urah ogledal nekaj športnih središč tako na Tržaškem kot na Goriškem ter se na terenu srečal s športnimi delavci in z izvršnim odborom ZSSDI.

Na včerajšnjem občnem zboru ZSSDI so predstavili raziskavo, ki so jo izvedli s pomočjo Slovenskega raziskovalnega instituta. Koliko je športnic in športnikov, koliko se jih ukvarja s to ali ono panogo, koliko je žensk in koliko moških, koliko jih je starejših od osemnajstega leta in koliko mlajših, koliko jih obvlada slovenski jezik in koliko je takih v naših društvih, ki slovenščine ne poznajo: vse to je zbrano v publikaciji, ki je izšla s pomočjo Vere Balzano, Martina Maverja in Igorja Tomasetiga. Drugi del raziskave, ki zaobjema izsledke odgovorov skoraj 2000 učencev, učenk, dijakinj in dijakov slovenskih šol od Milj do Benečije, bo izšel predvidoma junija. V tem delu raziskave gre za poglobljeno analizo življenjske stvarnosti mladih, ki se je v zadnjih letih močno spremenila in je tudi danes pod udarom velikih sprememb. Podatki kažejo na popolnoma spremenjen narodnostni sestav družin, iz katerih ti mladi izhajajo in vse to nas mora siliti v popolnoma nova razmišljanja o izbiri strateških poti, kako ohranjati in utrjevati tudi v bodoče slovenski jezik in s kako gledati odslej na koncept narodnostne pripadnosti.

O občnem zboru ZSSDI bomo še poročali v jutrišnji izdaji našega dnevnika.

Staška Cvelbar

Christian Slavec

Vlado Klemše

Marino Kokorovec

PRIZNANJA ZSŠDI

Cvelbarjeva, Slavec, Klemše in Kokorovec

Na včerajšnjem občnem zboru so podelili priznanja ZSŠDI za življenjsko zvestobo v slovenskem športu v Italiji in priznanja za življenjsko delo v športu. Za zvestobo slovenskemu športu v Italiji sta nagrado dvignila dolgoletna odbojkarica športnega združenja Sloge Staška Cvelbar. V utemeljitvi (*v celoti jih lahko preberete na naši spletni strani www.primorski.eu*) beremo, »da je v dolgih letih soustvarjala z odlično igro, predvsem pa vsestransko igralsko zanesljivostjo liderja«. »Njegov znameniti met v zadnjih dramatičnih trenutkih tekme, ki je odločala o lanskoletnem napredovanju Jadrana v državno B2 ligo, je še vedno živi posnetek v očeh vsakega košarkarskega navdušenca,« pa piše o drugem nagrajencu, lanskemu košarkarju Jadrana (letošnjemu Brega) Christianu Slavcu. Za življenjsko delo v športu pa sta priznanja prejela odbornik goriškega planinskega društva SPDG Vladi Klemše in nekdanji predsednik ŠD Polet Marino Kokorovec.

Custrin gre v Turin, Černjava čaka naslov, Neapeljčan Rosano

Navijači Juventusa, Fiorentine in Napolija so včeraj pozorno spremljali žreb polfinalnih parov. Sovodenec Peter Custrin, predsednik navijaške skupine Juventus Club Pavel Nedved iz Štandreža, se že pripravlja na odhod v Turin. »5. maja si bomo ogledali prvo polfinalno tekmo proti madridskemu Realu, ki je vsekakor favorit (60:40). 'Blancosi' pa so ranljivi v obrambi, saj so prejeli veliko golov. Lahko jih presenetimo,« je napovedal Custrin, ki je stalen gost turinskega Juventus Stadiuma.

Vsako tekmo Fiorentine pozorno spremlja nekdanji nogometaš Primorja Igor Černjava, ki je zaposlen v Gradcu v Avstriji. 33-letnik, doma iz Gabrovca, pravi, »da ima raje v polfinalu Seviljo kot Napoli. Možnosti za uvrstitev v finale so 51 %, čeprav imajo vijoličasti premalo mednarodnih izkušenj. Odvisno bo tudi, kako bo igral Salah ali naš 'Messi izpod piramid', ki je pravi fenomen.« Igor navija za Fiorentino od vedno. »Ni pa lahko biti navijač Fiorentine, saj ne zmagamo nikoli ničesar in samo trpimo. Če bomo nekega dne državni prvaki, bom praznoval ves teden.«

Tudi med zamejskimi ljubitelji nogometa se najde nekoga, ki navija oziroma simpatizira za Napoli. Goričan Andrej Rosano (njegov oče je Neapeljčan), član SPDG, sicer v zadnjem času ne spremlja nastopov Benitezovih varovancev. »Pravzaprav pogledam le rezultat. Zadovoljen bom, če bodo zmagali in se uvrstili v finale,« pravi Andrej, ki si je pred nekaj leti ogledal Napolijevo tekmo v Allianz Areni v Münchnu proti Bayernu.

V Miljah 12. Mujalonga

Že včeraj so bili na vrsti otroci (MiniMuja) in veslači. Jutri pa bo v Miljah desetkilometrski tek 12. Mujalonga. Start (ob 9.30) in cilj bosta v pristanu San Rocco. Ob 10.30 se bo začel še netekmovalni 8-kilometrski tek. Mujalonga bo letošnji del dobička podelila organizaciji Libera, ki se bori proti mafijam. Najboljše tekmovalce bodo v miljskem trgu Marco ni predstavili danes ob 17.00. V gledališču Verdi v Miljah bo drevi ob še kulturna prireditev Mujalonga Swing.

Domači šport

DANES

Sobota, 25. aprila 2015

KOŠARKA

DEŽELNA C-LIGA - 18.30 v San Danieleju: San Daniele - Bor Radenska; 20.30 v Dolini: Breg - Cervignano

ODBOJKA

MOŠKA B2-LIGA - 20.30 v Gorici, Špacapan: Olympia - Volley Treviso; 20.30 v Villifranci: Villafranca - Sloga Tabor Televita

ŽENSKA C-LIGA - 18.00 v Repnu: Zalet Sloga - Staranzano

ŽENSKA D-LIGA - 20.30 pri Brišičkih: Zalet Kontovel - Fontanafredda

MOŠKA D-LIGA - 18.00 v Červinjanu: Cervignano - Olympia; 20.30 v Reani: Reana - Sloga Tabor

1. MOŠKA DIVIZIJA - 20.00 v Štandrežu: Val - Prevenire

NOGOMET

DEŽELNI MLADINCI - 15.30 v Miljah: Muggia - Vesna

JUTRI

Nedelja, 26. aprila 2015

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Padovi: Biancoscudati Padova - Kras Repen

ELITNA LIGA - 16.00 v Lauzaccu: Lumignacco - Vesna

PROMOCIJSKA LIGA - 16.00 v Štandrežu: Juventina - Torviscosa

1. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Terzu: Terzo - Breg; 16.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Primorec

2. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Bazovici: Zarja - Mladost; 16.00 v Beljanu: San Canzian Begliano - Primorje

3. AMATERSKA LIGA - 16.00 v Trstu, Ul. Felluga: Montebello Don Bosco - Gaja

NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Trebčah: Kras - Aris San Polo; 10.30 v Podgori: Juventina - Cormonese

NAJMLAJŠI - 10.30 v Pierisu: Pieris - Juventina; 10.30 v Korenu: Virtus Corno - Sovodnje; 10.30 v Trziču, Ul. 1. maja: Aris San Polo - Kras; 10.30 na Padričah: Kras - Fontanafredda B (poskusno prvenstvo)

ODBOJKA

MOŠKA D-LIGA - 17.00 v Sovodnjah: Soča - Altura

1. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.30 v Trstu (Svevo): Virtus&Olympia - Zalet Sloga

2. ŽENSKA DIVIZIJA - 11.00 pri Brišičkih: Zalet Kontovel - Oma

primorski_sport
facebook

ODBOJKA - V državni moški B2-ligi

Združena ekipa Olympie upa na najboljši možni razplet

V državni B2-ligi bo drevišnja tekma zelo pomembna za združeno ekipo Olympie. Tri kroge pred koncem rednega razpleta znašli celo na tretjem mestu. Pogoj je, da danes v športni dvorani Mirka Špacapana premagajo četrtouvrščeni Treviso, ki ima točko prednosti, in Bibione (+ 2 točki) izgubi proti villani Valsugani. Sloga Tabor Titovita pa bo v gosteh igrala proti Fontanafreddi, ki ima enako število točk na lestvici. V moški D-ligi se Sloga Tabor lahko še bori za 2. mesto, ki pelje direktno v finale končnice. Drugo mesto si delijo s San Vitom in Reano, proti kateri bodo igrali danes v gosteh. San Vito bo doma gostil Coselli. Odbojkarji Olympie, ki so si že izborili obstanek v ligi, bodo drevi ob 18.30 igrali v Červinjanu. Soča pa bo igrala šele jutri. V Sovodnjah bo gostila Alturo.

V ženski C-ligi bo Zalet Sloga v repenski telovadnici gostil Staranzano, ki zaseda mesta na sredini lestvice. Varovanke trenerja Edija Bosicha se bodo do konca borile za simbolično četrto mesto, ki si ga tačas delijo z Rizzizijem. V play-offu ženske D-lige bo Zalet Kontovel pri Brišičkih gostil Fontanafredda, ki ima enako število točk na lestvici. V moški D-ligi se Sloga Tabor lahko še bori za 2. mesto, ki pelje direktno v finale končnice. Drugo mesto si delijo s San Vitom in Reano, proti kateri bodo igrali danes v gosteh. San Vito bo doma gostil Coselli. Odbojkarji Olympie, ki so si že izborili obstanek v ligi, bodo drevi ob 18.30 igrali v Červinjanu. Soča pa bo igrala šele jutri. V Sovodnjah bo gostila Alturo.

Nova predsednica CDM

V prostorih društva Skala v Gropadi so člani društva Cheer-dance Millenium na občnem zboru izvolili nov odbor. Po dolgih letih predsedovanja je odstopila Ivica Štok. Predsedniško funkcijo bo odslej opravljala dosedanja trenerka in tekmovalka Nikol Krizmancic. Novim odbornikom so obenem dodelili tudi druge funkcije. Podpredsednica bo še naprej Nastja Milič. Blagajnik bo Ryan Starc, tajnica pa Petra Krizmancic. Ostale odbornice so Jasna Kneipp, Kristina Žerjal in Liliana Vrabec.

NOGOMET - V državni D-ligi

V Padovi kot v A-ligi

Žlogarjevi varovanci bodo v gosteh igrali pred številnim občinstvom - Triestina na Roccu

ELITNA LIGA Vesna upa v spodrsrlaj Cjarlinsa

Državni play-off se je po nedeljski točki precej oddaljil, saj ločujejo Vesno od Cjarlins-Muzane, dva kroga pred koncem prvenstva, tri točke. Med dvema bo težjo nalogo jutri imela Vesna na gostovanju proti solidnemu Lumignaccu, medtem ko Cjarlins-Muzane bo v Guminu igral proti Gemoneseju, ki se sicer bori za boljše začetno izhodišče v končnici za izpad. Če želijo Zanuttigovi varovanci nadaljevati sezono tudi po 3. maju, morajo zmagati in upati v poraz neposrednega tekmeca. Lumignacco bo igral nadvse neobremenjeno, saj bo prvenstvo ne glede na izida zadnjih dve tekmi zaključil sezono na petem mestu. V zadnjih petih krogih je videmska ekipa zbrala 3 zmage in dva poraza, v prvem delu prvenstva pa je že premagala Vesno v Križu z 0:1. Disciplinski ukrepi pa so tokrat Zanuttigu pošteno skvarili njegovo idealno postavo, saj se bodo morali na tribuno posesti kar trije ključni igralci. To so Škrbina, Božičič in Goran Kerpan, ki so proti Manzaneseju staknili odvečne rumene kartone. (mar)

NOGOMET Juventina proti prvi na lestvici

Miguel Castrillon (Primorec)

Juventino čaka v zadnjih dveh krogih promocijske lige pravi »tour de force«. Rdeče-beli bodo jutri v Štandrežu gostili prvouvrščeno Torviscoso, ki so jo v prvem delu že premagali. Drugouvrščeni San Luigi, ki ima tri točke prednosti pred ekipo iz Štandreža, bo jutri gostoval v Miljah pri Matkovičevi Muggii.

Derbija v Sovodnjah in Bazovici

Predzadnji krog 1. AL bo pomemben le za **Breg**, ki se bori za drugo mesto. Cernutovi fantje bodo gostovali v Terzu. Domača ekipa je že dosegla obstanek v ligi. Sistiana (tretja na lestvici, - 2 točki) bo gostila Fogliano Turriaco. Četrti Sant'Andrea San Vito (- 3 točke od Brega) pa bo igral proti Domiu. V **Sovodnjah** bo na sporedu slovenski derbi med domačo ekipo in trebenskim **Primorcem**, ki je že napredoval v promocijsko ligo. Praznovali bodo tudi gostitelji, ki so v prejšnjem krogu dosegli obstanek v ligi.

V okviru 2. amaterske lige bo osrednja tekma jutri v Bazovici. K **Zarji**, ki si je zagotovila matematično drugo mesto in tudi finale play-offa, bo prišla doberdobska **Mladost**. Ekipa doberdobskega društva bo skušala potrditi tretje mesto, saj bi le tako prvo tekmo končnice na napredovanje (proti Romani) igrala na domačem igrišču. Trener Zarje Davor Vitulič ne bo imel na razpolago diskvalificiranega Aiella. Pri Mladosti pa ne bosta igrala poškodovana Matej Ferletič in Mauro Peric. **Primorje** bo proti San Canzianu Begliano igralo na zelenici v Beljanu. Nogometarji trenerja Davida Ravalica v zadnjih dveh krogih nimajo več nikakršnih ambicij. Rumenordeči bodo igrali brez kaznovanega Altina. V 3. AL, v kateri so do konca rednega dela še štiri tekme, bo **Gaja** igrala v gosteh proti Montebellu Don Boscu. Tekma bo pri Svetem Alojziju v Trstu. Zaradi štirih rumenih kartonov bo odsoten Sovic.

rekreacija

DANIJEL MERVIG Odbojkar, predvsem pa gorski kolesar

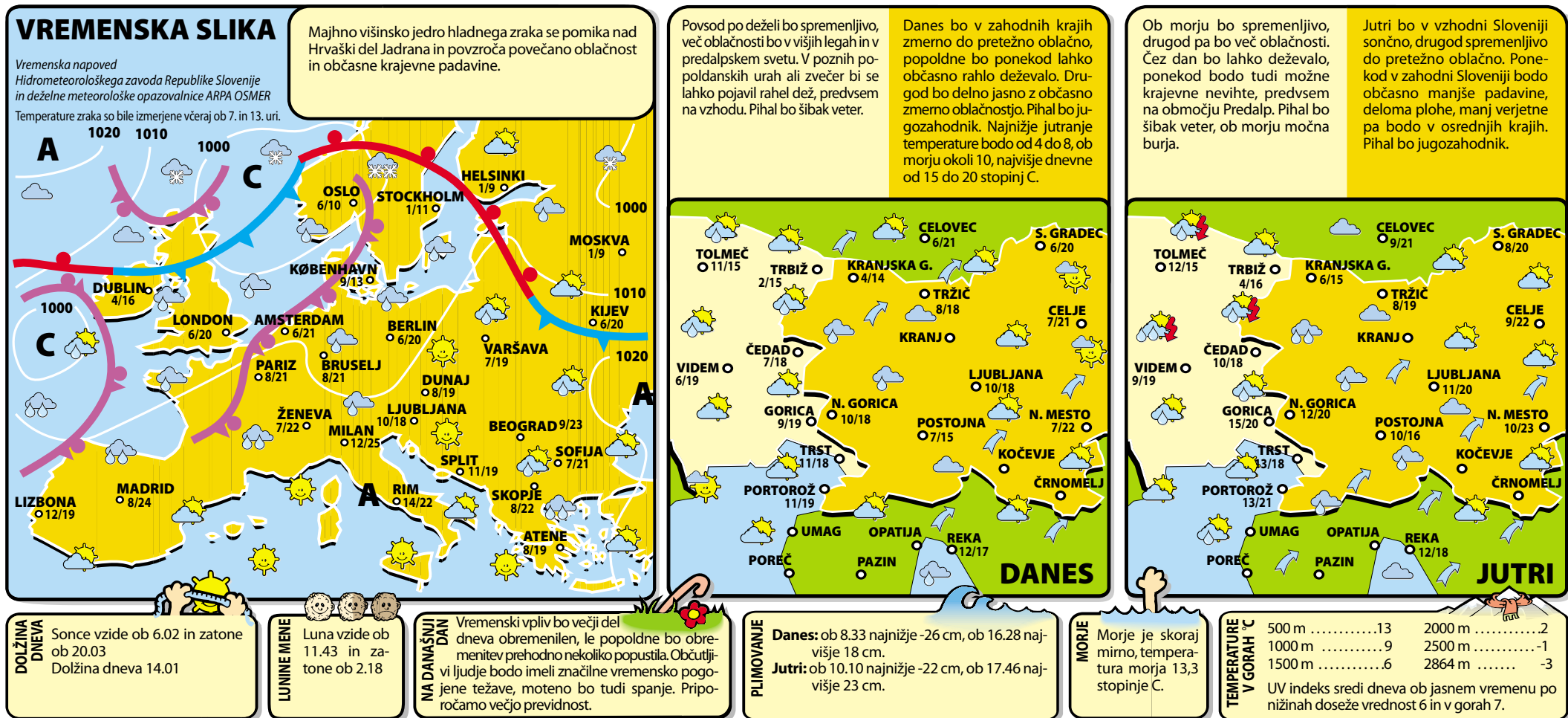

Danijel Mervig (letnik 1992) je odličen rekreativni kolesar. Pravzaprav njegova panoga je gorsko kolesarstvo. »Ljubezen do kolesa mi je posredoval svoj oče Franco, ki je bil svojčas tudi soliden rekreativni kolesar in je tudi nastopal na rekreativnih dirkah,« je dejal Goričan, ki obiskuje tretji oziroma zadnji letnik Fakultete za vede o zdravju v Izoli. »Resnici na ljubo obiskujem predavanja na novogoriški fakultetni izpostavi, tako da se tudi na lekcije pripeljem s kolesom.« Danijel je pred nekaj leti maturiral na slovenski goriški višnji srednji šoli Simona Gregorčiča. Ko je bil otrok se je ukvarjal z atletiko in nogometom (pri Juventini in Piedimonteju). Danijel pa ni samo gorski kolesar. Dvakrat tedensko trenira tudi odbojko z Našim praporjem, ki nastopa v prvi moški diviziji. »Časa imam tako res malo. Kolesarske treninge planiram trikrat tedensko. V glavnem se na kolo odpravim poltretjo uro in vsakič izberem tudi kak vzpon. Na primer Sabotin, Kalvarijo, Sveto Goro ali pa Goriška Brda. S kolesom sem sicer tekmoval že kot otrok, saj me je oče peljal na tekme Junior Bike.« Danijel je član videmskega kluba Ki.Co.Cys in tekmuje v pokalu Cospalat. »Doselej smo izpeljali že tri dirke. V soboto (danes) me čaka še četrta. Skupno jih je šest. Trenutno sem drugi na lestvici v svoji kategoriji. Skušal bom obdržati to pozicijo, saj več bržkone ne zmorem,« je priznal Mervig, ki je pred kratkim tekmoval tudi na krosu pri Vrtojbi in je osvojil odlično 3. mesto. Z gorskim kolesom resneje trenira drugo leto. »Letos mi je trener pripravil posebne treninge, ki pa jih žal zaradi pomanjkanja časa ne vsakič natančno izpeljem do konca. Vseeno pa se trudim.«

Danijel letos cilja, da bo nastopal na dveh državnih prvenstvih. Poleti z gorskim kolesom in Montebelluni. Pozimi pa se bo preizkusil s ciklokrosom. Januarja bo državno prvenstvo v Vidmu.

Kolo je zanj stil življenja. »Tudi po Gorici se ne premikam z avtomobilom, ampak s kolesom.«

Danijel v poletnem času igra rad odbojko na mivki. Pozimi pa vadi kondicijo s tekomo na smučeh. Najraje se odpelje do Kanalske doline ali Kranjske Gore. Ob koncih tedna rad obišče tudi druge telovadnice. »Spremljam nastope odbojkarjev Olympie v državni B2-ligi in odbojkaric Zaleta Kontovela v D-ligi.«

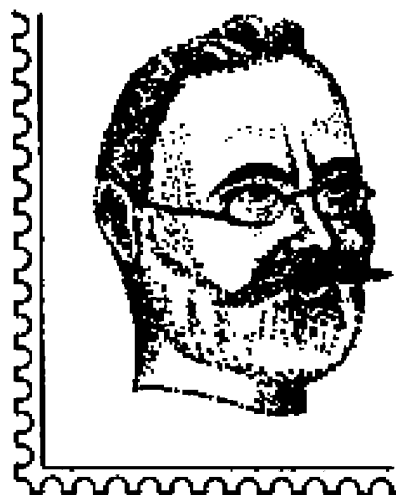
Paul McCartney najbogatejši britanski glasbenik

LONDON - Nekdanji Beatle Paul McCartney se je zavihtel na vrh lestvice najbogatejših glasbenikov, ki jo je objavil časnik Sunday Times. Njegovo premoženje je ocenjeno na 730 milijonov funtov (dobro milijardo evrov). Kot drugi najbogatejši mu sledi skladatelj Lloyd Webber, na tretje mesto pa se je uvrstila irska skupina U2, piše britanski BBC. Lloyd Webber se po podatkih lestvice, ki vključuje britanske in irske glasbenike, lahko pohvali s premoženjem, vrednim 650 milijonov funtov (okoli 900 milijonov evrov), skupina U2 pa s 431 milijoni funti (skoraj 600 milijonov evrov). Med najbogatejšo deseterico britanskih oz. irskih glasbenikov so še Elton John, Mick Jagger, Keith Richards, Michael Flatley, Ringo Starr, Sting in Roger Waters.

122 let stara Vietnamka je najstarejša živeča oseba na svetu

HANOI - Najstarejša še živeča oseba na svetu je 122-letna Vietnamka Nguyen Thi Tru iz prestolnice Hošiminh, je danes potrdil direktor vietnamskega centra Guinnessove knjige rekordov Le Tran Truong An. Za najstarejšo Zemljanko je Trujevo razglasilo Združenje svetovnih rekordov iz Hongkonga. Trujeva je bila rojena leta 1893 in je bila v svojih poznih 40. letih, ko je rodila najmlajšega sina. Ta je pred kratkim umrl, star 72 let. Tru pripisuje svoje dolgo življenje nesebičnosti, za lokalne medije pa je povedala, da je njena priljubljena jed riževa kaša z mlekom. Rada ima tudi svinjino in mehke sladice.

Zgodovinske zgradbe

Če vzamemo v roko katalog slovenskih poštних znamk Slovenika in ga prelistamo od prvih znamk leta 1991 dalje, se nam odpre povsem nov, pisan svet slovenske zgodovine in slovenske kulture. V teh skoraj 25. letih se je nabralo v filatelističnih albumih že toliko podatkov in toliko slikovnega gradiva, da se ne samo zbiralcem, ampak tudi vsem, ki se zanimajo za razna interesna področja, razširi srce in se z užikom posmudijo ob številnih stoletnih poštah izdajah. Filatelistu se ob tem kar ponujajo številne možnosti, da se loti urejanja nove tematske zbirke.

Prav med svojimi zadnjimi izdajami konec marca je Slovenija izdala tudi znamko iz serije Srednjeveški samostani. Znamka prikazuje cistercijski samostan v Stični. To je danes najstarejši še obstoječi samostan v Sloveniji z rednim delovanjem. Menihi so se v njem naselili leta 1135. Od takrat do danes so ga skozi stoletja prezidavali, dograjevali in opleševali. Zato se v njem vretijo razni gradbeni slogi od romanike do baroka in rokoka. V tem samostanu se je poleg verskega delovanja skozi stoletja razvijalo bogato kulturno in gospodarsko življenje, med drugim je v 15. stoletju tam nastal znani Stični rokopis. Zato je razumljivo, da je v prostorih Muzeja belih menihov v Stični veliko zelo zanimivih in za našo preteklost pomembnih eksponatov.

Postipjon

Serijo znamk na temo srednjeveških samostanov je Pošta Slovenije začela leta 2009 z znamko posvečeno Žički kartuziji blizu Slovenskih Konjic na Štajerskem, ki je bila zgrajena leta 1165.

Leta 2010 je prišla na vrsto znamka o kartuzijanskem samostanu v Jurklostru na posavskem območju. Danes je samostan v glavnem razvalina, a ima bogato zgodovino. Menihi so se v njem naselili leta 1172 in tudi tam ustvarili kulturno središče. Po pripovedovanju naj bi bila v samostanu pokopana Veronika Deseniška, ki jo je Herman II. Celjski leta 1425 dal utopiti, ker ni odobraval njene poroke s svojim sinom Friderikom II.

Leta 2011 je Slovenija v tej seriji izdala znamko o samostanu Bistra pri Vrhniki. To kartuzijo je ustanovil leta 1255 koroški vojvoda Bernard in se je sprva imenovala Vesela dolina (Vallis iocosa). Zaradi opustitve mitnine na življenjske potrebščine se je kartuzija v 14. stoletju gospodarsko utrdila in v samostanu se je razvilo kulturno delovanje. Patri so imeli bogato knjižnico in skrbeli za prepisovanje novih knjig. Po drugi svetovni vojni je bilo posestvo nacionalizirano in od leta 1951 je v njem Tehnični muzej Slovenije.

Pošta Slovenije je naslednje leto izdala znamko o minoritskem samostanu na Ptuj in lansko leto še znamko o samostanu Pterje na Dolenjskem, ki je danes edina še delujoča kartuzija na Slovenskem. Ustanovil jo je celjski grof Herman II. leta 1403. Zaradi lege so samostan večkrat napadali in poškodovali Turki. Cerkev in celice menihov so bile poškodovane tudi med drugo svetovno vojno. Danes se poleg verskega življenja odvijajo v Pterjih razne kulturne in turistične dejavnosti. Na samostanskem posestvu pridelujejo za prodajo odlično vino, žganje, med in sadje. (Slika 1)

V tem prikazu pomembnih zgradb na Slovenskem smo se omejili le na zadnje filatelistične izdaje. Moramo pa vsaj omeniti, da je slovenska poštna uprava leta 2000 začela izdajati serijo rednih znamk na temo Grajske stavbe na Slovenskem. Do leta 2005 je izšlo 19 znamk z gradovi, med katerimi bi omenili le Blejski grad, Predjamski grad, Ptujski grad, Otočec, grad Turjak, grad v Idrji itd. Morali bi omeniti tudi druge pomembne zgradbe, ki so značilne za slovenski prostor in slovensko zgodovino, kot je na primer cerkev iz prve svetovne vojne na Javorci pri Tolminu, ali zgradbi Slovenske filharmonije in ljubljanske Opere. Kdor želi poglobiti to tematiko, ne bo imel težav, filatelija mu nudi veliko možnosti.

Prihodnjič pa si bomo ogledali našo naravno dediščino, lepote slovenske zemlje, naravne parke in naše gore ter še kaj o turizmu.

Nove italijanske znamke

Italijanska poštna uprava je ta mesec izdala dve novi seriji s skupno šestimi znamkami.

10. aprila je izšla vsakoletna serija o

turizmu. Poleg reprodukcije starega turističnega plakata so znamke namenjene štirim znanim turističnim krajem. Na prvi znamki je prikazan otok Burano v beneški laguni, ki je znan po svojih čipkah in po zelo pisanih hišah ob kanalih sredi otoka. (Slika 2)

V bociški pokrajini so člani ministrske komisije izbrali mesto Brixen, Brixen po nemško in Perseon po ladinsko. Svojo znamko bo tokrat dobilo mesto Tricarico v Basilikati, ki je srednjeveško mestce znano po svojih arabskih in normanskih koreninah. Četrta znamka je posvečena dolini Valnerina, ki leži med Umbrijo in Markami in po kateri teče reka Nera, ki se izliva v Tiberio.

Dan kasneje je poštna uprava izdala znamko o Ljudski banki v Milanu (Banca popolare di Milano).

Na državni praznik osvoboditve, 25. aprila, pa bo izšla znamka posvečena 70. obletnici osvoboditve izpod nacifašizma. Višnjaletnica prikazuje detajl umetniško izdelanih vhodnih vrat pri spomeniku padlim v Ardeatinskih jamah v Rimu. Bronasti vhod je izdelal kipar Mirko Basaldella iz Vidma in je hotel z njim prikazati človeško gro-

zo ob zločinu, ki so ga izvedli nacisti 24. marca 1944, ko so v ardeatinskih jamah pobili 335 moških, žensk in otrok kot maščevanje zaradi atentata v ulici Rasella. (Slika 3)

Razstava v Sežani

V sežanski knjižnici Srečka Kosovela bodo v sredo, 29. aprila, ob 9. uri odprli filatelistično in dokumentarno razstavo ob 70. obletnici osvoboditve Trsta. V sodelovanju z občino Sežana, Filatelističnim društvom Koper, Slovenskim filatelističnim klubom Lovrenc Košir iz Trsta, Borčevskimi organizacijami v Občini Sežana in Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja iz Kopa so pripravili razstavo, na kateri bodo na ogled filatelistične zbirke vezane na to območje in na čas pred 70 leti ter razni dokumenti, knjige in fotografije.

Iz tržaškega kluba bodo razstavljali člani: Peter Suhadolc zbirko Trst, Istra in Slovensko Primorje (1945-1947), Igor Tuta Poštne izdaje pod zavezniki AMG-VG in AMG-FTT (1945-1954) in poštne žige na Krasu ter Mauro Malusa zbirko Ovitkov prvega dne Cone B Svobodnega tržaškega ozemlja. Člani koprškega kluba bodo razstavili serijo znamk FTT - VUJA v četvorčih, Luciana Štefanič pa svojo zbirko bankovcev jugolire.

Ob tej priložnosti bo na razpolago spominska ovojnica, osebna znamka in spominski poštni žig.

Razstava bo na ogled mesec dni ob urniku knjižnice: od ponedeljka do petka od 7.00 do 18.00 in ob sobotah od 8.00 do 13.00.

Veronafil

V prostorih veronskega sejma bodo prihodnji mesec priredili že 124. mednarodno manifestacijo in sejem za filatelijo, numizmatiko, katrofilijo, antikvarjat, raznovrstno zbirateljstvo in drugo. Vstop je prost. Sejem bo odprt v petek, 22. maja (10.00 - 18.00), v soboto, 23. maja (9.00 - 18.00) in v nedeljo 24. maja (9.00 - 13.00). Kogar zanima obisk razstave in sejma, se lahko obrne na člana kluba Košir, saj se bodo nekateri udeležili izleta v Verono.

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik, sledi Utrip evangelija **20.55** Spomini (r. M. Koren), sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

7.00 8.00, 9.00, 11.55, 13.30, 17.00, 20.00 Dnevnik, vreme in šport **7.05** Parlamento Settegiorni **8.25** Show: UnoMattina in famiglia **10.30** Buongiorno benessere – Tutti i colori della salute **11.05** Linea Verde Orizzonti **12.50** I menù de La prova del cuoco **14.00** Linea Blu **15.20** Cultura: L'Italia liberata **16.10** Nad.: Legami **17.15** A Sua immagine **17.45** Passaggio a Nord-Ovest **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Viva il 25 aprile! **23.20** Dok. film: I ragazzi di via Giulia

RAI2

6.00 I fatti vostri **6.30** Nautilus **7.00** Nan.: Come essere un gentleman **7.25** Nan.: Due uomini e mezzo **8.15** Serija: Lassie **9.00** Sulla Via di Damasco **9.30** Parlamento Punto Europa **10.00** Dok.: Coccodrilli **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 20.30, 22.40 Dnevnik **13.25** Dribbling **14.00** Detto fatto **15.40** Serija: Squadra Speciale Colonia **16.25** Serija: Squadra Speciale Stoccarda **17.10** Sereno Variabile **18.05** 90° minuto – Serie B **18.50** Serija: Sea Patrol **19.35** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.05** Serija: Castle **21.50** Serija: Elementary **22.55** Player **23.00** Sabato Sprint **23.45** Rubrike

RAI3

7.05 Film: Un americano in vacanza **8.35** Film: Campo de' fiori **10.10** Nad.: Doc Martin **10.55** Figù – Album di persone notevoli **11.00** 12.25, 14.45 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.35 Dnevnik, vreme in šport **14.55** Tv Talk **16.30** Report **18.00** Player **18.05** Serija: Squadra Speciale Vienna **20.00** Blob **20.15** Sconosciuti **21.05** Ulisse – Il piacere della scoperta **23.55** Un giorno in pretura

RAI4

13.45 Film: Star Trek – Primo contatto (zf, '96) **15.35** Charlie's Angels **16.15** 17.10 Xenia **17.05** Novice **17.50** Warehouse **19.25** Rai Player **19.30** Marvel's Agents of S.H.I.E.L.D. **20.20** Atlantis

21.10 Film: Perimetro di paura (horor, '08) **22.45** Film: Fearless (akc., '06)

RAIS

14.00 20.35 Rai Player **14.10** 1000 giorni per il pianeta Terra **15.05** Hugh's Fish – L'altra faccia della pesca **15.55** Cinque buoni motivi **16.00** L'arte secondo Dario Fo **18.05** Novice **18.10** Grattacieli d'autore **18.45** Fuori rotta verso Oriente **19.45** Sui fiumi sacri con Simon Reeve **20.45** Philippe Daverio – Bernini e Borromini **21.15** Gledališče: Farà giorno **23.25** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.30 17.30 Rai Player **13.35** Film: Il terrore della sesta luna (horor) **15.30** Film: Kate & Leopold (rom.) **17.25** Novice **17.35** Film: La voce del silenzio (dram.) **19.30** Film: La scomparsa di Patò (krim., It., '12)

21.15 Film: Gettysburg (voj., '93)

RAI PREMIUM

14.10 Nad.: Notti e nebbie **15.25** Attualno: Anica – Appuntamento al cinema **15.30** GranPremium **15.50** Nad.: Orgoglio **17.35** Novice **17.40** Autoritratti **18.45** Rai Player **18.50** Nad.: La vita che verrà **21.20** Nad.: Mai storie d'amore in cucina **23.20** Nad.: Donna detective

RETE4

7.30 Film: Salvo D'Acquisto (biogr.) **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **15.55** Nad.: Monk **16.55** Film: Poirot e i quattro (krim.) **19.35** Serija: The Mentalist **21.30** Il coraggio e la libertà **0.00** Film: Polvere di stelle (kom.)

CANALES

6.00 8.00, 13.00, 19.55 Dnevnik in vreme **7.55** Prometne informacije **9.10** Super Parties **10.45** Supercinema **11.00** Forum **13.40** Film: Il patto di Cenerentola (kom.) **15.30** 18.45 Nad.: Il segreto **16.15** Verissimo **20.40** Show: Striscia la notizia – La voce dell'indecenza **21.10** Amici – Prime Time

ITALIA1

7.00 Risanke **10.40** Film: Il dottor Dolittle 5 (kom.) **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport **13.55** Film: Superman 3 (fant.) **16.30** Film: Paulie – Il pappagallo che parlava troppo (kom.) **18.15** Bob Torrent **19.00** Studio Life – Un mondo migliore **19.25** Film: Spiderwick – Le cronache (fant., '08)

21.10 Film: Inkheart – La leggenda di cuore d'inchostro (fant., '09) **23.15** Film: Pluto Nash (kom., '02, i. E. Murphy)

IRIS

12.55 Film: Piccolo Buddha (biogr.) **15.55** Adesso cinema **16.25** Film: Un giorno da ricordare (dram.) **17.50** Storie di libertà **18.00** Film: Insider – Dietro la verità (dram., '99, i. A. Pacino, R. Crowe) **21.00** Film: La regola del sospetto (triler, '03, i. A. Pacino, C. Farrell)

23.20 Film: Quel pomeriggio di un giorno da cani (dram., '75, i. A. Pacino)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **7.50** 19.55 Vreme **9.45** Coffee Break **11.30** L'aria che tira **12.55** Magazine Sette **14.00** Kronika **14.35** Serija: Jack Frost **16.30** Film: Lone Rider – La vendetta degli Hattaway (western) **18.15** Film: Jesse Stone – Nel mezzo del nulla (det.) **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: La maschera di Zorro (kom.)

23.15 Film: Starman (pust.)

LA7D

6.30 I menù di Benedetta – Ricetta Sprint **7.15** 12.00, 19.00 Chef per un giorno **9.10** 17.40 I menù di Benedetta **11.00** Cuochi e fiamme **14.00** Nad.: Grey's Anatomy **18.55** Dnevnik **21.10** Nad.: Sex and the City **22.55** Serija: Providence

TELEQUATTRO

6.30 Le ricette di Giorgia **7.00** Film: Guardie e ladri **8.30** Dok.: Luoghi magici **11.15** Ring **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Košarka: Pallacanestro Trieste – Basket Ferrara **18.00** 21.00 Qui studio a voi stadio **19.00** Qua la zampa **19.05** Tg Confartigianato **20.00** La parola del Signore **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

12.45 David Rocco: Dolce Amalfi **13.45** 17.55 Posso dormire da voi? **15.55** Film: La duchessa (dram.) **20.00** La memoria degli ultimi **21.00** Marco Paolini racconta **21.10** Marco Paolini: Album di aprile

CIELO

14.00 15.15 MasterChef USA **15.00** Novice **16.15** Cucine da incubo **18.15** Italia's Got Talent **20.00** Top 20 Funniest **21.00** Film: Valérie – Diario di una ninfomane (dram.) **23.00** Vedo nudo

DMAX

13.20 La prova del diavolo **14.10** Come andrà a finire? **15.05** Chi ti ha dato la patente? **15.55** Magic Camera **16.50** Cattivissimi amici **17.45** Acquari in famiglia **18.35** Affare fatto! **19.30** Rimozione forzata **20.20** Banco dei pugni **21.10** World's Top 5 **22.00** Man vs. Expert

SLOVENIJA1

6.05 Kultura **6.10** Odmevi **7.00** 18.40 Risanke in otroške serije **8.55** Kviz: Male sive celice **9.35** Nad.: V boju s časom **10.05** Infodrom **10.20** Dok. serij: Kdo si pa ti? **10.55** Dok.: Dnevnik nekega naroda **11.55** Tednik **13.00** 17.00, 18.55, 23.20 Poročila, šport in vreme **13.50** O živalih in ljudeh **14.25** Nad.: Paradiž **15.20** Dok. serija: Na poti **15.55** Dok. serija: Neokrnjeni kotički sveta **17.20** Sobotno popoldne **18.30** Ozare **19.25** Utrip **20.00** Ne se hecat **21.30** Film: Moj najboljši sovražnik (kom.) **23.50** Nad.: Scott in Bailey

SLOVENIJA2

8.00 Dobro jutro **10.10** City Folk **10.45** Polnočni klub **12.05** Dok. serija: Z Montyjem Donom po francoskih vrtovih **13.10** Nogomet: pokal Slovenije, Celje – Maribor, polfinale, povratna tekma, pon. **15.05** Gimnastika: EP, izbor nastopov, pon. **16.00** Nogomet: evropska liga, Fiorentina – Dinamo, četrtfinale, povratna tekma, pon. **18.05** Športni izziv **18.40** Nogomet: vrhunci evropske lige **19.25** Migaj raje z nami **20.00** Nogomet: državno prvenstvo, Celje – Domžale, prenos **22.00** Dok. odd.: Ana Ahmatova – življenje in poezija **23.00** Aritmični koncert **0.10** Odd.: Bleščica

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna TV – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.25** Boben **15.25** Potopisi **15.55** Webolution **16.25** Iz arhiva po vaših željah **17.25** 23.30 Aktualno **18.00** O živalih in ljudeh **18.25** Village Folk **18.35** Vreme **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes – Dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes – Svet **19.40** Jutri je nedelja **19.50** Glasba zdaj **20.00** Nogomet: državno prvenstvo, Celje – Domžale **22.15** Tednik **22.45** Vrt sanj

POP TV

7.00 Risanke in otroške serije **10.10** 12.15 Tv prodaja **10.25** Serija: Posel mojega življenja **11.20** Serija: Beverly Hills 90210 **12.30** Znan obraz ima svoj glas **15.10** Film: Hanin zakon (western, '12) **16.50** Film: Jane Eyre (dram., '96) **18.55** Vreme in novice **20.00** Odd.: Popolna poroka **22.00** Film: Vse o fantu (dram., '02, i. H. Grant)

KANAL A

7.00 Risanke **8.20** Serija: Naša mala klinika **9.00** 15.20 Serija: Puščica **9.50** ŠKL – šport mladih **10.25** Serija: Šola za prvakke **10.50** 14.55 Serija: Blažen med ženami **11.20** Serija: Kako sem spoznal vajino mamo **12.10** 19.30 Serija: Friendi iz službe **12.45** Film: 007 – Iz Rusije z ljubeznijo (akc., '63) **16.10** Film: Ninja želve (fant.) **17.55** Pazi, kamera! **18.40** Serija: Naša mala klinika **20.00** Film:

Rai Sobota, 25. aprila
Rai 3, ob 2.05

Paisà

Italija 1946
Režija: Roberto Rossellini
Igrajo: Maria Michi, Carmela Sazio, Dots Johnson

Ob žal nekoliko pozni uri, še en film, ki ga kanali Rai posvečajo sedemdeseti obletnici osvoboditve. Vojno dogajanje tokrat pripoveduje šest zgodb, ki imajo za vezno nit človeške usode med leti 1943 - 1945. Od trenutka, ko so se na Siciliji izkrcali zavezniki, do prizora o osvoboditvi, ob reki Pad. Rosellinijev film, ki velja za enega najznamenitejših simbolov italijanskega neorealizma, neposredno pripoveduje o grozotah, surovosti in smrti. Dogajanje je postavljeno vzdolž italijanskega polotoka in zgodba, ki je hkrati dokumentarec in igrani film prikazuje pogubne posledice vojne za italijansko podeželje. V delu, katerega scenarij se je potegoval tudi za oskarjevo nagrado so nad vse doživeto predstavljeni teror, osvobajanje, kazenski pohodi nemške vojske, partizanski boji, in angloameriški osvoboditelji. Pri njegovi sestavi je sodeloval tudi Amidei.

VREDNO OGLEDA

10.000 pr. n. št. (pust., '08) **21.50** Big Brother **22.55** Film: Nabriti kanoni (kom., '93)

PLANET TV

10.30 Varuške z Beverly Hillsa **11.30** Kevin McCloud – Hiša mojih sanj **12.30** Ramsay rešuje kuhinje **13.25** Nan.: Spet zaljubljena **14.20** Film: Draga, povečal sem otroka (kom.) **15.55** Nogomet: Prva liga Telekom Slovenije, Olimpija – Luka koper **18.00** Kuharski mojster **19.00** Danes **20.00** Bar

21.45 Film: Pastorjeva žena (kom.) **23.55** Film: Gospod Neznanec (triler)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledi Koledar; 8.30 Kulturni dogodki; 9.00 Radioaktivni Casino, sledi Music Box; 10.10 Prva izmena - Glasbena srečanja, sledi Music box; 11.15 Studio D – Pogled skozi čas, sledi Music Box; 12.00 Ta rozajanski glas; 12.30 Tam kjer teče bistra Bela; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 14.40, 18.40 Music Box; 15.00 Mladi val; 17.10 Jazz odenki; 18.00 Mala scena; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50, 7.00 Kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.40 Pesem tedna; 9.00 Sobota in pol; 9.10 Prireditve danes; 10.00 Torklja; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih; 12.00 Kulinarčni kotiček; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 O morju in pomorščakih; 15.30 DiO; 16.16 Svežemodra selekcija; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Legende; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za železno zaveso; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vreme in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 13.35, 19.00, 20.30, 22.00, 23.00 Glasba; 11.00 L'alveare; 12.01 Ora musica; 12.30 Dogodki dneva; 13.00 Santi patroni; 14.00 Slot Parade/Anteprima classifica; 14.35 Play Music Like; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro – Hot Hits; 18.00 London Calling; 19.30 Večerni dnevnik; 20.00 La radio a modo nostro (enkrat na mesec); 21.00 Tutti i topi vogliono ballare; 22.30 Sonoricamente Puglia; 0.00 Nottetempo.

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €
Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015
230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,
Partizanska 75, Sežana,
tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v
Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne
prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,
finančni in legalni 92,00 €,
ob praznikih povšek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 €
na besedo; nekomercialni oglasi po formatu,
osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale
na besedo. DDV - IVA 22%

Registriran na sodišču v Trstu
št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze
časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen
v Evropsko zvezo
manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi
Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v
kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo.
Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva ozi-
roma založnika za objavo ali drugačno uporabo;
za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu,
imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja
samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

SPACCIO OCCHIALI VISION®

OPTIČNI CENTRI

SPACCIO OCCHIALI VISION OBDARUJE!

OB NAKUPU OČAL
S PROTIREFLEKSNIM PREMAZOM
PODARIMO* OKVIR ZA DODATNI
PAR OČAL ZA VAS ALI ZA KOGAR ŽELITE

Ponudba velja do 30. junija 2015

* Preberite pogoje v naših trgovinah

VSA SONČNA IN KOREKCIJSKA OČALA PRIZNANIH ZNAMK S 50% POPUSTOM*

* VELJA ZA NOVE KOLEKCIJE POMLAD-POLETJE 2015

GORICA

Ulica Trieste 225/1
Tel. +39 0481 520311
ODPRTO OD PONEDELJKA
POPOLDNE DO SOBOTE

SESLJAN (TS)

Sesljan 27/I
Tel. +39 040 299516
Drž. Cesta 14 proti Trstu
ODPRTO OD PONEDELJKA
POPOLDNE DO SOBOTE

TAVAGNACCO (UD)

Ulica Nazionale 11
Tel. +39 0432 660524

400 KVM POVRŠINE Z VEČ KOT 7000 PAROV OČAL NA OGLED!

POSTANITE FAN NAŠE STRANI!
[FACEBOOK.COM/SPACCIOCCCHIALIVISION](https://www.facebook.com/spacciocchialivision)

SPACCIO OCCHIALI VISION JE PRVA VERIGA TOVRSTNIH TOVARNIŠKIH TRGOVIN V ITALIJI
www.spacciocchialivision.it